

آموزش اصول حسابداری (۱)

جواد رشید پور

پاییز ۱۳۹۰ - کاشان

Accfile.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اصول حسابداری (۱)

Accfile.com

پیش گفتار

کتاب الکترونیکی آموزش اصول حسابداری (۱) باهدف کمک به دانشجویان محترم در فراگیری راحت و آسان اصول حسابداری می باشد. امیدوارم مطالب این کتاب بتواند کمکی در یادگیری اصول حسابداری باشد.

یقیناً متن عاری از خطا و کاستی نیست و امید بر این است که دانشجویان و دوستان محترم نظرات و پیشنهادات خود را برای اطلاع نظر و پیشنهادات خود می توانید با نشانی javadrashidpoor@gmail.com و یا از طریق سایت تخصصی حسابداری (www.javadrashidpoor.ir) تماس حاصل نمائید

پیشاپیش از تمام کسانی که ایرادات احتمالی این کتاب را به بنده گوشزد خواهند کرد کمال تشکر و قدردانی را دارم

جواد رشید پور

کاشان - پاییز ۱۳۹۰

Accfile.com

فهرست مطالب

۱	فصل اول - مفاهیم حسابداری
۱	مقدمه
۱	معادله حسابداری
۴	عناصر تشکیل دهنده معادله حسابداری
۶	خلاصه فصل
۶	مسائل تکمیلی فصل
۱۰	فصل دوم - صورت های مالی
۱۰	مقدمه
۱۰	صورت سود (زیان)
۱۰	حسابداری نقدی و حسابداری تعهدی
۱۱	ترازنامه
۱۱	طبقه بندی صورت های مالی
۱۵	فصل سوم - حسابداری واحد های تجاری خدماتی
۱۵	مقدمه
۱۶	ماهیت حساب ها
۱۶	عملیات ثبت رویداد های مالی در دفاتر حسابداری
۱۸	مثال جامع در تحلیل رویداد ها و تاثیر آن بر معادله حسابداری
۲۳	ثبت رویداد ها در دفتر روزنامه
۲۴	نقل رویدادهای مالی از دفتر روزنامه به دفتر کل
۲۵	شناخت در آمد و هزینه (پیش دریافت درآمد و پیش پرداخت هزینه)
۲۸	دارائی های ثابت و استهلاک آنها
۳۰	تهیه تراز آزمایشی
۳۰	تعدیلات پایان سال
۳۰	بستن حساب های موقت

۳۱ بستن حساب های دائمی
۴۱ مسائل تکمیلی حسابداری واحد های تجاری خدماتی
۴۴ فصل چهارم - حسابداری واحد های تجاری بازرگانی
۴۴ مقدمه
۴۴ هزینه های واحد های تجاری بازرگانی
۴۵ سیستم های حسابداری موجودی کالا و روش های ارزشیابی آنهادر واحد تجاری بازرگانی
۴۸ ثبت رویداد مالی خرید و فروش کالا در دفتر روزنامه و کل در سیستم دائمی
۵۳ مثال جامع حسابداری واحدهای تجاری بازرگانی در سیستم دائمی
۶۴ ثبت رویداد مالی خرید و فروش کالا در دفتر روزنامه و کل در سیستم ادواری
۶۸ مثال جامع حسابداری واحدهای تجاری بازرگانی در سیستم ادواری
۷۹ مسائل تکمیلی حسابداری واحد های تجاری بازرگانی
۸۲ فصل پنجم - حسابداری حساب ها و اسناد دریافتنی
۸۲ مقدمه
۸۲ حسابهای دریافتنی
۸۲ حسابداری حساب های دریافتنی غیر قابل وصول و یا مشکوک الوصول
۸۳ روش های محاسبه مطالبات مشکوک الوصول
۸۴ اسناد دریافتنی (سفته)
۸۵ تنزیل اسناد دریافتنی
۸۹ فصل ششم - اصول / مفروضات / کیفیت گزارشگری مالی
۸۹ مفروضات حسابداری
۹۰ اصول حسابداری
۹۳ کیفیت گزارشگری مالی
۹۵ ضمیمه مطالب - حسابداری اعتبارات اسنادی (Letter of Credit)

مقدمه

تاریخچه حسابداری به تمدن های کهن قبل از میلاد مسیح مانند مصری ها، چینی ها و ... بر می گردد حسابداری^۱ فرآیند ثبت، طبقه بندی، تلخیص و گزارش رویدادهای مالی به استفاده کنندگان داخلی (مدیران و کارکنان و ...) و استفاده کنندگان خارجی (سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان و دولت و...) می باشد. با توجه به این تعریف فرآیند ثبت داده ها (دفتر داری^۲)، تنها اولین و ساده ترین فرایند در حسابداری می باشد.

معادله حسابداری

وضعیت مالی یک واحد تجاری به وسیله رابطه بین دارائی ها و بدهی ها و سرمایه (معادله حسابداری) بیان می شود.

در حسابداری به هرآنچه که در تملک یک واحد تجاری بوده و دارای ارزش پولی باشد، دارایی گفته می شود یا به عبارت دیگر یک واحد تجاری از مجموعه دارائی ها تشکیل شده است.

دارایی ها اشکال گوناگون دارند:

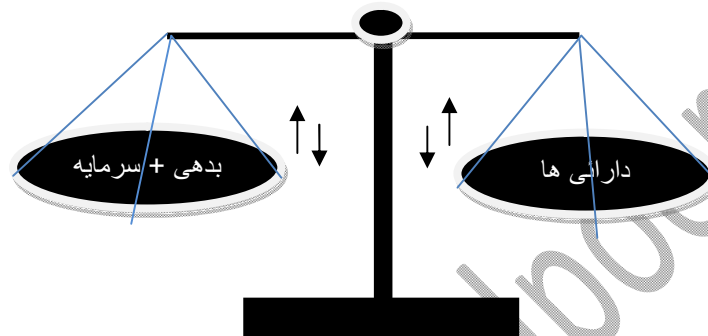
- ۱- ممکن است ملموس (مشهود) باشند که دارای وجود فیزیکی و ملموس هستند مانند وجوه نقد، کالا و...
 - ۲- ممکن است ناملموس (نامشهود) باشند مانند حساب های دریافتنی، سرقفلی ها، حق الامتیاز آب و برق و...
- یک واحد تجاری در زمان تاسیس، برای تهیه و کسب این دارائی ها به منابع مالی نیازمند است که می تواند از محل
- ۱- آورده نقدی و یا غیر نقدی صاحب و یا صاحبان واحد تجاری باشد که " سرمایه " نامیده می شوند.
 - ۲- از طریق تامین اعتبار و ایجاد بدهی به دیگران باشد که " بدهی " می نامند. (خرید نسبیه ائانه، دریافت وام)
- همچنین یک واحد تجاری پس از تاسیس و شروع فعالیت علاوه بر دو مورد فوق از دو راه دیگر نیز می تواند منابع مالی مورد نیاز خود برای تهیه و کسب دارائی ها را تامین کند.
- ۳- ممکن است از طریق واگذاری یک دارائی دیگر باشد در واقع تغییرات درون دارائی (خرید نقدی زمین برای واحد تجاری که باعث کاهش یک دارائی به نام " وجه نقد " و افزایش یک دارائی دیگر به نام " زمین " می شود).
 - ۴- ممکن است از طریق درآمد کسب شده توسط واحد تجاری باشد. (ارائه خدمات به صورت نقد باعث افزایش دارائی ها (وجوه نقد) و افزایش سرمایه می گردد)
- بنابراین ساختار مالی یک واحد تجاری از سه عنصر اصلی دارائی، بدهی و سرمایه تشکیل شده که بین این سه عنصر یک رابطه اساسی وجود دارد که به آن معادله حسابداری می گویند.

^۱ - Accounting
^۲ - Book Keeping

$$\text{دارایی} = \text{بدهی} + \text{سرمایه}$$

معادله فوق در ابتدا توسط ماساری از جنوا ارائه و ۲۰۰ سال بعد توسط لوکاپاچیولی از ونیز ایتالیا در کتاب حساب هندسه اصول نسبت ها مطرح شد که به حسابداری ونیزی یا ایتالیایی معروف شد و اساس حسابداری دوبل یادو طرفه است .

حسابداری دوطرفه بیان می کند که هر نوع افزایش و یا کاهشی در هر یک از عناصر فوق (دارائی / بدهی / سرمایه) ، همزمان باعث افزایش و یا کاهش در سایر عناصر نیز می شود .

معادله حسابداری همانند ترازویی است که در یک کفه آن دارائی ها (وجوه نقد ، حساب ها و اسناد دریافتی ، زمین ، ساختمان ، اثاثه ، حق الامتیازها ، سرقفلی و ..) و در کفه دیگر بدهی ها و سرمایه قرار دارند که همیشه باید بین دو کفه تعادل برقرار باشد (دو طرفه) لذا :

- الف . اگر افزایشی در کفه دارائی ها رخ داد برای ایجاد تعادل باید به همان میزان به کفه دیگر (بدهی + سرمایه) افزایش . یا از همان کفه دارائی ها به همان میزان یک دارائی دیگر برداشته شود .
 ب . اگر کاهشی در کفه دارائی ها رخ داد برای ایجاد تعادل باید به همان میزان از کفه دیگر (بدهی + سرمایه) کاهش و یا از همان کفه دارائی ها به همان میزان یک دارائی دیگر اضافه شود .
 ج . اگر افزایشی در کفه (بدهی + سرمایه) رخ داد برای ایجاد تعادل باید به همان میزان به کفه دیگر (دارائی ها) اضافه . یا از همان کفه (بدهی + سرمایه) به همان میزان یک بدهی یا سرمایه دیگر برداشته شود .
 د . اگر کاهشی در کفه (بدهی + سرمایه) رخ داد برای ایجاد تعادل باید به همان میزان از کفه دیگر (دارائی ها) کم و یا از همان کفه (بدهی + سرمایه) به همان میزان یک بدهی یا سرمایه دیگر اضافه شود .

مثال ۱ . فرض کنید دارائی های یک واحد تجاری ۱۰۰/۰۰۰ ریال و بدهی ها ۳۰/۰۰۰ ریال و سرمایه آن ۷۰/۰۰۰ ریال باشد معادله آن به شرح زیر می باشد .

$$\begin{array}{rcl} \text{دارائی} & = & \text{بدهی} + \text{سرمایه} \\ ۱۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} & = & ۳۰/۰۰۰ \text{ ریال} + ۷۰/۰۰۰ \text{ ریال} \end{array}$$

در نتیجه مجموع دارائی ها برابر است با مجموع بدهی ها و سرمایه اگر در طی دوره واحد تجاری درآمد خالصی به مبلغ ۲۰/۰۰۰ ریال داشته باشد معادله به صورت زیر می شود

$$\begin{array}{rcl} \text{دارائی} & = & \text{بدهی} + \text{سرمایه} \\ ۱۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} & = & ۳۰/۰۰۰ \text{ ریال} + ۷۰/۰۰۰ \text{ ریال} \\ ۲۰/۰۰۰ \text{ ریال} & & \\ ۱۲۰/۰۰۰ \text{ ریال} & = & ۳۰/۰۰۰ \text{ ریال} + ۹۰/۰۰۰ \text{ ریال} \end{array}$$

در واقع با افزایش درآمد همزمان هم به دارائی‌ها (وجه نقد) و هم سرمایه (درآمد) اضافه شد
در ادامه می‌خواهیم بررسی کنیم که رویدادهای مالی مختلف چگونه بر معادله حسابداری
تأثیر دارند.

در مهر ماه سال ۱۳۸۸ رویدادهای زیر در یک واحد تجاری رخ داده است :

- ۱- سرمایه‌گذاری اولیه به مبلغ ۷۰/۰۰۰ ریال
- ۲- خرید اثاثه به مبلغ ۱۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد
- ۳- خرید ملزومات به مبلغ ۵/۰۰۰ ریال به صورت نسبی
- ۴- پرداخت قبض برق به مبلغ ۲/۰۰۰ ریال
- ۵- دریافت ۱۰/۰۰۰ ریال حق الزحمه (درآمد) ارائه خدمات
- ۶- پرداخت ۵/۰۰۰ ریال بابت بدهی خرید ملزومات
- ۷- برداشت شخصی به مبلغ ۲/۰۰۰ ریال از واحد تجاری

تحلیل رویدادهای فوق و تأثیر آن بر معادله حسابداری به شرح ذیل می‌باشد :

- ۱- سرمایه‌گذاری اولیه به مبلغ ۷۰/۰۰۰ ریال : این رویداد بر دو حساب تأثیر دارد ؛ دارائی
نقد(صندوق)افزایش یافته و سرمایه واحد تجاری نیز به همان مبلغ افزایش می‌یابد.
- ۲- خرید اثاثه به مبلغ ۱۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد : در این رویداد یک دارائی به نام اثاثه افزایش یافته و
دارائی دیگر به نام وجه نقد (صندوق) به همان مبلغ کاهش یافته است. دقت کنید که مبلغ سرمایه بدون تغییر
می‌ماند (فقط یک دارائی با دارائی دیگر جابجا شده است)
- ۳- خرید ملزومات به مبلغ ۵/۰۰۰ ریال به صورت نسبی: در این رویداد دارائی به نام ملزومات افزایش یافته
اما بابت آن وجه نقد پرداخت نشده است و در عوض برای واحد تجاری بدهی ایجاد شده که در آینده باید
پرداخت شود.
- ۴- پرداخت قبض برق به مبلغ ۲/۰۰۰ ریال : وقتی واژه پرداخت در این جمله هست ، شما می‌دانید که
یعنی وجه نقد کاهش یافته است (در واقع وجه نقد از واحد تجاری خارج شده است) و در مقابل هزینه پرداختی
باعث کاهش سرمایه می‌شود (هزینه کاهنده سرمایه)
- ۵- دریافت ۱۰/۰۰۰ ریال حق الزحمه (درآمد) ارائه خدمات : وقتی واژه دریافت در این جمله هست ،
شما می‌دانید که یعنی وجه نقد افزایش یافته است (در واقع وجه نقد وارد واحد تجاری شده است) و در مقابل
حق الزحمه دریافتی باعث افزایش سرمایه می‌شود (درآمدافزاینده سرمایه)

۶- برداشت شخصی به مبلغ ۲/۰۰۰ ریال از واحد تجاری : برداشت از واحد تجاری نه تنها باعث کاهش وجه نقد می شود بلکه باعث کاهش سرمایه نیز می شود دقت کنید برداشت شخصی هزینه نیست ولی باعث کاهش سرمایه می شود. (هزینه برای کسب درآمد است اما برداشت نه)

خلاصه رویداد های فوق در معادله حسابداری

سرمایه				بدهی ها	=	دارایی ها		
برداشت	هزینه	درآمد	سرمایه اولیه	حساب پرداختی	=	ملزومات	اناثه	صندوق
			۷۰/۰۰۰		=			۷۰/۰۰۰
					=		۱۰/۰۰۰	(۱۰/۰۰۰)
				۵/۰۰۰	=	۵/۰۰۰		
	(۲/۰۰۰)				=			(۲/۰۰۰)
		۱۰/۰۰۰			=			۱۰/۰۰۰
	(۲/۰۰۰)				=			(۲/۰۰۰)
(۲/۰۰۰)	(۲/۰۰۰)	۱۰/۰۰۰	۷۰/۰۰۰	۵/۰۰۰	=	۵/۰۰۰	۱۰/۰۰۰	۶۶/۰۰۰
ریال ۸۱/۰۰۰					=	ریال ۸۱/۰۰۰		

عناصر تشکیل دهنده معادله حسابداری

دارایی ها

"کلیه منابع اقتصادی اعم از مشهود و نامشهود که در تملک واحد تجاری بوده و قابل تقویم به پول و دارای منافع آتی برای موسسه باشند را دارایی نامند".
در این تعریف موضوع مالکیت دارایی های یکی از مهمترین ویژگی هاست.

دارایی های یک واحد تجاری به اشکال مختلفی به شرح زیر می باشند :

۱- وجه نقد

یکی از مهمترین دارایی هایی که در همه واحد های تجاری وجود دارد وجه نقد است .
در حسابداری به انواع پول نقدی که در داخل واحد تجاری نگهداری می شود اصطلاح " صندوق " اطلاق می شود و به وجهی که در حساب های جاری واحد تجاری نزد بانک هاست اصطلاحاً " بانک " گفته می شود .

۲- حساب های دریافتی (طلب از اشخاص)

چنانچه واحد تجاری خدمات یا کالای خود را بطور نسبی به فروش برساند از مشتریان خود طلبکار خواهد شد . البته ممکن است موارد دیگری نیز مانند پرداخت وجه دستی به دیگران مطالباتی را برای موسسه بوجود آورد .

۳- اسناد دریافتی

چنانچه واحد تجاری خدمات یا کالای خود را بطور نسبی به فروش برساند و در قبال این نوع مطالبات اسنادی مانند سفته یا برات از مشتریان دریافت شود به آن اسناد دریافتی گفته می شود و در غیر این صورت مطالبات واحد تجاری

راحساب های دریافتی می نامند .

۴- موجودی های جنسی (مواد اولیه و کالا)

انواع اجناسی که واحد تجاری به قصد مصرف یا فروش نگهداری می نمایند بعنوان موجودی های جنسی شناخته می شوند

۵- ملزومات

آن دسته از مواد و لوازمی را گویند که بطور روزانه مقداری و یا تعدادی از آنها مصرف می شود. مانند : لوازم التحریر.

۶- اثاثه اداری

دارائی هایی نظیر میز و صندلی . کابینت و تجهیزات اداری بعنوان اثاثه اداری شناخته می شوند .

۷- ماشین آلات

دارائی هایی که در واحد تجاری تولیدی جهت تولید محصولات بکار گرفته می شوند : مانند ماشین های تراش . برش و پرس در حسابداری بعنوان ماشین آلات شناخته می شوند.

۸- وسائط نقلیه

به کلیه وسایل و تجهیزات حمل بار و مسافر مانند اتومبیل های سواری . باری سبک و سنگین اطلاق می شوند.

بدهی ها

کلیه دیون و تعهدات واحد تجاری به اشخاص حقیقی و حقوقی ناشی از رویداد های گذشته ، که با انتقال دارائی ها یا استفاده از آنها که در تاریخی مشخص باید دین ادا شود بدهی نامند .
بدهی های واحد تجاری معمولاً در اثر خریدن سیه کالا و خدمات یا دریافت وام از دیگران بوجود می آیند و ظرف مدت معینی می بایست پرداخت شوند.

بدهی های یک واحد تجاری به اشکال مختلفی به شرح زیر می باشند :

۱- حساب های پرداختنی

این بدهی ناشی از خرید نسبه کالا و خدمات از دیگران است . بازپرداخت در موعدی که طبق قرارداد و یا قول و قرار می گيرد . به هنگام خرید مورد موافقت قرار گرفته است صورت می گيرد .

۲- اسناد پرداختنی

علاوه بر قرارداد و یا قول و قرار منعقد شده بین واحد تجاری و فروشنده کالا و خدمات در قبال بدهی ایجاد شده اسنادی مانند سفته . برات نیز از طرف واحد تجاری به طلبکار تسلیم می شود.

۳- وام پرداختنی (تسهیلات)

گاهی واحد تجاری منابع مالی مورد نیاز خود را از طریق دریافت وام یا تسهیلات از بانکها یا اشخاص و موسسات دیگر تامین می کنند که به این بدهی ها وام پرداختنی اطلاق می گردد.

سرمایه

حقوق صاحب و یا صاحبان واحد تجاری را روی دارایی های واحد تجاری سرمایه می نامند. بنابراین روی دارائی های موسسه دونوع حق وجوددارد:

حق صاحب موسسه که سرمایه نامیده می شود

حق دیگران که بدهی گفته می شود

با توجه موارد ذکر شده بدهی و سرمایه از این نظر با هم شباهت دارند که واحد تجاری از هر دو منابع مالی خود را تامین نموده لذا به هر دو بدهکار است و در مقابل بدهی و سرمایه از واحد تجاری بستانکار است و تفاوت آنها در این است که اولاً بدهی ها نسبت به سرمایه در ادا نمودن آن تقدم دارد و ثانياً برای ادا نمودن بدهی زمان مشخص می شود در صورتی که سرمایه زمان مشخصی ندارد.

خلاصه فصل

بنابراین با توجه به توضیحات ، یک واحد تجاری از مجموعه دارائی های مشهود و نامشهود تشکیل شده که برای فراهم آوردن دارائی ها نیاز به تامین منابع مالی می باشد که این منابع از طریق سرمایه گذاری مالک در واحد تجاری و یا از طریق ایجاد اعتبار و یا بدهی به دیگران تامین شده است و با توجه به فرض تفکیک شخصیت و جدا بودن مالک از واحد تجاری ، واحد تجاری به مالک و اعتبار دهندگان بدهکار بوده و در مقابل مالک و اعتبار دهندگان از واحد تجاری بستانکار می باشند.

لذا ماهیت دارائی های واحد تجاری بدهکار بوده و ماهیت بدهی ها و سرمایه بستانکار می باشد .

حال اگر واحد تجاری یک دارائی تهیه و یا کسب کند باید منابع مالی آن را از طریق یک و یا ترکیبی از موارد زیر تامین کند :

۱- از طریق آورده سرمایه گذار (مالک)

۲- از طریق ایجاد بدهی

۳- از طریق واگذاری یکی دیگر از دارائی های واحد تجاری

در واقع با انجام چنین رویدادی واحد تجاری هنگام تهیه یک دارائی به میزان بهای تمام شده آن دارائی به مالک و یا دیگران بدهکار شده و در مقابل مالک و یا دیگران به همان مبلغ از واحد تجاری بستانکار می شوند.

مسائل تکمیلی فصل

۱-۱. هر یک از رویدادهای زیر چه تاثیری بر سرمایه دارد

الف : سرمایه گذاری مالک در واحد تجاری به مبلغ ۱۰ میلیون ریال

ب . خرید ساختمان به صورت نسیه به مبلغ ۴ میلیون ریال

ج . پرداخت حقوق به کارگر واحد تجاری به مبلغ ۳۰۰ هزار ریال

د . برداشت ۵۰۰ هزار ریال توسط مالک

ه . پرداخت اجاره انبار به مبلغ ۶۰۰ هزار ریال

و . دریافت مبلغ ۱ میلیون ریال نقد بابت ارائه خدمات به مشتری

ز . موجودی ملزومات خریداری شده طی سال ۳۵۰ هزار ریال کاهش داشته است

پاسخ

الف . افزایش در سرمایه

ب . بدون تاثیر بر سرمایه

ج . کاهش در سرمایه

د . کاهش در سرمایه

ه . کاهش در سرمایه

و . افزایش در سرمایه

ز . کاهش در سرمایه

۱-۲. با توجه به اطلاعات داده شده تاثیر هر یک از رویدادهای زیر را بر سه عنصر اصلی معادله حسابداری (دارائی

، بدهی و سرمایه) به صورت (+ یا - یا ۰) بیان کنید .

سرمایه گذاری نقدی اولیه

خرید ملزومات نسبه

دریافت حق الزحمه ارائه خدمات

پرداخت بدهی بابت خرید ملزومات

برداشت مالک واحد تجاری

پرداخت حقوق پرسنل

پاسخ

شرح رویداد	دارائی	بدهی +	سرمایه
سرمایه گذاری نقدی اولیه	+	•	+
خرید ملزومات نسبه	+	+	•
دریافت حق الزحمه ارائه خدمات	+	•	+
پرداخت بدهی بابت خرید ملزومات	-	-	•
برداشت مالک واحد تجاری	-	•	-
پرداخت حقوق پرسنل	-	•	-

۱-۳. آقای محمدی یک واحد تجاری تاسیس و در ابتدا مبلغ ۱ میلیون ریال به صورت نقد و ۲ میلیون ریال

تجهیزات و یک میلیون ریال زمین در این واحد تجاری سرمایه گذاری نموده است مطلوب است ارائه معادله

حسابداری و تعیین مبلغ کل سرمایه اولیه واحد تجاری

پاسخ

دارائی	بدهی +	سرمایه
• ۱/۰۰۰/۰۰۰		
• ۲/۰۰۰/۰۰۰		۴/۰۰۰/۰۰۰
• ۱/۰۰۰/۰۰۰		

۴-۱. در ابتدای سال مالی مانده حساب تجهیزات مبلغ ۴۰۰/۰۰۰ ریال می باشد در طی سال مبلغ ۱۵۰/۰۰۰ ریال آن مصرف گردید است مانده حساب ملزومات و هزینه ملزومات چقدر می باشد.

پاسخ

حساب ملزومات یک حساب دائمی در گروه دارائی ها می باشد که بخش مصرف شده آن باید از این حساب خارج شده و در حساب هزینه ملزومات ثبت گردد. لذا هزینه ملزومات ۱۵۰/۰۰۰ ریال و مانده حساب ملزومات ۲۵۰/۰۰۰ ریال می باشد.

۵-۱. آقای محمدی مبلغ یک میلیون ریال به صورت نقدی از واحد تجاری خود جهت مصارف شخصی برداشت نمود تاثیر این رویداد بر معادله حسابداری را نشان دهید

پاسخ

شرح رویداد	دارائی	بدهی	سرمایه
برداشت	-۱/۰۰۰/۰۰۰	•	-۱/۰۰۰/۰۰۰

۶-۱. خرید اثاثه به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه از شرکت آلفا

پاسخ

شرح رویداد	دارائی	بدهی +	سرمایه
اثاثه	۵۰۰/۰۰۰	• ۵۰۰/۰۰۰	•

۷-۱. خرید ملزومات به صورت نقدی به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال

پاسخ

شرح رویداد	دارائی	بدهی +	سرمایه
ملزومات	۵۰۰/۰۰۰	•	•
صندوق	-۵۰۰/۰۰۰	•	•

۸-۱. واحد تجاری سیلک در ابتدای سال ۱۳۸۹ تاسیس و رویدادهای فروردین ماه به شرح ذیل می باشد:

الف. سرمایه گذاری اولیه شامل ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد و اثاثه به ارزش کارشناسی ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال

ب. خرید تجهیزات به مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال، ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن به صورت نقد و مابقی نسیه

ج. دریافت مبلغ ۴۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد بابت ارائه خدمات به مشتری

د. پرداخت قبض برق به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد

ه. برداشت ۲۰۰/۰۰۰ ریال بابت مصارف شخصی

و. ارائه خدمات به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه به مشتریان

ز . دریافت کل طلب از مشتری در بند "و" به صورت نقد
مطلوب است ثبت مبادلات فوق در معادله حسابداری
پاسخ

سرمایه				حساب پرداختنی	تجهیزات	اثاثه	حساب دریافتنی	صندوق
هزینه	درآمد	برداشت	سرمایه					
			+۱۴/۰۰۰/۰۰۰			+۲/۰۰۰/۰۰۰		+۱۲/۰۰۰/۰۰۰
				+۵۰۰/۰۰۰	+۱۵۰۰/۰۰۰			-۱/۰۰۰/۰۰۰
	+۴۰۰/۰۰۰							+۴۰۰/۰۰۰
-۱۰۰/۰۰۰								-۱۰۰/۰۰۰
		-۲۰۰/۰۰۰						-۲۰۰/۰۰۰
	+۱۰۰/۰۰۰						+۱۰۰/۰۰۰	
+۱۴/۲۰۰/۰۰۰				+۵۰۰/۰۰۰	+۱۵۰۰/۰۰۰	+۲/۰۰۰/۰۰۰	+۱۰۰/۰۰۰	+۱۱/۱۰۰/۰۰۰
				۱۴/۷۰۰/۰۰۰	۱۴/۷۰۰/۰۰۰			

Accfile.com
www.javadrashidpoor.ir

مقدمه

حسابداران در دوره های زمانی منظم دو هدف اساسی را دنبال می کنند

الف. تهیه درآمد خالص (سود) واحد تجاری

ب. تهیه خلاصه ای از منابع اقتصادی (دارائی ها) و تعهدات واحد تجاری

برای سوال اول باید مانده درآمد های تحقق یافته و مانده هزینه های تحمل شده طی دوره و برای سوال دوم باید مانده دارائی ها و بدهی ها و سرمایه در پایان دوره مالی تهیه گردد این گزارشات در قالب دو صورت مالی به نام صورت سود(زیان) و ترازنامه فراهم می گردد.

صورت سود (زیان)

صورت سود(زیان)، صورت درآمد هزینه یا صورت عملیات و... نیز نامیده می شود. عناصر تشکیل دهنده آن به شرح ذیل می باشد:

درآمد ها: ارائه کالا و خدمات توسط واحد تجاری به مشتریان که باعث افزایش سرمایه می گردد و مبلغ آن برابر است با وجه نقد دریافتی و یا دریافتی (قرارداد در آینده دریافت گردد) در مقابل ارائه کالا و خدمات هزینه ها: دریافت کالا و خدمات توسط واحد تجاری از اشخاص که باعث کاهش سرمایه می گردد و به سبب کسب درآمد توسط واحد تجاری می باشد و مبلغ آن برابر است با ارزش کالا و یا خدمات استفاده و یا مصرف شده در بدست آوردن درآمد.

سود خالص: برابر است با مازاد درآمد ها بر هزینه های واحد تجاری در یک دوره مالی که باعث افزایش سرمایه می شود.

زیان خالص: برابر است با مازاد هزینه ها بر درآمد های واحد تجاری در یک دوره مالی که باعث کاهش سرمایه می شود.

حسابداری نقدی و حسابداری تعهدی

از آنجایی که صورت سود و زیان عملکرد مالی یک دوره زمانی خاص را ارائه می کند، لذا مستلزم این است که درآمدها و هزینه هایی که در آن دوره اتفاق افتاده است را تعیین کنیم برای تعیین درآمد ها و هزینه ها دو روش کلی مطرح شده است

الف. روش تعهدی

ب. روش نقدی

در مبنای تعهدی درآمدها در زمان تحقق و هزینه ها در زمان تحمل شناسایی می شود .
در مبنای نقدی درآمدها و هزینه ها را تنها در زمان دریافت و پرداخت وجه نقد شناسایی می شود
مهمترین اصل در مبنای تعهدی اصل تطابق درآمد و هزینه است .

منظور از تحقق درآمد این است که اولاً فرایند کسب سود کامل شده باشد (خدمات ارائه شده باشد) ثانیاً اطمینان معقولی از وصول آن وجود داشته باشد . در مبنای تعهدی بر خلاف نقدی شناسایی درآمد مشروط به دریافت و یا پرداخت وجه در زمان ارائه و یا دریافت خدمات نمی باشد
بیشتر واحدهای تجاری از مبنای تعهدی استفاده می کنند در حالی که اشخاص عمومی از مبنای نقدی استفاده می کنند . معمولاً مبنای نقدی برای واحدهای تجاری که دارای حجم زیادی از موجودی ها ، حساب های دریافتی و حساب های پرداختنی می باشند مفید نمی باشد.

ترازنامه

ترازنامه یا صورت وضع مالی خلاصه ای از منابع اقتصادی (دارائی ها) و تعهدات واحد تجاری (بدهی + سرمایه) می باشد مدیران می خواهند مانده حساب وجوه نقد ، موجودی کالا ، و سایر دارائی ها و میزان بدهی ها و همچنین وضعیت سرمایه واحد تجاری را بدانند و بررسی کنند که مبلغ سرمایه نسبت به اول دوره چه تغییراتی داشته است لذا این اطلاعات در قالب ترازنامه ارائه می گردد .

ویلیام ریپلی^۳ استاد دانشگاه هاروارد ترازنامه را عکسی نامید که می تواند تصویری از شرکت در یک لحظه از زمان ارائه کند .

طبقه بندی صورت های مالی

در تمام علوم طبقه بندی گزارشات یک امر الزامی و ضروری است تا بتوان آن علم را مطالعه کرد لذا حسابداری هم از این امر مستثنا نبوده و باید گزارشات مالی به صورت طبقه بندی شده به استفاده کنندگان ارائه گردد تا آنها در فرایند تصمیم گیری های خود آنها را به راحتی درک و تجزیه و تحلیل کنند.

طبقه بندی صورت سود(زیان)

درآمد ها : شامل درآمد حاصل از ارائه خدمات و فروش کالا می باشد.

بهای تمام شده کالای فروش رفته : شامل هزینه مربوط به خدمات و کالای فروش رفته است
هزینه عملیاتی : شامل هزینه ها و منابع مصرف شده به غیر از هزینه بهای تمام شده کالای فروش رفته جهت بدست آوردن درآمد می باشد

سود (زیان) ناخالص : تفاوت درآمد ها و بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه های عملیاتی

هزینه های اداری و مالی : شامل هزینه های غیر عملیاتی مانند هزینه بهره و هزینه های اداری می باشد

سود(زیان خالص) : تفاوت سود(زیان ناخالص) با هزینه های اداری و مالی

^۳-William Ripley

طبقه بندی ترازنامه

اگر اجزا ترازنامه به گروه های مختلفی طبقه بندی شوند برای مقایسه و تجزیه و تحلیل بسیار مفید تر خواهد بود

در ترازنامه دارائی ها به دو گروه دارائی جاری (وجوه نقد ، حساب های دریافتنی ، موجودی کالا...) ، و دارائی های غیر جاری (دارائی ثابت و سایر دارائی ها) تقسیم می گردد .

دارائی های جاری:

آن دسته از دارائی هایی است (منابع اقتصادی در دسترس) که انتظار می رود طی چرخه عملیات به وجه نقد تبدیل شوند ، به فروش و پایه مصرف برسند. مانند وجوه نقد حساب های دریافتنی اسناد دریافتنی پیش پرداخت و ... دارائی های غیر جاری شامل :

دارائی های ثابت : آن دسته از دارائی هایی هستند که دارای عمر بیش از یک دوره مالی بوده و طی عمر مفیدشان در جهت ارائه خدمات و تولید محصولات از آنها استفاده می گردد.

دارائی های ثابت نیز ممکن است مشهود (زمین ، ساختمان و ...) و یا نامشهود (حق الامتیاز آب و برق و سرقفلی) باشند

سایر دارائی ها : آن دسته از دارائی هایی که جز دارائی های جاری و ثابت نباشند در این گروه قرار می گیرند مانند وجوه نقد بلوکه شده و مخارج تاسیس و قبل از بهره برداری .

در ترازنامه بدهی ها نیز به دو گروه جاری و غیر جاری طبقه بندی می گردد .

بدهی های جاری : آن دسته از بدهی هایی که باید طی دوره مالی جاری یا یک دوره عملیاتی هر کدام طولانی تر است پرداخت گردد .

موسسه خدماتی نمونه	
صورت سود(زیان)	
در تاریخ XX/۱۲/۲۹	
	درآمد ها
XXXXXX	درآمد ارائه خدمات
XXXXXX	سایر درآمدها
XXXXXX	جمع کل درآمد
	هزینه های عملیاتی :
(XXXXXX)	هزینه حقوق دستمزد
(XXXXXX)	هزینه برق و سوخت
(XXXXXX)	هزینه بیمه
(XXXXXX)	هزینه خدمات
(XXXXXX)	هزینه مطالبات سوخت شده
(XXXXXX)	هزینه استهلاک
(XXXXXX)	جمع هزینه های عملیاتی
XXXXXX	سود ناخالص
	هزینه های مالی و اداری
(XXXXXX)	هزینه بهره
(XXXXXX)	جمع هزینه مالی و اداری
XXXXXX	سود خالص

موسسه خدماتی نمونه			
ترازنامه			
منتهی به XX/۱۲/۲۹			
۱۳۸۹/۱۲/۲۹	بدهی ها و سرمایه	۱۳۸۹/۱۲/۲۹	داراییها
	بدهی های جاری		داراییهای جاری
XXXXXX	حساب های پرداختی تجاری	XXXXXX	موجودی صندوق
XXXXXX	اسناد پرداختی تجاری	XXXXXX	موجودی بانک
XXXXXX	پیش دریافتها	XXXXXX	حساب های دریافتی تجاری
XXXXXX	هزینه معوق	XXXXXX	اسناد دریافتی تجاری
XXXXXX	تسهیلات مالی دریافتی	XXXXXX	پیش پرداختها
<u>XXXXXX</u>	جمع بدهی های جاری	<u>XXXXXX</u>	جمع داراییهای جاری
	بدهی های غیر جاری		داراییهای غیر جاری
XXXXXX	تسهیلات بلند مدت	XXXXXX	زمین
		XXXXXX	ساختمان
<u>XXXXXX</u>	جمع بدهی ها غیر جاری	(XXXXXX)	استهلاک انباشته ساختمان
		XXXXXX	اثاثه
XXXXXX	سرمایه	(XXXXXX)	استهلاک انباشته اثاثه
		XXXXXX	حق الامتیازها
		<u>XXXXXX</u>	جمع داراییهای غیر جاری
<u>XXXXXX</u>	جمع کل بدهی و سرمایه	<u>XXXXXX</u>	جمع داراییها

مقدمه

پس از یاد گیری معادله حسابداری و تاثیر هر رویداد مالی بر آن لازم است باماهیت عناصر تشکیل دهنده معادله حسابداری (حساب های دارائی / بدهی و سرمایه) آشنا شویم .

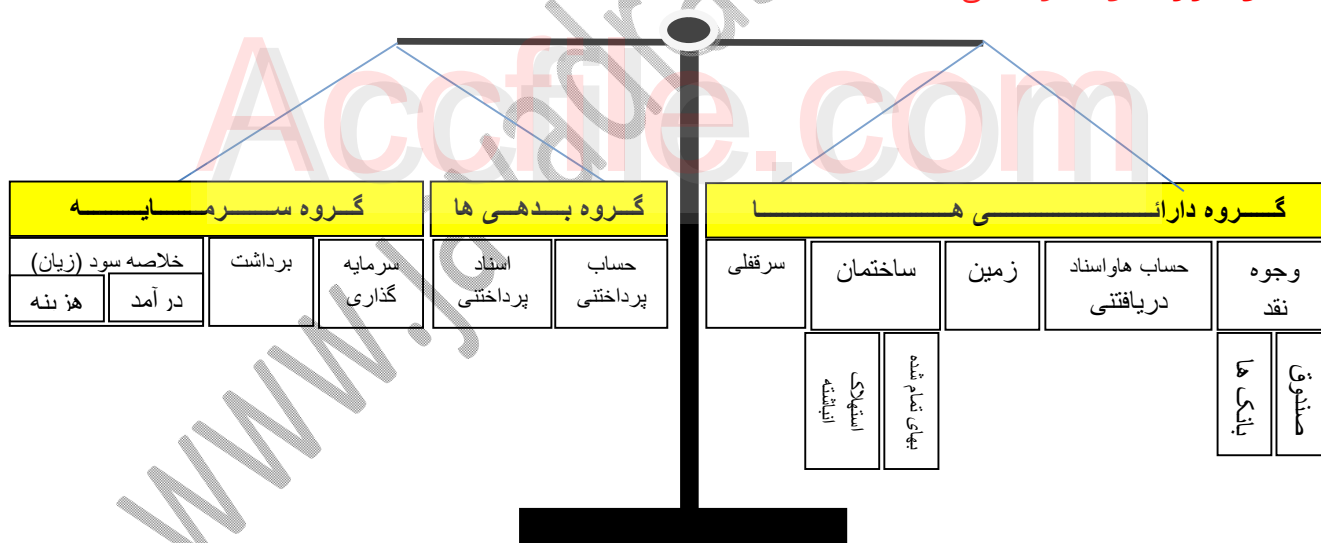
به طور کلی ما پنج گروه اصلی حساب داریم و هر یک از این پنج گروه بر معادله حسابداری تاثیر دارند. و

شامل : ۱- دارائی ها ۲- بدهی ها ۳- سرمایه ۴- درآمد ها ۵- هزینه ها

البته گروه حساب های کنترلی (مانند حساب های انتظامی) نیز وجود دارند که جزء این پنج گروه نبوده و تاثیری بر معادله ندارد .

به گروه حساب های دارائی ، بدهی و سرمایه گروه حساب های دائمی و یا ترازنامه ای اطلاق می گردد بدلیل اینکه مانده حساب آنها به دوره های آتی منتقل می شوند و در ترازنامه نمایش داده می شود

همچنین به گروه حساب های درآمد و هزینه گروه حساب های موقت و یا سود (زیانی) اطلاق می گردد به دلیل اینکه مانده حساب آنها در پایان سال مالی باید به حساب خلاصه سود (زیان) منتقل شده تا سود (زیان) واحد تجاری را مشخص نموده و سپس مانده حساب خلاصه سود(زیان) به حساب سرمایه منتقل گردد. به عبارت دیگر حساب های موقت زیر مجموعه سرمایه می باشند .

هر گروه حساب ممکن ۲ یا چند زیر مجموعه داشته باشد و هر زیر مجموعه گروه حساب نیز ممکن است ۲ یا چند زیر مجموعه دیگر داشته باشد

به زیر مجموعه گروه حساب ها حساب "کل" و به زیر مجموعه حساب کل حساب "معین" گویند .

در عمل ممکن است برخی حساب های معین نیز دوباره زیر مجموعه داشته باشند که به آنها حساب "تفضیلی" گویند به عنوان مثال یکی از حساب های کل گروه دارائی وجوه نقد می باشد که این حساب کل چند زیر مجموعه (حساب معین) به نام های صندوق ، بانکها ، تنخواه گردان ، وجوه ارزی دارد ، ممکن است برخی از این زیر مجموعه ها (معین) نیز دوباره چند زیر مجموعه دیگر (تفضیلی) داشته باشند مانند بانکها (جاری بانک صادرات ، جاری تجارت و...)

ماهیت حساب ها

ماهیت دارائی ها

همانطور که قبلا بیان شد واحد تجاری از مجموعه دارائی های مشهود و نامشهود تشکیل شده که برای تامین آنها نیاز به منابع مالی می باشد لذا بخشی از منابع مالی را از صاحبان (سرمایه گذاران) و بخش دیگر را از اعتبار دهندگان تامین نموده است ، لذا واحد تجاری (دارائی ها) به سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان بدهکار می باشد در نتیجه ماهیت دارائی ها " بدهکار" می باشد .

ماهیت سرمایه

طبق فرض تفکیک شخصیت که بیان می کند صاحبان از واحد تجاری جدا می باشد لذا مالک واحد تجاری در واقع سرمایه گذار در واحد تجاری بوده و بابت سرمایه گذاری در آن به عنوان یک بستانکار از واحد تجاری می باشد و در نتیجه ماهیت سرمایه " بستانکار" می باشد .

ماهیت بدهی

همچنین بدلیل اینکه بستانکاران (اشخاص حقیقی و حقوقی غیر از صاحبان) از واحد تجاری بستانکار می باشند در نتیجه ماهیت بدهی ها نیز " بستانکار" می باشد.

صاحبان واحد تجاری و اعتبار دهندگان (بستانکاران) از واحد تجاری بستانکار بوده و دارای ماهیت بستانکار می باشند ، اما دلیل اینکه آنها را در دو طبقه جداگانه (بدهی - سرمایه) دسته بندی می گردد این است که اولاً بستانکاران (بدهی ها) نسبت به صاحبان (سرمایه) واحد تجاری حق تقدم در طلب خود از واحد تجاری دارند و ثانياً برای بستانکاران (بدهی ها) تاریخ تسویه تعیین شده ولی برای صاحبان (سرمایه) زمانی برای تسویه تعیین نشده و فرض بر این است که تا زمان انحلال واحد تجاری ، سرمایه تسویه نمی گیرد .

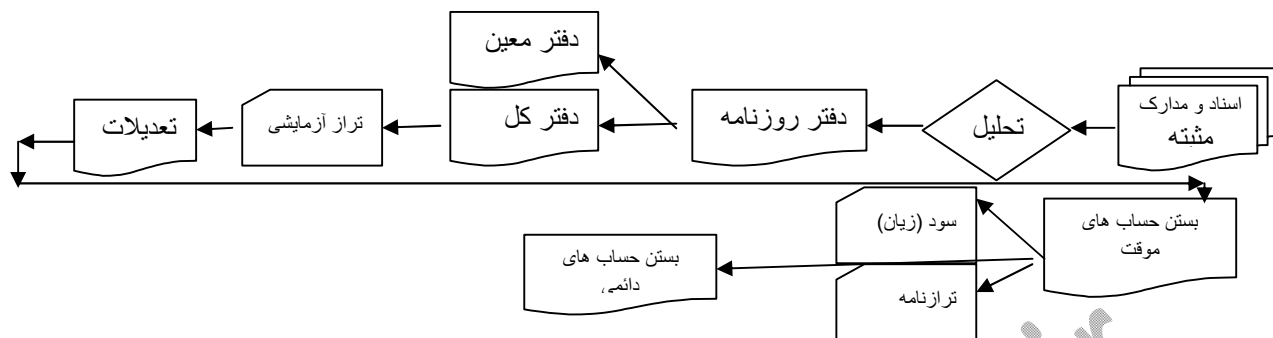
ماهیت در آمد

از آنجا که درآمد زیر مجموعه سرمایه بوده و باعث افزایش سرمایه سرمایه گذاران در واحد تجاری می شود و با سرمایه همسو می باشد لذا ماهیت درآمد مانند سرمایه " بستانکار" می باشد

ماهیت هزینه

از آنجا که هزینه نیز زیر مجموعه سرمایه بوده و باعث کاهش سرمایه سرمایه گذاران در واحد تجاری می شود و با سرمایه همسو نیست لذا ماهیت هزینه بر خلاف سرمایه " بدهکار" می باشد .

عملیات ثبت رویداد های مالی در دفاتر حسابداری

۱- جمع آوری اسناد و مدارک مثبتة

اولین مرحله برای ثبت هر رویدادی نیاز به جمع آوری اسناد و مدارک مثبتة می باشد (مدارکی که از نظر قانونی و اعتبار قابل قبول باشد)

۲- تجزیه و تحلیل رویداد مالی

پس از اینکه اسناد و مدارک مثبتة تهیه شد با توجه به آن به تجزیه و تحلیل آن رویداد پرداخته و مشخص می کنیم که چه حساب هایی (از پنج گروه) در این رویداد وجود دارند و کدام یک از این حساب یا حساب ها افزایش و کدام یک از این حساب یا حساب ها کاهش می یابد

دارائی ها		سرمایه		بدهی	
صندوق	بانک	حساب و پیش حساب اسناد دریافتنی	سود(زیان)	سرمایه	سود(زیان)
		دارائی های ثابت	سود(زیان)	سرمایه	سود(زیان)
		پیش پرداخت	درآمد	سرمایه گذاری	هزینه
		دریافتنی	برداشت		

هر رویداد مالی ممکن است در اثر یکی از حالت های زیر بر معادله حسابداری تاثیر گذارد.

الف. افزایش در دارائی ها و افزایش در سرمایه (سرمایه گذاری اولیه)

ب. افزایش در دارائی ها و افزایش در بدهی ها (خرید دارائی به صورت نسیه)

ج. افزایش در دارائی ها و افزایش در سرمایه و بدهی ها (خرید یک دارائی که بخشی از آن از آورده مالک و بخشی بدهی)

د. کاهش در دارائی ها و کاهش در سرمایه (برداشت مالک از واحد تجاری)

ه. کاهش در دارائی ها و کاهش در بدهی ها (پرداخت بدهی اشخاص)

و. کاهش در دارائی ها و کاهش در سرمایه و بدهی ها (پرداخت بدهی و برداشت مالک)

ز. افزایش در یک دارائی و کاهش در دارائی دیگر (خرید دارائی ثابت به صورت نقد از صندوق واحد تجاری)

ح. افزایش در دارائی و افزایش در درآمد (ارائه خدمات به مشتریان به صورت نقد و یا نسیه)

ط. کاهش در دارائی و افزایش در هزینه (دریافت خدمات از دیگران به صورت نقد)

ظ. افزایش در بدهی و افزایش در هزینه (دریافت خدمات از دیگران به صورت نسیه)
 اگر وجه نقدی توسط واحد تجاری دریافت و یا پرداخت گردد و هیچ گونه خدماتی تا تاریخ دریافت و یا پرداخت وجه نغذارانه و یا دریافت نگردد، هیچ گونه هزینه و درآمدی شناسائی نشده و این وجوه به عنوان بدهی و دارایی (پیش دریافت و پیش پرداخت) تلقی می گردد. در واقع برای شناسائی درآمد اولاً باید خدمات ارائه شده باشد و ثانیاً مطمئن باشیم که مبلغ آن دریافت می شود و هزینه نیز موقعی شناسائی می شود که خدمات دریافت شده باشد.

مثال جامع در تحلیل رویداد ها و تاثیر آن بر معادله حسابداری

موسسه خدماتی سیلک توسط آقای کاشانی تاسیس شد و طی سال ۱۳۸۹ رویدادهای زیر رخ داده است :

۱۳۸۹/۰۱/۱۴ - این موسسه با سرمایه اولیه به مبلغ ۴۰ میلیون ریال توسط آقای کاشانی تاسیس شد

۱۳۸۹/۰۱/۱۵ - افتتاح حساب جاری سپهر نزد بانک صادرات به نام موسسه و واریز مبلغ ۲۰ میلیون ریال از صندوق شرکت به حساب جاری

۱۳۸۹/۰۲/۰۱ - خرید ساختمانی به مبلغ ۱۰ میلیون ریال که ۵ میلیون ریال آن به صورت چک نقدی و مابقی به صورت نسیه از شرکت آلفا خریداری شد .

۱۳۸۹/۰۲/۱۵ - خرید ملزومات به مبلغ ۱ میلیون ریال به صورت نقدی

۱۳۸۹/۰۳/۰۱ - خرید ائانه به مبلغ ۲ میلیون ریال به صورت سفته ۴ ماهه ۱۰٪ از شرکت بتا

۱۳۸۹/۰۳/۱۵ - پرداخت مبلغ ۵ میلیون ریال به شرکت آلفا بابت خرید ساختمان

۱۳۸۹/۰۳/۱۷ - ارائه خدمات به آقای احمدی به مبلغ ۱/۵ میلیون ریال به صورت نقد

۱۳۸۹/۰۳/۳۱ - پرداخت مبلغ ۱ میلیون ریال بابت هزینه حقوق به کارگران به صورت چک نقدی

۱۳۸۹/۰۳/۳۱ - پرداخت قبوض به مبلغ ۰/۵ میلیون ریال از طریق تلفن بانک

۱۳۸۹/۰۴/۱۰ - دریافت مبلغ ۳ میلیون ریال از آقای محمدی بابت ارائه خدمات در تاریخ ۱۳۸۹/۰۵/۲۰

۱۳۸۹/۰۴/۳۱ - ارائه خدمات به مبلغ ۱ میلیون ریال به صورت نسیه به آقای علیزاده

۱۳۸۹/۰۵/۰۲ - دریافت وام از بانک صادرات به مبلغ ۱۰ میلیون ریال یکساله با نرخ ۲۰٪

۱۳۸۹/۰۵/۲۰ - ارائه خدمات به آقای محمدی به مبلغ ۳/۲ میلیون ریال که قبلاً پیش پرداختی داشت و تسویه نمود

۱۳۸۹/۰۵/۳۱ - دریافت خدمات به مبلغ ۱ میلیون ریال به صورت نسیه به آقای اشکانی

۱۳۸۹/۰۶/۱۰ - دریافت مبلغ ۰/۵ میلیون ریال از آقای علی زاده بابت ارائه خدمات

۱۳۸۹/۰۶/۳۱ - پرداخت مبلغ ۳ میلیون ریال بابت بیمه آتش سوزی به بیمه ایران به صورت چک نقدی

۱۳۸۹/۰۷/۰۱ - پرداخت سفته بابت خرید ائانه به شرکت بتا

۱۳۸۹/۰۷/۱۵ - ارائه خدمات به مبلغ ۲ میلیون ریال به صورت سفته ۳ ماهه ۸٪

۱۳۸۹/۰۷/۳۰ - آقای کاشانی زمینی به ارزش کارشناسی ۴ میلیون ریال به موسسه آورد

۱۳۸۹/۰۸/۲۰ - آقای کاشانی مبلغ ۱ میلیون ریال جهت مصارف شخصی از موسسه برداشت کرد

۱۳۸۹/۰۹/۱۵ - ارائه خدمات به آقای حسینی به مبلغ ۵ میلیون ریال که ۰/۵ میلیون ریال آن به صورت نقد و مابقی نسیه بود

۱۳۸۹/۱۰/۱۵ - وصول سفته بابت ارائه خدمات ۱۳۸۹/۰۷/۱۵

۱۳۸۹/۱۰/۳۰ - آقای علی زاده دیگر توان پرداخت بدهی خود را ندارد

۱۳۸۹/۱۲/۲۸ - پرداخت حقوق به مبلغ ۳ میلیون ریال به صورت نقد

سایر اطلاعات :

عمر مفید ساختمان ۱۰ سال و روش استهلاک مستقیم

عمر مفید اثاثه ۵ سال روش استهلاک نزولی با نرخ ۱۰٪/۲۹

۱۳۸۹/۱۲/ - صورت حساب قبوض آب و برق برای دو ماه آخر سال هنوز ارائه نشده و پیش بینی می شود ۱ میلیون

ریال باشد

تحلیل رویدادها :

www.javadrashidpoor.ir

Accfile.com

سرمایه		بدهی ها - بستانکار						دارایی ها - بدهکار									
سود(زیان)		برداشت	سرمایه گذاری	پیش دریافت	تسهیلات پرداختی	اسناد پرداختی	حساب پرداختی	ملزومات	اثاثه	ساختمان	زمین	پیش پرداخت	اسناد دریافتی	حساب دریافتی	جاری بانک	صندوق	تاریخ
			۴۰													۴۰	۰۱/۱۴
															+۲۰	-۲۰	۰۱/۱۵
							+۵			+۱۰					-۵		۰۲/۰۱
								+۱								-۱	۰۲/۱۵
+۰/۰۶۶						۲/۰۶۶ ①			۲								۰۳/۰۱
							-۵									-۵	۰۳/۱۵
	+۱/۵															+۱/۵	۰۳/۱۷
+۱															-۱		۰۳/۳۱
+۰/۵															-۰/۵		۰۳/۳۱
				+۳												+۳	۰۴/۱۰
	+۱												+۱				۰۴/۳۱
+۲					+۱۲ ②										+۱۰		۰۵/۰۲
	+۳/۲			-۳												+۰/۲	۰۵/۲۰
+۱							+۱										۰۵/۳۱
														-۰/۵		+۰/۵	۰۶/۱۰
												+۳				-۳	۰۶/۳۱
						-۲/۰۶۶										-۲/۰۶۶	۰۷/۰۱
	+۲/۰۴۰												+۲/۰۴۰				۰۷/۱۵
			+۴							+۴							۰۷/۳۰
		+۱														-۱	۰۸/۲۰
	+۵												+۴/۵		+۰/۵		۰۹/۱۵
													-۲/۰۴۰		+۲/۰۴۰		۱۰/۱۵
+۰/۵														-۰/۵			۱۰/۳۰
+۳															-۳		۱۲/۲۸
۸۰۰۶۶	۱۲۰۷۴	۱	۴۴		۱۲		۱	۱	۲	۱۰	۴	۳		۴۰	۱۷۰۵	۱۸۶۷۴	جمع
		جمع بدهی و سرمایه قبل از تعدیلات														جمع دارایی ها قبل از تعدیلات	
		۶۰۰۶۷۴														۶۰۰۶۷۴	

۳- ثبت رویدادهای مالی در دفاتر حسابداری

وارد نمودن هر رویداد مالی در معادله حسابداری طبق جدول فوق کاری پر زحمت و هزینه بر است به ویژه اگر در یک دوره مالی تعداد زیادی رویداد مالی وجود داشته باشد. همچنین گزارش گیری از اطلاعات حساب ها مانند صندوق بسیار مشکل است. لذا برای هر نوع دارائی و بدهی و سرمایه یک حساب ایجاد می شود.

حساب

هر حساب دارای دو ستون می باشد که ستون سمت راست بدهکار و ستون سمت چپ بستانکار نامیده می شود. پس از تجزیه و تحلیل هر رویداد و تعیین اینکه چه حساب هایی در نتیجه رویداد مالی افزایش و چه حساب هایی کاهش می یابند میالغ را به صورت زیر در هر حساب منظور می کنیم

الف. ماهیت هر یک از حساب ها را که در رویداد مالی افزایش و یا کاهش یافته را تعیین می کنیم

ب. اگر حسابی در نتیجه این رویداد مالی افزایش داشته باشد مبلغ افزایش یافته را در ستون ماهیت آن حساب ثبت می کنیم

حساب با ماهیت بدهکار	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
افزایش	

حساب با ماهیت بستانکار	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
افزایش	

ج. اگر حسابی در نتیجه این رویداد مالی کاهش داشته باشد مبلغ کاهش یافته را در ستون مخالف ماهیت آن حساب ثبت می کنیم.

حساب با ماهیت بدهکار	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
کاهش	

حساب با ماهیت بستانکار	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
کاهش	

مثال. ۱۳۸۹/۰۱/۱۴ - موسسه سیلک با سرمایه اولیه به مبلغ ۴۰ میلیون ریال توسط آقای کاشانی تاسیس شد در این رویداد دو حساب وجود دارد یک حساب دارائی به نام "صندوق" و یک حساب سرمایه به نام "سرمایه اولیه" چون ماهیت حساب دارائی بدهکار است پس مبلغ افزایش یافته در حساب "صندوق" در ستون بدهکار آن ثبت می گردد و ماهیت حساب سرمایه بستانکار بوده پس مبلغ افزایش یافته در حساب "سرمایه اولیه" در ستون بستانکار آن ثبت می گردد لذا:

حساب : صندوق	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
۴۰	

حساب : سرمایه اولیه	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
	۴۰

۱۳۸۹/۰۱/۱۵ - افتتاح حساب جاری سپهر نزد بانک صادرات به نام موسسه و واریز مبلغ ۲۰ میلیون ریال از صندوق شرکت به حساب جاری

در این رویداد نیز ۲ حساب وجود دارد اما هر دو حساب از گروه دارایی ها می باشند که یکی (صندوق) کاهش داشته و دیگری (بانک) افزایش داشته است چون هر دو از گروه دارایی با ماهیت بدهکار میباشند لذا افزایش در ستون بدهکار حساب و کاهش آن در ستون مخالف ماهیت یعنی بستانکار آن ثبت می گردد .

حساب : بانک	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
۲۰	

حساب : صندوق	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
۲۰	

۱۳۸۹/۰۲/۰۱ - خرید ساختمانی به مبلغ ۱۰ میلیون ریال که ۵ میلیون ریال آن به صورت چک نقدی و مابقی به صورت نسیه از شرکت آلفا خریداری شد .

در این رویداد ۳ حساب وجود دارد یک حساب دارایی به نام " ساختمان " که افزایش یافته (۱۰) و یک حساب دارایی دیگر به نام " صندوق " که کاهش یافته (۵) و یک حساب بدهی به نام " حساب های پرداختنی " که افزایش یافته (۵) است چون ماهیت دارایی ها بدهکار است لذا افزایش دارایی (ساختمان) در بدهکار آن و کاهش دارایی (صندوق) در بستانکار آن ثبت می گردد و چون ماهیت حساب بدهی بستانکار است افزایش در بدهی (حسابهای پرداختنی) در ستون ماهیت آن یعنی ستون بستانکار ثبت می شود . لذا :

حساب : صندوق	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
	۵

حساب : ساختمان	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
	۱۰

حساب : حساب های پرداختنی	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
	۵

۱۳۸۹/۰۳/۱۵ - پرداخت مبلغ ۵ میلیون ریال به شرکت آلفا بابت بدهی خرید ساختمان در این رویداد ۲ حساب وجود دارد یک حساب دارائی به نام " صندوق " که کاهش یافته و یک حساب بدهی به نام " حساب های پرداختنی " که کاهش داشته است . چون حساب دارائی ماهیت بدهکار دارد کاهش در آن در ستون مخالف ماهیت آن یعنی ستون بستانکار ثبت می شود و چون حساب بدهی ماهیت بستانکار دارد کاهش در آن در ستون مخالف ماهیت آن یعنی ستون بدهکار ثبت می شود لذا :

حساب : صندوق	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
	۵

حساب : حساب های پرداختنی	
ستون بدهکار	ستون بستانکار
	۵
۵	

ثبت رویداد ها در دفتر روزنامه

قبل از اینکه هر رویداد مالی در هر حساب مانند بالا ثبت گردد باید این رویداد ها در دفتری به نام دفتر ثبت وقایع (دفتر روزنامه) درج شده سپس به هر حساب منتقل گردد. لذا موقعی که یک رویداد مالی با مدرک به حسابداری رسید بخش حسابداری رویداد مالی را تجزیه و تحلیل نموده و تعیین می کند که در این رویداد کدام حساب بدهکار و کدام حساب بستانکار می گردد. سپس ثبت حسابداری به صورت زیر در دفتر روزنامه ایجاد می گردد.

نحوه تحریر رویدادهای مالی در دفتر روزنامه

پس از تحلیل رویداد و تعیین حساب بدهکار و حساب بستانکار، ابتدا در ستون " شرح حساب " در دفتر روزنامه نام حساب هایی که در نتیجه هر رویداد مالی بدهکار می شوند را درج نموده و مبلغ بدهکاری آن را در ستون بدهکار دفتر روزنامه نوشته سپس در سطر بعد در ستون " شرح حساب " دفتر روزنامه نام حساب هایی که در نتیجه هر رویداد مالی بستانکار می شوند را کمی متمایل به وسط ستون " شرح حساب " درج نموده و مبلغ آن را در ستون بستانکار دفتر روزنامه ثبت می کنیم پس از ثبت آنها در سطر بعد شرحی بابت رویداد نوشته و رویداد بعدی را بلافاصله پس از آن در سطر بعد ثبت می کنیم .

در هر رویداد مالی ممکن است به صورت ساده و یا مرکب ثبت شود و باید مجموع مبالغ بدهکار و بستانکار برابر باشد در غیر اینصورت در تحلیل رویداد ها اشتباه شده است .

دفتر روزنامه												
درج نام حسابی که در این رویداد بدهکار شده												شرح رویداد
شماره حساب	روزنامه	تاریخ	ب	ب	شرح							
۱	۰۱/۱۴	✓	✓	۴۰۰۰۰۰۰۰	صندوق							
					سرمایه اولیه							
					بابت سرمایه گذاری							
۲	۰۱/۱۵	✓	✓	۲۰۰۰۰۰۰۰	بانک							
					صندوق							
					بابت افتتاح حساب جاری							
۳	۰۲/۰۱			۱۰۰۰۰۰۰۰	ساختمان							
					صندوق							
					حساب های پرداختی							
					بابت خرید ساختمان به صورت نقد و نسیه							
۴	۰۳/۱۵			۵۰۰۰۰۰۰۰	حساب های پرداختی							
					صندوق							
					بابت پرداخت بدهی به آلفا							
				۷۵۰۰۰۰۰۰	جمع							
				۷۵۰۰۰۰۰۰								

نقل رویدادهای مالی از دفتر روزنامه به دفتر کل

در دفتر کل هر حساب دارای یک یا چند صفحه جداگانه بوده که دارای یک ستون بدهکار و یک ستون بستانکار و یک ستون مانده می باشد.

در هر رویداد مالی دو یا چند حساب وجود دارد که در دفتر روزنامه بدهکار و یا بستانکار شده است ما باید مبلغ بدهکار شده و یا بستانکار شده هر حساب را از دفتر روزنامه به دفتر کل آن حساب منتقل نموده و مقابل هر حسابی که مبلغ آن به دفتر کل منتقل شده در دفتر روزنامه یک نشانه (✓) به معنی نقل به دفتر کل صورت گرفته است، قرار دهیم

حساب بانک	
ستون بستانکار	ستون بدهکار
	۲۰/۰۰۰/۰۰۰②

حساب صندوق	
ستون بستانکار	ستون بدهکار
	۴۰/۰۰۰/۰۰۰①
۲۰/۰۰۰/۰۰۰②	

حساب سرمایه	
ستون بستانکار	ستون بدهکار
۴۰/۰۰۰/۰۰۰①	

تا پایان دوره مالی باید تمام رویدادها تجزیه و تحلیل و به ترتیب، در دفتر روزنامه و سپس در دفتر کل ثبت گردند. در پایان سال مالی باید تمام حساب های دفتر کل مانده گیری شود. پس از مانده گیری حساب ها، دارای مانده

بدهکار ، بستانکار و یا صفر خواهند بود. (اگر جمع ستون بدهکار بیشتر از جمع ستون بستانکار باشد مانده بدهکار خواهد بود و اگر جمع ستون بستانکار بیشتر از جمع ستون بدهکار باشد مانده بستانکار خواهد بود)

در حال حاضر نرم افزارهای حسابداری عملیات انتقال هر رویداد مالی به حساب کل و حساب معین و گزارشات مالی را به صورت اتوماتیک انجام می دهد در واقع در نرم افزارهای حسابداری فقط ثبت روزنامه توسط کاربر صورت می گیرد و بقیه عملیات توسط خود نرم افزار انجام می شود .

شناخت در آمد و هزینه (پیش دریافت در آمد و پیش پرداخت هزینه)

شناخت درآمد

منظور از شناخت درآمد زمان ثبت و شناسائی درآمد می باشد به طور کلی درآمد باید در زمان تحقق آن شناسائی و ثبت گردد و طبق اصل تحقق زمانی درآمد شناسائی می شود که دو شرط زیر برقرار باشد :

- ۱- فرایند کسب سود کامل شده باشد : در واقع خدمات و یا کالای ارائه شده باید کسب شده باشد
- ۲- مبادله یا داد و ستدی صورت گرفته باشد

بنابراین درآمد باید در زمان ارائه کالا و یا خدمات ثبت گردد و اگر یک واحد تجاری مبلغی را از یک مشتری دریافت نماید و تا آن زمان هنوز خدمات و یا کالائی را به مشتری ارائه نکرده باشد ، واحد تجاری نباید مبلغ دریافتی را به عنوان درآمد خود شناسائی کند زیرا درآمد تحقق نیافته است و مبلغ دریافتی از مشتری قبل از ارائه کالا و خدمات به عنوان بدهی واحد تجاری به مشتری بوده که باید در دفاتر در حسابی به نام " پیش دریافت " که یک حساب بدهی است ثبت گردد و قرار است این بدهی از طریق ارائه کالا و یا خدمات به مشتری تسویه گردد یا به عبارتی دیگر در زمان ارائه کالا و خدمات به مشتری تمام و یا بخشی از بدهی (پیش دریافت) به درآمد تبدیل می گردد.

مثال . واحد تجاری سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۱۰ مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال از شرکت آلفا دریافت و قرار شد در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۲۵ خدماتی به شرکت آلفا ارائه نماید .

با توجه به رویداد فوق شرکت سیلک مبلغی را بابت ارائه خدمات دریافت نموده است ولی هنوز خدمات ارائه نشده لذا در تاریخ دریافت وجه از شرکت آلفا ما باید یک بدهی به نام " پیش دریافت " ثبت کنیم لذا

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۳/۱۰		صندوق	۱۰۰۰۰۰۰۰					
			پیش دریافت		۱۰۰۰۰۰۰۰				
			بابت پیش دریافت ارائه خدمات						

در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۲۵ بدهی از طریق ارائه خدمات تسویه می گردد یا به عبارتی در زمان ارائه خدمات پیش دریافت به درآمد تبدیل می شود

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۳/۲۵		پیش دریافت	۱۰۰۰۰۰۰۰								
			درآمد		۱۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت ارائه خدمات</u>									

فرض کنید واحد تجاری سیلک یک انبار بلا استفاده داشته و آن را در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۳۱ به مدت یکسال با دریافت مبلغ ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال به شرکت آلفا اجاره داده است .
در این رویداد مبلغ دریافت شده در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۳۱ نباید به عنوان درآمد اجاره ثبت شود زیرا درآمد تحقق نیافته است و هنوز شرکت الفا از آن استفاده نکرده است لذا در آن تاریخ کل مبلغ را به عنوان بدهی " پیش دریافت " ثبت نمائیم

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۳/۳۱		صندوق	۱۲۰۰۰۰۰۰								
			پیش دریافت		۱۲۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت پیش دریافت تاجاره</u>									

در پایان سال مالی در قالب تعدیلات پایان سال ۱۳۸۹/۱۲/۲۹ با یک ثبت روزنامه بخش تحقق یافته پیش دریافت را به عنوان درآمد شناسایی می کنیم (در اینجادر پایان سال مالی ۹ ماه از ۱۲ ماه آن تحقق یافته و ۳ ماه آن مربوط به سال آینده بوده و تحقق نیافته است)لذا در پایان سال مالی باید :

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۱۲/۲۹		پیش دریافت	۹۰۰۰۰۰۰۰								
			درآمد اجاره		۹۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت بخش تحقق یافته پیش دریافت اجاره</u>									

شناخت هزینه

منظور از شناخت هزینه زمان ثبت و شناسایی هزینه می باشد به طور کلی هزینه باید در زمان تحمل آن شناسایی و ثبت گردد منظور از تحمل این است که کالا و یا خدمات دریافت شده باشد لذا اگر واحد تجاری مبلغی را پرداخت کند ولی کالا و یا خدماتی دریافت نکند لذا در این زمان هیچ هزینه ای شناسایی و ثبت نمی شود و مبلغ پرداخت شده باید به عنوان یک دارایی در حسابی به نام " پیش پرداخت " ثبت گردد که قرار است این طلب از طریق دریافت کالا و یا خدمات در آینده تسویه گردد به عبارتی دیگر این طلب در زمان دریافت کالا و یا خدمات به هزینه تبدیل خواهد شد .

مثال . واحد تجاری سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۴/۲۰ مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به شرکت بتا پرداخت نمود و قرار است در تاریخ ۱۳۸۹/۰۵/۲۰ خدماتی به واحد تجاری سیلک ارائه کند .

چون در تاریخ ۱۳۸۹/۰۴/۲۰ واحد تجاری سیلک مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت نموده ولی خدمات دریافت نکرده لذا مبلغ دریافتی باید به عنوان یک طلب از شرکت بتا در دفاتر خود در حسابی به نام " پیش پرداخت ثبت نماید لذا :

دفتر روزنامه				
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	۸۹/۰۴/۲۰	پیش پرداخت	۵۰۰۰۰۰۰	
		صندوق		۵۰۰۰۰۰۰
		<u>بابت پیش پرداخت</u>		

در تاریخ ۱۳۸۹/۰۵/۲۰ که خدمات دریافت شده پیش پرداخت به هزینه تبدیل می گردد لذا :

دفتر روزنامه				
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	۸۹/۰۵/۲۰	هزینه خدمات	۵۰۰۰۰۰۰	
		پیش پرداخت		۵۰۰۰۰۰۰
		<u>بابت هزینه خدمات</u>		

فرض کنید واحد تجاری سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۶/۳۱ انبار خود را به مدت یکسال بیمه آتش نموده و مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت نمود

در این تاریخ چون هنوز کل زمان پوشش بیمه ای منقضی نشده لذا کل مبلغ پرداختی را به عنوان یک پیش پرداخت در نظر می گیریم . لذا :

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار								
	۸۹/۰۶/۳۱	پیش پرداخت	۴۰۰۰۰۰۰۰۰									
		صندوق		۴۰۰۰۰۰۰۰۰								
		<u>بابت پیش پرداخت</u>										

در پایان سال مالی در قالب تعدیلات پایان سال ۱۳۸۹/۱۲/۲۹ با یک ثبت روزنامه بخش منقضی شده پیش پرداخت را به عنوان هزینه شناسائی می کنیم (در اینجادر پایان سال مالی ۶ ماه از ۱۲ ماه آن منقضی شده و ۶ ماه آن مربوط به سال آینده بوده و منقضی نشده است) لذا در پایان سال مالی باید :

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار								
	۸۹/۱۲/۲۹	هزینه بیمه	۲۰۰۰۰۰۰۰۰									
		پیش پرداخت		۲۰۰۰۰۰۰۰۰								
		<u>بابت بخش منقضی شده پیش پرداخت بیمه</u>										

دارائی های ثابت و استهلاک آنها

همانطور که بیان شد دارائی های ثابت زیر مجموعه دارائی های غیر جاری یا ماهیت بدهکار می باشند که قرار است طی دو یا چند سال مالی در واحد تجاری مورد استفاده قرارگیرد. به عنوان مثال فرض کنید یک واحد تجاری در تاریخ ۱۳۸۹/۰۱/۰۱ ماشین آلاتی به مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال با عمر مفید (عمر اقتصادی) ۱۰ سال به صورت نقدی خریداری نمود. لذا در زمان خرید ثبت حسابداری آن به شرح ذیل می باشد :

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار								
	۸۹/۰۱/۰۱	ماشین آلات	۱۰۰۰۰۰۰۰۰									
		وحوه نقد		۱۰۰۰۰۰۰۰۰								
		<u>بابت خرید نقدی ماشین آلات</u>										

در واقع مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت شده بابت خرید ماشین آلات معادل ارزش خدماتی است که قرار است ماشین آلات طی عمر مفید خود (۱۰ سال) به واحد تجاری ارائه کند. (عمر مفید یا عمر اقتصادی مدت زمانی است که ماشین الات می تواند طی آن به واحد تجاری خدمات ارائه نماید.) بعضی اعتقاد دارند که مبلغ پرداخت شده بابت خرید ماشین آلات، به نوعی پیش پرداخت خدمات است که در ۱۰ سال آینده دریافت خواهد شد. لذا ماشین آلات

طی ۱۰ سال عمر مفید خود به میزان خدماتی که ارائه می دهد از ارزش آن کاسته می شود و ارزش باقیمانده آن نشان دهنده توان ارائه خدماتی است که هنوز ارائه نکرده است خدمات ارائه شده توسط ماشین آلات طی عمر مفید (منقضی و یا مستهلک شده) در واقع به هزینه تبدیل شده است. حال اگر ما ارزش خدمات ارائه و منقضی شده توسط ماشین آلات را محاسبه و از حساب ماشین آلات کسر نکنیم دیگر مانده حساب ماشین آلات نشان دهنده ارزش واقعی خدمات ارائه نشده توسط ماشین آلات نمی باشد. بنابراین برای اصلاح آن باید بخش منقضی شده (مستهلک شده) ماشین آلات را از حساب ماشین آلات خارج نموده و به حساب هزینه استهلاک که یک حساب موقتی است انتقال دهیم.

مبلغ منقضی شده (مستهلک شده) ماشین آلات را مستقیماً از حساب ماشین آلات کسر نمی کنیم بلکه یک حساب کاهنده برای ماشین آلات به نام "حساب استهلاک انباشته ماشین آلات" با ماهیت بستانکار ایجاد نموده و مبلغ منقضی شده را به جای ثبت نمودن در بستانکار حساب ماشین آلات در بستانکار حساب استهلاک انباشته ماشین آلات ثبت می کنیم. لذا ثبت حسابداری بخش مستهلک شده (منقضی شده) دارائی های ثابت در پایان هر سال مالی به شرح ذیل می باشد:

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۱۲/۲۹		هزینه استهلاک	x x x x								
			استهلاک انباشته ماشین آلات		x x x x							
			بابت خرید نقدی ماشین آلات									

پس از ثبت فوق مبلغ ارزش واقعی ماشین آلات برابر است با تفاوت بهای تمام شده ماشین آلات "حساب ماشین آلات" و استهلاک انباشته ماشین آلات که به ارزش واقعی ارزش دفتری می گویند.

حال مسئله این است که ارزش بخش منقضی شده (هزینه استهلاک) ماشین آلات را چگونه محاسبه کنیم. پاسخ این است که اولاً ما نمی توانیم ارزش خدمات ارائه شده و منقضی شده را به صورت دقیق محاسبه کنیم اما روش های مختلفی ارائه شده که ما باید از بین آنها روشی را انتخاب کنیم که نشان دهنده نزدیکترین مبلغ ارزشی است که منقضی شده است.

روش های محاسبه کاهش ارزش دارائی در اثر ارائه خدمات جهت کسب درآمد (هزینه استهلاک)

الف: روش خط مستقیم

این روش ساده ترین روش محاسبه هزینه استهلاک می باشد که برابر است با:

$$\text{ارزش اسقاط} - \text{بهای تمام شده دارائی}$$

عمر مفید

ب. روش نزولی (شتابدار)

این روش به این دلیل شتابدار نامیده می شود که اعتقاد بر این است برخی دارائی ها در سال های ابتدائی عمر خود خدمات بیشتری جهت کسب درآمد ارائه می کنند لذا باید هزینه استهلاک هر سال نسبت به سال بعد بیشتر باشد.

نرخ استهلاک = ارزش دفتری = هزینه استهلاک به روش نزولی

استهلاک انباشته دارائی - بهای تمام شده دارائی = ارزش دفتری دارائی

ج . روش مجموع ارقام سنواتی (شتابدار)

این روش نیز یکی از روش های دیگر شتابدار بوده که طبق فرمول زیر محاسبه می گردد .

$$\text{ارزش اسقاط دارائی} = \frac{\text{تعداد سال باقی مانده}}{\text{مجموع تعداد سالها}} \times \text{بهای تمام شده دارائی}$$

با توجه به توضیحات مطرح شده هر نوع دارائی ثابت دارای یک عمر مفید (عمر اقتصادی) می باشد و تنها می

« ارزش اسقاط در واقع قیمت لاشه دارائی ثابت در پایان عمر مفید آن است . در محاسبه هزینه استهلاک باید آن را در نظر گرفت

تهیه تراز آزمایشی

پس از مانده گیری کل حساب ها در دفتر کل برخی از آنها دارای مانده بدهکار و برخی دارای مانده بستانکار می باشند ما باید مانده این حساب ها را در قالب تراز آزمایشی به صورت جامع نمایش دهیم، تراز آزمایشی دارای یک ستون برای شرح حساب و یک ستون بدهکار و یک ستون بستانکار می باشد مانده حساب ها باید به ترتیب گروه حساب یعنی دارائی ها ، بدهی ها ، سرمایه ، درآمد و هزینه نمایش داده شوند . پس از وارد نمودن مانده حساب ها در تراز آزمایشی باید جمع کل هر ستون محاسبه گردد سپس باید مجموع ستون بدهکار با مجموع ستون بستانکار برابر باشد . در غیر این صورت یقیناً در ثبت رویداد های مالی ویا در مانده گیری حساب ها اشتباه شده است . هدف از تهیه تراز آزمایشی بررسی کلی مانده حساب ها و همچنین تراز بودن آنها می باشد .

تعدیلات پایان سال

در پایان سال مالی باید یک سری تعدیلات و ثبت های حسابداری انجام داد .

۱- ثبت هزینه های معوق : ممکن است هزینه هایی در طی دوره مالی اتفاق افتاده باشد که بدلیل اینکه ما صورت حسابی از آنها نداشته ایم آنها را ثبت نکرده ایم مانند قبوض آب و برق ماه های آخر سال که در سال مالی بعد به دست ما خواهد رسید ، برای این نوع هزینه ها باید برآوردی صورت گرفته و ثبت حسابداری آن را انجام دهیم

۲- ثبت هزینه استهلاک دارائی های ثابت : تقریباً تمام دارائی های ثابت به جزء زمین دارای یک عمر مفیدی بوده و در پایان عمر مفید باید مانده صفر داشته باشد .

۳- ثبت بخش تحقق یافته پیش دریافت و بخش و منقضی شده پیش پرداخت

۴- ذخیره مطالبات مشکوک الوصول (در بحث حساب ها و اسناد دریافتنی)

بستن حساب های موقت

همانطور که قبلاً بیان شد مانده حساب های موقت (درآمد / هزینه) باید در پایان سال مالی به حساب واسطی به نام خلاصه سود (زیان) منتقل شوند. لذا حساب های موقتی که دارای مانده بدهکار هستند به همان مبلغ بستانکار شده و در مقابل حساب خلاصه سود (ریان) بستانکار می گردد . و حساب های موقتی که دارای مانده بستانکار هستند به همان مبلغ بدهکار شده و در مقابل حساب خلاصه سود (ریان) بدهکار می گردد. (با این ثبت روزنامه در واقع مانده حساب های موقت را به حساب خلاصه سود (زیان) منتقل نموده و مانده آنها را صفر می کنیم .

پس از این ثبت ها دیگر حساب های موقت مانده ای نداشته و به جای آن ها مانده حساب خلاصه سود (زیان) تفاضل بین درآمدها و هزینه ها بوده و نشان دهنده سود و یا زیان واحد تجاری می باشد

« اگر مانده خلاصه سود (زیان) بدهکار بود واحد تجاری زیان داده است

« اگر مانده خلاصه سود (زیان) بستانکار بود واحد تجاری سود داده است

پس از مانده گیری خلاصه سود (زیان) با یک ثبت دفتر روزنامه مانده آن را به حساب سرمایه منتقل می کنیم

بستن حساب برداشت

حساب برداشت یک حساب کاهنده سرمایه بوده و دارای ماهیت بدهکار می باشد در نهایت مانده حساب برداشت را نیز به حساب سرمایه منتقل نموده و مانده آن را صفر می کنیم .
برداشت به منظور استفاده شخصی صاحب یا صاحبان مؤسسه انجام می پذیرد و ارتباطی به عملیات جاری مؤسسه ندارد به همین دلیل جزء هزینه های مؤسسه محسوب نمی شود و یک حساب جداگانه ای دارد.
بعد از مراحل فوق تنها حساب های دائمی (دارائی ، بدهی ، سرمایه) دارای مانده حساب بوده که در قالب ترازنامه نمایش داده می شوند .
ریپلی : ترازنامه مانند عکسی از واحد تجاری می باشد که در یک واحد زمان ، وضعیت دارائی ها ، بدهی ها ، و سرمایه (ارزش ویژه) واحد تجاری را نشان میدهد.

بستن حساب های دائمی

آخرین ثبت روزنامه مربوط به بستن حساب های دائمی می باشد ، در این ثبت کلیه حساب های دائمی با مانده بستانکار را بدهکار نموده و کلیه حساب های دائمی با مانده بدهکار را بستانکار و کنیم تا مانده همه حساب های دائمی صفر گردد

ثبت رویدادهای تحلیل شده در دفتر روزنامه

Accfile.com

www.javadrashidpoor.ir

دفتر روزنامه												
بستانکار			بدهکار			شرح	دفتر کل	تاریخ	روزنامه	شماره		
۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰			صندوق	✓	۸۹/۰۱/۱۴	۱			
						سرمايه	✓					
						<u>بابت سرمايه گذاري اوليه</u>						
۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰			بانک	✓	۸۹/۰۱/۱۵	۲			
						صندوق	✓					
						<u>بابت واریز به حساب جاری</u>						
۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			ساختمان	✓	۸۹/۰۲/۰۱	۳			
۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰						بانک	✓					
						حساب های پرداختی	✓					
						<u>بابت خرید ساختمان به صورت نسیه</u>						
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			ملزومات	✓	۸۹/۰۲/۱۵	۴			
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰						صندوق	✓					
						<u>بابت خرید ملزومات به صورت نقدی</u>						
۲۰۶۶۶۶۶۷			۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰			اثاثه	✓	۸۹/۰۳/۰۱	۵			
			۶۶۶۶۷			هزینه بهره	✓					
						اسناد پرداختی	✓					
						<u>بابت خرید اثاثه از طریق صدور سفته</u>						
۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰			حساب های پرداختی	✓	۸۹/۰۳/۱۵	۶			
۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰						صندوق	✓					
						<u>بابت پرداخت بدهی به اشخاص</u>						
۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰			۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰			صندوق	✓	۸۹/۰۳/۱۷	۷			
						درآمد ارائه خدمات	✓					
						<u>بابت ارائه خدمات به صورت نقد</u>						
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			هزینه حقوق دستمزد	✓	۸۹/۰۳/۳۱	۸			
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰						بانک	✓					
						<u>بابت پرداخت حقوق کارگر موسسه</u>						
۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰			هزینه آب و برق و سوخت	✓	۸۹/۰۳/۳۱	۹			
۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰						بانک	✓					
						<u>بابت پرداخت قبوض</u>						
۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰			صندوق	✓	۸۹/۰۴/۱۰	۱۰			
۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰						پیش دریافت درآمد	✓					
						<u>بابت پیش دریافت درآمد</u>						
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			حساب های دریافتی	✓	۸۹/۰۴/۳۱	۱۱			
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰						درآمد ارائه خدمات	✓					
						<u>بابت ارائه خدمات به صورت نسیه</u>						
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰			بانک	✓	۸۹/۰۵/۰۲	۱۲			
۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰						هزینه بهره	✓					

شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار
		✓	تسهیلات پرداختی		۱۲۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت دریافت وام یکساله ۲۰٪</u>		
۱۳	۸۹/۰۵/۲۰	✓	صندوق	۲۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	پیش دریافت درآمد	۳۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	درآمد ارائه خدمات		۳۲۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت ارائه خدمات</u>		
۱۴	۸۹/۰۵/۳۱	✓	هزینه خدمات	۱۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	حساب های پرداختی		۱۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت دریافت خدمات به صورت نسیه</u>		
۱۵	۸۹/۰۶/۱۰	✓	صندوق	۵۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	حساب های دریافتی		۵۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت دریافت وجه از اشخاص</u>		
۱۶	۸۹/۰۶/۳۱	✓	پیش پرداخت بیمه	۳۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	بانک		۳۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت بیمه آتش سوزی</u>		
۱۷	۸۹/۰۷/۰۱	✓	اسناد پرداختی	۲۰۶۶۶۶۶۷	
		✓	صندوق		۲۰۶۶۶۶۶۷
			<u>بابت پرداخت سفته خرید اثاثه</u>		
۱۸	۸۹/۰۷/۱۵	✓	اسناد دریافتی	۲۰۴۰۰۰۰۰	
		✓	درآمد ارائه خدمات		۲۰۰۰۰۰۰۰۰
		✓	درآمد بهره		۴۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت ارائه خدمات به صورت نسیه</u>		
۱۹	۸۹/۰۷/۳۰	✓	زمین	۴۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	سرمایه		۴۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت سرمایه گذاری مجدد</u>		
۲۰	۸۹/۰۸/۲۰	✓	برداشت	۱۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	صندوق		۱۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت برداشت آقای کاشانی</u>		
۲۱	۸۹/۰۹/۱۵	✓	صندوق	۵۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	حساب های دریافتی	۴۵۰۰۰۰۰۰	
		✓	درآمد ارائه خدمات		۵۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت ارائه خدمات</u>		
۲۲	۸۹/۱۰/۱۵	✓	صندوق	۲۰۴۰۰۰۰۰	
		✓	اسناد دریافتی		۲۰۴۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت وصول سفته ۷/۱۵</u>		
۲۳	۸۹/۱۰/۳۰	✓	هزینه مطالبات سوخت شده	۵۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	حساب های دریافتی		۵۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت مطالبات سوخت شده از علی زاده</u>		
۲۴	۸۹/۱۲/۲۸	✓	هزینه حقوق دستمزد	۳۰۰۰۰۰۰۰	
		✓	بانک		۳۰۰۰۰۰۰۰۰
			<u>بابت پرداخت حقوق</u>		

ثبت روزنامه تعدیلات پایان سال (هزینه استهلاک ، هزینه معوق ، ثبت بخش منقضي شده پیش پرداخت)

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
۲۵	۸۹/۱۲/۲۹	✓	① هزینه استهلاک	۱۰۰۰۰۰۰۰								
		✓	استهلاک انباشته ساختمان		۱۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت هزینه استهلاک ساختمان</u>									
۲۶	۸۹/۱۲/۲۹	✓	هزینه استهلاک	۲۰۰۰۰۰۰۰								
		✓	استهلاک انباشته اثاثه		۲۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت هزینه استهلاک اثاثه</u>									
۲۷	۸۹/۱۲/۲۹	✓	هزینه برق و سوخت	۱۰۰۰۰۰۰۰								
		✓	هزینه معوق		۱۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت هزینه معوق</u>									
۲۸	۸۹/۱۲/۲۹	✓	هزینه بیمه	۱۵۰۰۰۰۰۰								
		✓	پیش پرداخت بیمه		۱۵۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت بخش منقضي شده پیش پرداخت</u>									

① بدلیل بی اهمیت بودن مبلغ هزینه استهلاک یک ماه هزینه استهلاک یکسال تمام در نظر گرفته شد .

بستن حساب ها موقت (انتقال درآمد ها و هزینه ها به خلاصه سود (زیان) و انتقال سود (زیان) به سرمایه)

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
۲۹	۸۹/۱۲/۲۹	✓	درآمد ارائه خدمات	۱۲۷۰۰۰۰۰۰								
		✓	درآمد بهره	۴۰۰۰۰۰۰۰								
		✓	خلاصه سود(زیان)		۱۲۷۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت نقل مانده حساب درآمد به سود زیان</u>									
۳۰	۸۹/۱۲/۲۹	✓	خلاصه سود(زیان)	۱۱۷۶۶۶۶۷								
		✓	هزینه حقوق دستمزد		۴۰۰۰۰۰۰۰							
		✓	هزینه برق و سوخت		۱۵۰۰۰۰۰۰							
		✓	هزینه بهره		۲۰۶۶۶۶۷							
		✓	هزینه خدمات		۱۰۰۰۰۰۰۰							
		✓	هزینه مطالبات سوخت شده		۵۰۰۰۰۰۰۰							
		✓	هزینه استهلاک		۱۲۰۰۰۰۰۰							
		✓	هزینه بیمه		۱۵۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت نقل هزینه ها به سود زیان</u>									
۳۱	۸۹/۱۲/۲۹	✓	خلاصه سود(زیان)	۹۷۳۳۳۳								
		✓	سرمایه		۹۷۳۳۳۳							
			<u>بابت نقل سود زیان به سرمایه</u>									

بستن حساب بر داشت به سرمایه و بستن حساب های دائمی (سند اختتامیه)

دفتر روزنامه													
بستانکار			بدهکار			شرح	دفتر کل	تاریخ	شماره روزنامه				
					۱۰۰۰۰۰۰۰	سرمایه	✓	۸۹/۱۲/۲۹	۳۲				
						برداشت	✓						
						<u>بابت نقل مانده برداشت به سرمایه</u>							
					۱۰۰۰۰۰۰۰	استهلاک انباشته ساختمان	✓	۸۹/۱۲/۲۹	۳۳				
					۲۰۰۰۰۰۰۰	استهلاک انباشته اثاثه	✓						
					۱۰۰۰۰۰۰۰	حساب های پرداختی	✓						
					۱۰۰۰۰۰۰۰	هزینه معوق	✓						
					۱۲۰۰۰۰۰۰	تسهیلات پرداختی	✓						
					۴۳۹۳۳۳۳	سرمایه	✓						
۱۸۶۷۳۳۳۳						صندوق	✓						
۱۷۵۰۰۰۰۰						بانک	✓						
۴۵۰۰۰۰۰۰						حساب های دریافتی	✓						
۱۵۰۰۰۰۰۰						پیش پرداخت	✓						
۴۰۰۰۰۰۰۰						زمین	✓						
۱۰۰۰۰۰۰۰						ساختمان	✓						
۲۰۰۰۰۰۰۰						اثاثه	✓						
۱۰۰۰۰۰۰۰						ملزومات	✓						
<u>بابت بستن حساب های دائمی (سند اختتامیه)</u>													

ثبت رویدادهای فوق در دفتر کل :

نام حساب : هزینه خدمات		نام حساب : هزینه بهره		نام حساب : هزینه حقوق دستمزد		نام حساب : درآمد بهره		نام حساب : درآمد ارائه خدمات	
۱۴	۱/۰۰۰/۰۰۰	۵	۶۶/۶۶۷	۸	۱/۰۰۰/۰۰۰	۱۸	۴۰/۰۰۰	۷	۱/۵۰۰/۰۰۰
		۱۲	۲/۰۰۰/۰۰۰	۳۴	۳/۰۰۰/۰۰۰			۱۱	۱/۰۰۰/۰۰۰
								۱۳	۳/۲۰۰/۰۰۰
								۱۸	۲/۰۰۰/۰۰۰
								۲۱	۵/۰۰۰/۰۰۰
	۱/۰۰۰/۰۰۰		۲/۰۶۶/۶۶۷		۴/۰۰۰/۰۰۰		۴۰/۰۰۰		۱۲/۷۰۰/۰۰۰
۳۰	۱/۰۰۰/۰۰۰	۳۰	۲/۰۶۶/۶۶۷	۳۰	۴/۰۰۰/۰۰۰	۲۹	۴۰/۰۰۰	۲۹	۱۲/۷۰۰/۰۰۰
نام حساب : خلاصه سود(زیان)		نام حساب : هزینه استهلاک		نام حساب : هزینه مطالبات سوخت شده		نام حساب : هزینه برق و سوخت		نام حساب : هزینه بیمه	
۳۹	۱۲/۷۴۰/۰۰۰	۳۰	۱۱/۷۶۶/۶۶۷	۲۳	۵۰۰/۰۰۰	۹	۵۰۰/۰۰۰	۳۸	۱/۵۰۰/۰۰۰
		۲۶	۲۰۰/۰۰۰			۲۷	۱/۰۰۰/۰۰۰		
	۱۲/۷۴۰/۰۰۰		۱۱/۷۶۶/۶۶۷		۵۰۰/۰۰۰		۱/۵۰۰/۰۰۰		۱/۵۰۰/۰۰۰
	۹۷۳/۳۳۳	۳۱	۹۷۳/۳۳۳	۳۰	۵۰۰/۰۰۰	۳۰	۱/۵۰۰/۰۰۰	۳۰	۱/۵۰۰/۰۰۰

www.javadrashidpoor.ir

تراز آزمایشی								
مانده بعد از بستن حساب موقت		مانده بعد از تعدیلات تا ۲۹		تعدیلات از ۲۵الی ۲۹		مانده قبل از تعدیلات تا ثبت ۲۴		شرح
بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	
.	۱۸/۶۷۳/۳۳۳	.	۱۸/۶۷۳/۳۳۳				۱۸/۶۷۳/۳۳۳	صندوق
.	۱۷/۵۰۰/۰۰۰	.	۱۷/۵۰۰/۰۰۰				۱۷/۵۰۰/۰۰۰	بانک
.	۴/۵۰۰/۰۰۰	.	۴/۵۰۰/۰۰۰				۴/۵۰۰/۰۰۰	حساب های دریافتی
.	.	.	.					اسناد دریافتی
.	۱/۵۰۰/۰۰۰	.	۱/۵۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰			۳/۰۰۰/۰۰۰	پیش پرداخت
.	۴/۰۰۰/۰۰۰	.	۴/۰۰۰/۰۰۰				۴/۰۰۰/۰۰۰	زمین
.	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	.	۱۰/۰۰۰/۰۰۰				۱۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
۱/۰۰۰/۰۰۰	.	۱/۰۰۰/۰۰۰	.	۱/۰۰۰/۰۰۰				استهلاک انباشته ساختمان
.	۲/۰۰۰/۰۰۰	.	۲/۰۰۰/۰۰۰				۲/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه
۲۰۰/۰۰۰	.	۲۰۰/۰۰۰	.	۲۰۰/۰۰۰				استهلاک انباشته اثاثه
.	۱/۰۰۰/۰۰۰	.	۱/۰۰۰/۰۰۰				۱/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات
۱/۰۰۰/۰۰۰	.	۱/۰۰۰/۰۰۰	.			۱/۰۰۰/۰۰۰		حساب پرداختی
.	.	.	.					اسناد پرداختی
۱/۰۰۰/۰۰۰	.	۱/۰۰۰/۰۰۰	.	۱/۰۰۰/۰۰۰				هزینه معوق
۱۲/۰۰۰/۰۰۰	.	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	.				۱۲/۰۰۰/۰۰۰	تسهیلات پرداختی
.	.	.	.					پیش دریافت
۴۳/۹۷۳/۳۳۳	.	۴۴/۰۰۰/۰۰۰	.			۴۴/۰۰۰/۰۰۰		سرمایه
.	.	.	۱/۰۰۰/۰۰۰				۱/۰۰۰/۰۰۰	برداشت
.	.	۱۲/۷۰۰/۰۰۰	.				۱۲/۷۰۰/۰۰۰	درآمد ارائه خدمات
.	.	۴۰/۰۰۰	.				۴۰/۰۰۰	درآمد بهره
.	.	.	۴/۰۰۰/۰۰۰				۴/۰۰۰/۰۰۰	هزینه حقوق دستمزد
.	.	.	۱/۵۰۰/۰۰۰		۱/۰۰۰/۰۰۰		۵۰۰/۰۰۰	هزینه برق و سوخت
.	.	.	۲/۰۶۶/۶۶۷				۲/۰۶۶/۶۶۷	هزینه بهره
.	.	.	۱/۰۰۰/۰۰۰				۱/۰۰۰/۰۰۰	هزینه خدمات
.	.	.	۵۰۰/۰۰۰				۵۰۰/۰۰۰	هزینه مطالبات سوخت شده
.	.	.	۱/۵۰۰/۰۰۰		۱/۵۰۰/۰۰۰			هزینه بیمه
.	.	.	۱/۲۰۰/۰۰۰		۱/۲۰۰/۰۰۰			هزینه استهلاک
۵۹/۱۷۳/۳۳۳	۵۹/۱۷۳/۳۳۳	۷۱/۹۴۰/۰۰۰	۷۱/۹۴۰/۰۰۰	۳/۷۰۰/۰۰۰	۳/۷۰۰/۰۰۰	۶۹/۷۴۰/۰۰۰	۶۹/۷۴۰/۰۰۰	جمع کل

موسسه خدماتی سیلک	
صورت سود(زیان)	
در تاریخ ۲۹/۱۲/۱۳۸۹	
	درآمد ها
۱۲/۷۰۰/۰۰۰	درآمد ارائه خدمات
۴۰/۰۰۰	سایر درآمدها
۱۲/۷۴۰/۰۰۰	جمع کل درآمد
	هزینه های عملیاتی :
(۴/۰۰۰/۰۰۰)	هزینه حقوق دستمزد
(۱/۵۰۰/۰۰۰)	هزینه برق و سوخت
(۱/۵۰۰/۰۰۰)	هزینه بیمه
(۱/۰۰۰/۰۰۰)	هزینه خدمات
(۵۰۰/۰۰۰)	هزینه مطالبات سوخت شده
(۱/۲۰۰/۰۰۰)	هزینه استهلاک
(۹/۷۰۰/۰۰۰)	جمع هزینه های عملیاتی
۳/۰۴۰/۰۰۰	سود ناخالص
	هزینه های مالی و اداری
(۲/۰۶۶/۶۶۷)	هزینه بهره
(۲/۰۶۶/۶۶۷)	جمع هزینه مالی و اداری
۹۷۳/۳۳۳	سود خالص

موسسه خدماتی سیلک			
ترازنامه			
منتهی به ۲۹/۱۲/۱۳۸۹			
۱۳۸۹/۱۲/۲۹	بدهی ها و سرمایه	۱۳۸۹/۱۲/۲۹	داراییها
	بدهی های جاری		داراییهای جاری :
۱/۰۰۰/۰۰۰	حساب های پرداختی تجاری	۱۸/۶۷۳/۳۳۳	موجودی صندوق
.	اسناد پرداختی تجاری	۱۷/۵۰۰/۰۰۰	موجودی بانک
.	پیش دریافتها	۴/۵۰۰/۰۰۰	حساب های دریافتی تجاری
۱/۰۰۰/۰۰۰	هزینه معوق		اسناد دریافتی تجاری
۱۲/۰۰۰/۰۰۰	تسهیلات مالی دریافتی	۱/۵۰۰/۰۰۰	پیش پرداختها
<u>۱۴/۰۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی های جاری	<u>۴۲/۱۷۳/۳۳۳</u>	جمع داراییهای جاری
	بدهی های غیر جاری :		داراییهای غیر جاری :
۰۰۰۰۰۰	تسهیلات بلند مدت	۴/۰۰۰/۰۰۰	زمین
		۱۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
		(۱/۰۰۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته ساختمان
		۲/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه
		(۲۰۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته اثاثه
<u>۴۳/۹۷۳/۳۳۳</u>	سرمایه	۱/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات
		۱۵/۸۰۰/۰۰۰	جمع داراییهای غیر جاری
<u>۵۷/۹۷۳/۳۳۳</u>	جمع کل بدهی و سرمایه	<u>۵۷/۹۷۳/۳۳۳</u>	جمع داراییها

مسائل تکمیلی حسابداری واحد های تجاری خدماتی

۱- مانده بعضی از حساب های موسسه خدماتی سیلک در پایان سال ۱۳۸۸ به شرح ذیل می باشد

نام حساب	مانده بدهکار	مانده بستانکار
پیش پرداخت بیمه	۲۴/۰۰۰/۰۰۰	
پیش پرداخت اجاره	۴۸/۰۰۰/۰۰۰	
ساختمان	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	
استهلاک انباشته ساختمان		۵/۰۰۰/۰۰۰
اثاثه	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	
استهلاک انباشته اثاثه		۱/۰۰۰/۰۰۰
پیش دریافت درآمد		۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰
برداشت	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	

سایر اطلاعات :

الف . عمر مفید ساختمان ۱۲ سال با ارزش اسقاط ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال روش استهلاک خط مستقیم

ب . اثاثه با نرخ ۱۰٪ به روش استهلاک نزولی

ج . پیش دریافت درآمد مربوط به خدمات یکسال از تاریخ ۸۸/۰۸/۰۱ الی ۸۹/۰۸/۰۱ می باشد

د . بیمه منقضی شده تا پایان سال ۸۸ برابر ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال است

ه . پیش پرداخت اجاره برای یکسال تمام شمسی است که از ۸۸/۰۶/۳۱ شروع شده است .

و . هزینه های آب و برق دو ماه آخر سال ۸۸ که صورت حساب آن تا پایان سال واصل نشده است در پایان سال مبلغ ۹/۵۰۰/۰۰۰ ریال برآورد شده است .

مطلوب است : ثبت های تعدیلی پایان سال قبل از بستن حساب های موقت در موسسه سیلک در دفتر

روزنامه

پاسخ :

دفتر روزنامه					
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار
الف	۸۸/۱۲/۲۹		هزینه استهلاک	۱۰۰۰۰۰۰	
			استهلاک انباشته ساختمان		۱۰۰۰۰۰۰
			بابت هزینه استهلاک ساختمان		
ب	۸۸/۱۲/۲۹		هزینه استهلاک	۹۰۰۰۰۰۰	
			استهلاک انباشته اثاثه		۹۰۰۰۰۰۰
			بابت هزینه استهلاک اثاثه		
دفتر روزنامه					

شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار
ج	۸۸/۱۲/۲۹		پیش دریافت درآمد	۱۰۰۰۰۰۰۰	
			درآمد ارائه خدمات		۱۰۰۰۰۰۰۰
			بابت بخش تحقق یافته پیش دریافت درآمد		
د	۸۸/۱۲/۲۹		هزینه بیمه	۱۲۰۰۰۰۰۰	
			پیش پرداخت بیمه		۱۲۰۰۰۰۰۰
			بابت بخش منقضي شده پیش پرداخت		
ه	۸۸/۱۲/۲۹		هزینه اجاره	۲۴۰۰۰۰۰۰	
			پیش پرداخت اجاره		۲۴۰۰۰۰۰۰
			بابت بخش منقضي شده پیش پرداخت		
و	۸۸/۱۲/۲۹		هزینه آب و برق	۹۵۰۰۰۰۰۰	
			هزینه معوق		۹۵۰۰۰۰۰۰
			بابت ثبت هزینه های معوق		

۲- آقای کاشانی در تاریخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۲ اقدام به تاسیس موسسه خدماتی سیلک نمود. رویدادهای نیمه نخست سال ۱۳۹۰ در این موسسه به شرح ذیل می باشد.

۱۳۹۰/۰۳/۰۲ مبلغ ۱۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به عنوان سرمایه اولیه به حساب صندوق واریز نمود.
 ۱۳۹۰/۰۳/۳۰ ایجاد حساب جاری سپهر نزد بانک صادرات و مبلغ ۸۰/۰۰۰/۰۰۰ میلیون ریال از موجودی صندوق موسسه به حساب جاری واریز گردید.

۱۳۹۰/۰۴/۰۴ ساختمانی به مبلغ ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال که مبلغ ۵۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن به صورت نقد (صدور چک نقدی) و مابقی سفته ۴ ماهه ۱۰ درصد خریداری گردید.

۱۳۹۰/۰۴/۱۶ اثاثیه به مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه خریداری گردید.
 ۱۳۹۰/۰۴/۱۸ خرید ملزومات برای موسسه به مبلغ ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال که مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن به صورت صدور چک نقدی و مابقی به صورت نسیه صورت گرفت

۱۳۹۰/۰۴/۲۰ مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال از شرکت ۷ جهت ارائه خدمات در تاریخ ۱۳۹۰/۰۵/۲۵ دریافت گردید.
 ۱۳۹۰/۰۴/۲۱ سرمایه گذاری مجدد به صورت غیر نقدی (خودرو وانت) به ارزش متعارف ۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال صورت گرفت

۱۳۹۰/۰۴/۲۲ خدماتی به شرکت X به صورت نسیه به مبلغ ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال ارائه شد.
 ۱۳۹۰/۰۴/۳۱ پرداخت بدهی بابت خرید ملزومات (بند ۵)

۱۳۹۰/۰۴/۳۱ پرداخت مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به کارگر موسسه بابت کارکرد ماه
 ۱۳۹۰/۰۵/۰۲ واریز مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به حساب جاری سپهر توسط شرکت X بابت ارائه خدمات انجام شده در بند ۸

۱۳۹۰/۰۵/۱۲ پرداخت قبوض برق و آب و تلفن جمعا به مبلغ ۸۰۰/۰۰۰ ریال از طریق تلفن بانک صادرات

۱۳۹۰/۰۵/۲۵ ارائه خدمات به شرکت ۷ به مبلغ ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال و تسویه حساب شد.

۱۳۹۰/۰۵/۱۸ دریافت مبلغ ۶/۵۰۰/۰۰۰ ریال بابت ارائه خدمات به آقای افضلی به صورت نقد

۱۳۹۰/۰۶/۳۱ بیمه آتش سوزی موسسه توسط بیمه ایران به مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال که ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن از طریق صدور چک نقدی و مابقی قرارشده در ماه آینده پرداخت گردد.

۱۳۹۰/۰۶/۳۱ مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ از طریق تلفن بانک جهت هزینه های شخصی خود برداشت نمود.

۱۳۹۰/۰۶/۳۱ تمام موجودی صندوق به حساب بانکی واریز گردید

مطلوب است :

۱- ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه و دفتر کل (حساب T)

۲- تهیه تراز آزمایشی

۳- تهیه صورت سود یا زیان

۴- تهیه ترازنامه میان دوره منتهی به ۱۳۹۰/۰۶/۳۱

Accfile.com

www.javadrashidpoor.ir

مقدمه

به طور کلی واحد های تجاری از نظر فعالیت به سه دسته تقسیم می شوند خدماتی ، بازرگانی و تولیدی در واحد های تجاری خدماتی درآمد اصلی واحد تجاری ارائه خدمات می باشد و در واحدهای تجاری بازرگانی درآمد اصلی از محل فروش کالا می باشد . در واقع در این واحد ها به جای درآمد ارائه خدمات درآمد فروش کالا وجود دارد به عبارتی این نوع واحدهای تجاری مواد اولیه و یا کالای تولید شده توسط واحد های تولیدی را خریداری و با درصدی سود آن را به فروش می رسانند . می توان واحدهای تجاری بازرگانی را از نوع واسطه ای نامید و دسته سوم واحدهای تجاری تولیدی هستند که مواد اولیه را به کالای قابل مصرف برای مصرف کننده نهایی تبدیل می کنند و درآمد اصلی این نوع واحدها فروش کالای تولید شده توسط خود واحد تجاری می باشد . هدف اصلی این بخش نحوه حسابداری واحدهای تجاری بازرگانی می باشد.

هزینه های واحد های تجاری بازرگانی

الف. بهای تمام شده کالای فروش رفته (ب ت ک ف): بهای تمام شده کالای فروش رفته در واقع قیمت خرید خالص کالای فروش رفته می باشد . (خرید خالص برابر است با قیمت خرید به علاوه کرایه حمل کالا منهای تخفیفات نقدی^۴ و برگشت از خرید و تخفیفات)

« کالای خریداری شده در صورتی که به قصد فروش باشد جز موجودی کالا طبقه بندی می شود و اگر کالایی به قصد استفاده در خود واحد تجاری خریداری گردد به عنوان موجودی کالا نبوده و باید به عنوان یک دارائی ثابت (اثاثه ، ملزومات و... طبقه بندی گردد

ب . هزینه های جاری یا عملیاتی (هزینه حقوق دستمزد و سربار وسایر هزینه ها) : در واحد های تجاری بازرگانی علاوه بر بهای تمام شده کالای خریداری شده ، جهت ادامه فعالیت واحد تجاری نیاز به هزینه های دیگری نیز می باشد مانند هزینه حقوق دستمزد ، بیمه ، قبوض و ...

در پایان دوره مالی در واحد های تجاری بازرگانی مانند واحد های تجاری خدماتی باید حساب های موقتی (درآمد و هزینه به حساب واسطی به نام "خلاصه سود(زیان) بسته شود

« در واحد های تجاری بازرگانی بهای تمام شده کالای فروش رفته نیز جز هزینه ها بوده و باید به حساب خلاصه سود(زیان) بسته شود.

^۴ تخفیفات ۳ نوع می باشد :

الف . تخفیفات تجاری : تخفیفاتی که در حین خرید و یا قبل از خرید صورت می گیرد(چانه زنی) و در مبلغ خرید لحاظ شده و ثبتی ندارد
ب . برگشت از خرید و تخفیفات : این نوع تخفیفات به دلیل عدم تطابق کالا با درخواست مشتری و یا معیوب بودن کالا به مشتری اعطا و ثبت می شود
ج . تخفیفات نقدی : این نوع تخفیفات به دلیل تسویه حساب قبل از موعد به خریدار و یا فروشنده اعطا و درصدی از کل پرداخت را تخفیف می گیرد و ثبت می شود .

سیستم های حسابداری موجودی کالا و روش های ارزشیابی آنها در واحد تجاری بازرگانی

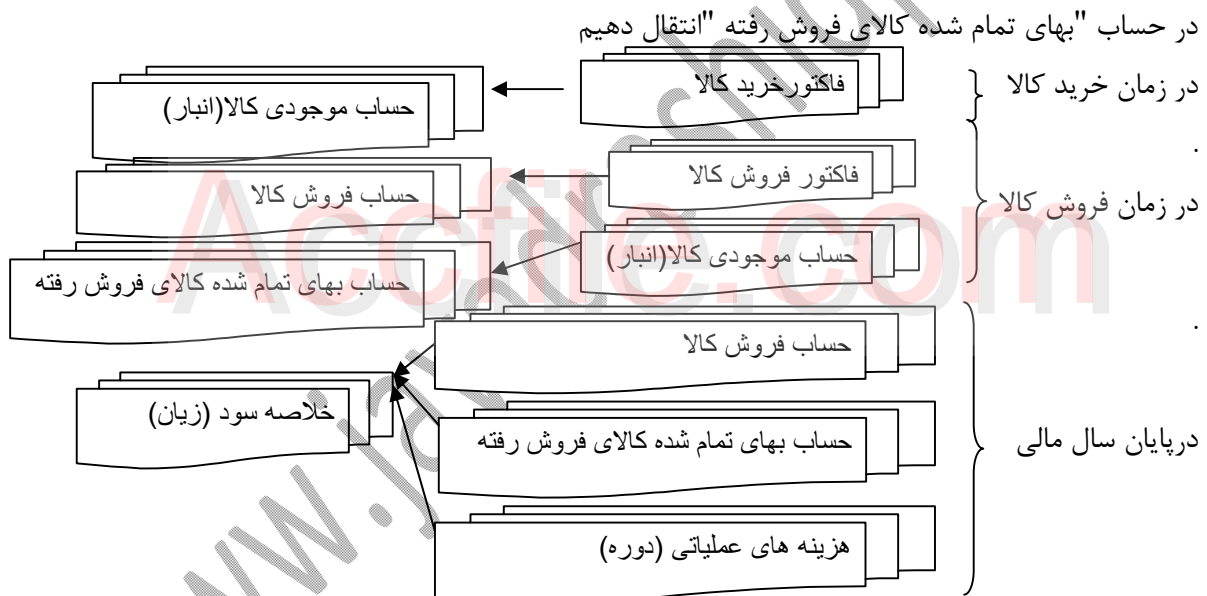
مهمترین بحث در واحد های تجاری بازرگانی زمان شناسائی و ثبت و روش محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی کالای فروش رفته (موجودی انبار) می باشد.

۱- زمان شناسائی و ثبت بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی انبار

برای زمان شناسائی و ثبت بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالا دو سیستم دائمی و ادواری ارائه شده است.

الف . سیستم دائمی (شناور یا پیوسته) : در این سیستم هم زمان با فروش کالا و ثبت آن در دفاتر حسابداری، باید تعداد و بهای تمام شده کالای فروش رفته را نیز محاسبه نموده و آن را در دفتر روزنامه ثبت نمائیم در نتیجه به صورت پیوسته و دائمی به سود ناخالص واحد تجاری (تفاوت فروش بر بهای تمام شده کالای فروش رفته) و تعداد و بهای تمام شده موجودی انبار در سیستم مالی خود دسترسی داریم

در این سیستم در هنگام خرید کالا آن را در حساب " موجودی کالا" که یک حساب دارائی می باشد ثبت می نموده و هنگام فروش آن کالا باید بهای تمام شده کالای فروش رفته را از حساب " موجودی کالا" خارج نموده و

بنابراین در زمان خرید کالا در سیستم دائمی ثبت روزنامه زیر انجام می شود:

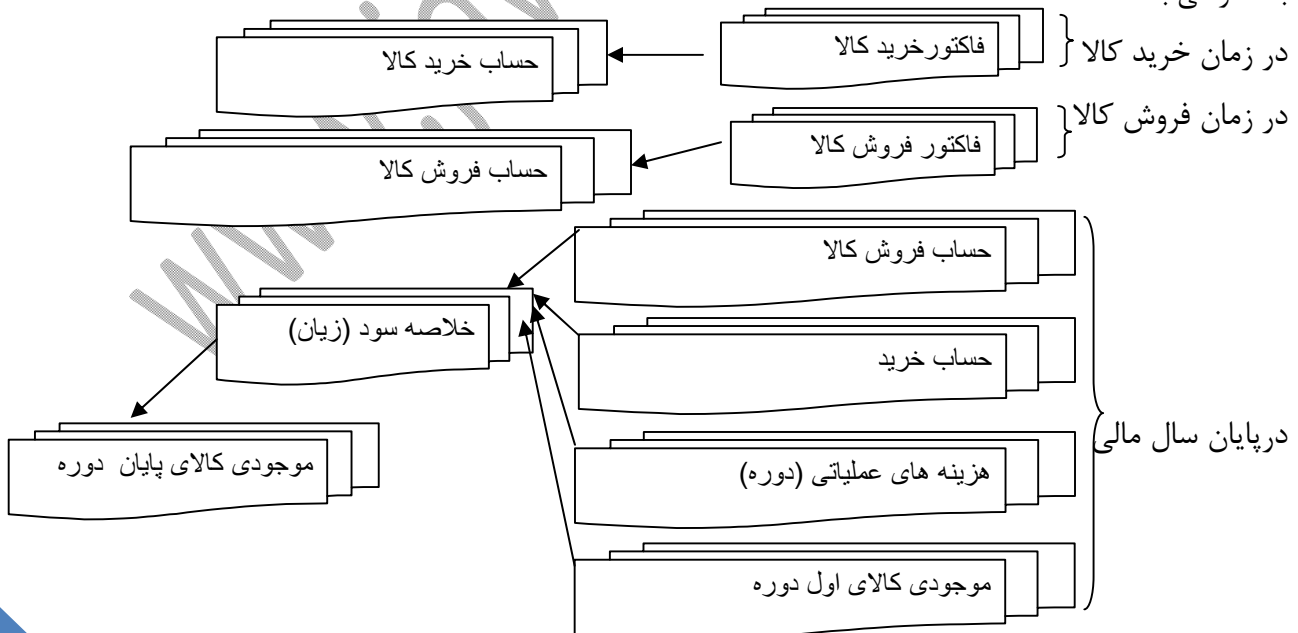
دفتر روزنامه											
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار						
			موجودی کالا	x x x							
			صندوق		x x x						
			بابت ثبت خرید کالا								

در زمان فروش کالا در سیستم دائمی ثبت روزنامه زیر انجام می شود:

دفتر روزنامه											
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار						
			صندوق	x x x							
			فروش		x x x						
			بابت ثبت فروش کالا								
			بهای تمام شده کالای فروش رفته	x x x							
			موجودی کالا		x x x						
			بابت تعیین بهای تمام شده کالای فروش رفته								

در واقع با ثبت فوق بهای تمام شده کالای فروش رفته را از حساب انبار خارج نموده و آن را در یک حسابی به نام "بهای تمام شده کالای فروش رفته" که از گروه هزینه با ماهیت بدهکار می باشد منظور می کنیم.

ب. سیستم ادواری (پایان دوره ای) : در این سیستم در زمان فروش کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته تعیین نمی گردد بلکه موجودی کالای پایان دوره (کالای در انبار) و بهای تمام شده کالای فروش رفته را از طریق انبارگردانی در پایان دوره مالی محاسبه و ثبت می کنیم. لذا در زمان فروش تنها ثبت حسابداری بابت فروش کالا انجام می گیرد. در نتیجه سود ناخالص واحد تجاری (تفاوت فروش بر بهای تمام شده کالای فروش رفته) در پایان دوره قابل محاسبه می باشد. در این سیستم در زمان خرید کالا نیز برخلاف سیستم دائمی آن را در حساب موجودی کالا ثبت نمی کنیم بلکه یک حساب جداگانه به نام "حساب خرید کالا" ایجاد نموده که مانند هزینه دارای ماهیت بدهکار می باشد

در زمان خرید کالا در سیستم ادواری ثبت روزنامه زیر انجام می شود:

دفتر روزنامه																	
شماره روزنامه			تاریخ			دفتر کل			شرح			بدهکار			بستانکار		
											خرید کالا						
											صندوق						
											بابت ثبت خرید کالا						

در زمان فروش کالا در سیستم ادواری ثبت روزنامه زیر انجام می شود:

دفتر روزنامه																	
شماره روزنامه			تاریخ			دفتر کل			شرح			بدهکار			بستانکار		
											صندوق						
											فروش						
											بابت ثبت فروش کالا						

اگر دقت داشته باشید سیستم ادواری دو تفاوت با سیستم دائمی داشت ۱- در زمان خرید کالا مبلغ آن به حساب موجودی کالا ثبت نمی شود بلکه در حساب خرید کالا ثبت می گردد. ۲- در زمان فروش کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته محاسبه نشده بلکه در پایان سال مالی محاسبه می شود.

محاسن و معایب دو سیستم :

- الف . در سیستم دائمی به دلیل اینکه همزمان با فروش و ثبت کالا، بهای تمام شده آن را نیز محاسبه و ثبت می گردد در نتیجه سود واحد تجاری در هر لحظه در دسترس می باشد اما در روش ادواری این گونه نمی باشد .
- ب . در روش دائمی به دلیل فوق ، حجم کار بالا بوده در نتیجه زمان بر و هزینه بر است اما در روش ادواری چون نیازی به ثبت بهای تمام شده کالای فروش رفته در زمان فروش کالا نمی باشد نسبت به روش دائمی کم هزینه تر است .
- ج . در روش دائمی هر لحظه ما موجودی کالای انبار و بهای تمام شده آن را در اختیار داریم اما در روش ادواری باید انبار گردانی شده و موجودی و بهای تمام شده کالا تعیین شود .
- د . سیستم دائمی بیشتر برای واحد های تجاری متوسط و بزرگ با کنترل داخلی مناسب سود مند می باشد و سیستم ادواری برای واحد های تجاری کوچک سود مند است .

۲- روش های محاسبه بهای تمام شده کالای باقی مانده در انبار (موجودی انبار / فروش نرفته) و بهای تمام شده کالای فروش رفته

به طور کلی برای تعیین بهای تمام شده موجودی کالا و کالای فروش رفته به دو آیتیم نیاز است.

الف . تعداد کالای موجود در انبار و یا تعداد کالای فروش رفته

ب. بهای تمام شده هر واحد کالا

به دلیل وجود شرایط تورمی و قیمت های مختلف خرید کالا طی یک دوره مالی محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالا کار ساده ای نیست در واقع وقتی که طی دوره مالی در انبار کالا از یک نوع کالا با قیمت های خرید مختلف وجود دارد، در زمان فروش کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته باید به چه قیمتی ثبت شود؟ (یا به عبارتی کالای فروش رفته از کدام خرید ها بوده است) برای این سوال ۴ روش وجود دارد:

الف. روش (FIFO) اولین صادره از اولین وارده: در این روش فرض بر این است که کالاهایی که اول خریداری شده است اول نیز به فروش می رسد.

مثال: فرض کنید یک واحد تجاری تا قبل از فروش کالا دو خرید به شرح ذیل داشته است:

۱- خرید ۱۰ واحد کالا به بهای هر واحد ۱۰۰ ریال

۲- خرید ۴ واحد کالا به بهای هر واحد ۱۲۰ ریال

حال اگر ۱۲ واحد کالا به فروش رسیده باشد طبق روش فایفو بهای تمام شده کالای فروش رفته ابتدا از اولین خرید و مابقی از خرید دوم و الی آخر تامین می گردد یعنی:

کل فروش = ۱۲ واحد که ۱۰ واحد آن از محل خرید اول با قیمت هر واحد ۱۰۰ ریال و ۲ واحد آن از محل خرید دوم که قیمت هر واحد ۱۲۰ ریال تا مین می گردد

ب. روش (LIFO) اولین صادره از آخرین وارده: در این روش فرض بر این است که کالاهایی که در آخر خریداری شده اول به فروش رود

مثال: با توجه به مثال قبل با فرض اینکه روش لایفو باشد ابتدا ۴ واحد کالای فروش رفته از خرید آخر (دوم) با قیمت هر واحد ۱۲۰ ریال و مابقی (۸ واحد) از خرید اول با قیمت هر واحد ۱۰۰ ریال تامین می گردد.

ج. روش میانگین: در این روش مبلغ کل خریدها طی دوره به اضافه مبلغ موجودی کالای اول دوره را بر مجموع تعداد کالای موجودی اول دوره و تعداد کالای خریداری شده طی دوره تقسیم نموده تا میانگین بهای تمام شده هر واحد تعیین شود و آن را بر تعداد کالای فروش رفته ضرب نموده تا بهای تمام شده کالای فروش رفته محاسبه گردد.

د. روش شناسائی ویژه: در این روش بهای تمام شده بر اساس تک تک کالاها تعیین می گردد.

ثبت رویداد مالی خرید و فروش کالا در دفتر روزنامه و کل در سیستم دائمی

هنگامی که ما کالائی را خریداری می کنیم به موجودی کالا در انبار اضافه می شود و باید مبلغ آن را در حساب موجودی کالا اضافه نمائیم و چون حساب موجودی کالا یک حساب دارائی با ماهیت بدهکار می باشد لذا مبلغ افزایش یافته (خرید کالا) در بدهکار حساب "موجودی کالا" ثبت می شود. و در مقابل اگر خرید کالا به صورت نقد باشد حساب صندوق و اگر نسیه باشد حسابهای پرداختنی بستانکار می گردد.

❖ در زمان خرید کالا مبلغ خرید به علاوه هزینه حمل به حساب موجودی کالا ثبت می گردد و هر گونه تخفیفی بعد از خرید (برگشت از خرید و تخفیفات و تخفیفات نقدی) از حساب موجودی کالا کسر می گردد.

❖ در زمان فروش کالا مبلغ فروش به حساب فروش کالا ثبت شده و هر گونه تخفیف بعد از فروش (برگشت از فروش و تخفیفات و تخفیفات نقدی) باید هر کدام در یک حساب جداگانه به نام برگشت از فروش و تخفیفات و یا تخفیفات نقدی فروش ثبت گردد که این حساب ها یک نوع حساب کاهنده فروش بوده که ماهیت عکس ماهیت فروش دارند.

دقت داشت باشید که اگر کالای فروخته شده برگشت شد علاوه بر ثبت برگشت از فروش باید یک ثبت برگشت بهای تمام شده کالای فروش رفته به موجودی انبار نیز در سیستم دائمی صورت گیرد (ابه میزان کالای برگشتی از بهای تمام شده کالای فروش رفته کسر و به موجودی کالا اضافه گردد)

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۲۵ تعداد ۲۰ تخته فرش به قیمت هر تخته ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری نموده است. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش دائمی به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۲۵	موجودی کالا		۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰								
			صندوق		۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت خرید نقدی کالا</u>									

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۲۵ تعداد ۲۰ تخته فرش به قیمت هر تخته ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسبه خریداری نموده است. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش دائمی به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۲۵	موجودی کالا		۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰								
			حسابهای پرداختی		۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت خرید نسبه کالا</u>									

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۳۰ تعداد ۱۰ تخته فرش به قیمت هر تخته ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد به فروش رسانده است. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در سیستم دائمی به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۳۰	صندوق		۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰								
			فروش		۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت فروش نقدی</u>									
			بهای تمام شده کالای فروش رفته	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰								
			موجودی کالا		۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت فروش کالا</u>									

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۳۰ تعداد ۱۰ تخته فرش به قیمت هر تخته ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه به فروش رسانده است. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در سیستم دائمی به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۳۰		حساب های دریافتی	۱۲۰۰۰۰۰۰۰								
			فروش		۱۲۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت فروش نقدی</u>									
			بهای تمام شده کالای فروش رفته	۱۰۰۰۰۰۰۰۰								
			موجودی کالا		۱۰۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت فروش کالا</u>									

همان طور که ملاحظه کردید در سیستم دائمی همزمان با ثبت فروش باید ثبت بهای تمام شده آن نیز در دفتر روزنامه منظور گردد.

تخفیفات خرید و فروش کالا

ممکن است کالای خریداری شده و یا فروش رفته با تخفیف خریداری و یا فروش رود.

انواع تخفیفات

تخفیفات تجاری: این نوع تخفیف از نوع تخفیفات چانه زنی بوده و هیچ گونه ثبت حسابداری ندارد.

تخفیفات نقدی: این نوع تخفیفات به دلیل تسویه حساب قبل از موعد به خریدار و یا فروشنده اعطا می گردد

تخفیفات و برگشت از خرید/ فروش: این نوع تخفیفات به دلیل مرغوب نبودن و یا مطابق نبودن کالا با درخواست به فروشنده و یا خریدار اعطا می گردد تا کالا مرجوع نشود.

با توجه به تعاریف ذکر شده فقط تخفیفات نوع دوم و سوم نیاز به ثبت حسابداری دارد.

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۲۶ به دلیل عدم مطابقت با کالای درخواستی بابت هر تخته فرش ۲۰/۰۰۰ ریال تخفیف گرفت. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش دائمی به شرح ذیل می باشد.

در صورت خرید نقدی ثبت روزنامه به شرح ذیل می باشد:

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۳۰		صندوق	۴۰۰۰۰۰۰								
			موجودی کالا		۴۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت برگشت خرید تخفیفات</u>									

یا (در صورت خرید نسیه) ثبت روزنامه به شرح ذیل می باشد :

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۳۰		حسابهای پرداختی	۴۰۰۰۰۰۰								
			موجودی کالا		۴۰۰۰۰۰۰							
			بابت برگشت از خرید و تخفیفات									

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۳۱ به دلیل عدم مطابقت با کالای درخواستی مشتری بابت هر تخته فرش ۲۰/۰۰۰ ریال تخفیف داد. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش دائمی به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۳۰		برگشت از فروش و تخفیفات	۲۰۰۰۰۰۰								
			صندوق / حساب دریافتی		۲۰۰۰۰۰۰							
			بابت برگشت از فروش و تخفیفات									

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۳۰ تعداد ۱۰ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت (ن ۶۰/۲) [یعنی نسیه حد اکثر ۶۰ روز اگر ۱۰ روزه تسویه گردد ۲ درصد تخفیف] خریداری نمود این تخفیف از نوع تخفیفات نقدی می باشد که ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش دائمی به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۲۵		موجودی کالا	۱۰۰۰۰۰۰								
			حسابهای پرداختی		۱۰۰۰۰۰۰							
			بابت خرید نسیه کالا (ن ۶۰/۲)									

حال اگر مبلغ خرید نسیه قبل از ۱۰ روز یعنی قبل از تاریخ ۸۹/۰۳/۰۴ تسویه گردد بدهی به مبلغ ۲٪ مشمول تخفیف شده و کمتر پرداخت می گردد لذا

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۳/۰۳		حسابهای پرداختی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰								
			موجودی کالا		۲۰۰۰۰۰۰۰							
			صندوق		۸۰۰۰۰۰۰۰							
			بابت پرداخت خرید نسیه (ن ۱۰/۲۶۰)		۹							

اما اگر مبلغ بدهی بعد از مهلت ۱۰ روز پرداخت گردد اصلا تخفیفی نداشته و باید کل بدهی پرداخت گردد لذا :

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۳/۲۵		حسابهای پرداختی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰								
			صندوق		۱۰۰۰۰۰۰۰۰							
			بابت پرداخت خرید نسیه (ن ۱۰/۲۶۰)									

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۱۵ تعداد ۵ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به صورت (ن ۶۰/ ۱۰/۲) [یعنی نسیه حد اکثر ۶۰ روز اگر ۱۰ روزه تسویه گردد ۲ درصد تخفیف] به فروش رسانده باشد این تخفیف از نوع تخفیفات نقدی می باشد که ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش دائمی به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۳/۱۵		حساب های دریافتی	۶۰۰۰۰۰۰۰								
			فروش		۶۰۰۰۰۰۰۰							
			بابت فروش نسیه (ن ۱۰/۲۶۰)									
			بهای تمام شده کالای فروش رفته	۵۰۰۰۰۰۰۰								
			موجودی کالا		۵۰۰۰۰۰۰۰							
			بابت فروش کالا									

حال اگر مبلغ فروش نسیه قبل از ۱۰ روز یعنی قبل از تاریخ ۸۹/۰۳/۲۵ تسویه گردد طلب به مبلغ ۲٪ مشمول تخفیف شده و کمتر دریافت می گردد لذا

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۳/۲۵		صندوق	۴۹۰۰۰۰۰۰								
			تخفیفات نقدی فروش	۱۰۰۰۰۰۰								
			حساب دریافتی		۵۰۰۰۰۰۰۰							
			بابت پرداخت خرید نسیه (ن ۱۰/۲۶۰)									

اما اگر مبلغ فروش نسیه بعد از ۱۰ روز یعنی بعد از تاریخ ۸۹/۰۳/۲۵ تسویه گردد طلب مشمول تخفیف نشده و کل طلب دریافت می گردد لذا

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۴/۲۰		صندوق	۵۰۰۰۰۰۰۰								
			حساب دریافتی		۵۰۰۰۰۰۰۰							
			بابت پرداخت خرید نسیه (ن ۱۰/۲۶۰)									

مثال جامع حسابداری واحدهای تجاری بازرگانی در سیستم دائمی

در ابتدای سال ۱۳۸۹ مانده حساب های موسسه بازرگانی سیلک به شرح ذیل می باشد :

بستانکار	بدهکار	شرح
	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	صندوق
	۸/۰۰۰/۰۰۰	بانک
	۸۰۰/۰۰۰	حساب های دریافتی
	۴/۰۰۰/۰۰۰	زمین
	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
۱/۰۰۰/۰۰۰		استهلاک انباشته ساختمان
	۲/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه
۲۰۰/۰۰۰		استهلاک انباشته اثاثه
۳/۰۰۰/۰۰۰		حساب پرداختی
۴۰/۶۰۰/۰۰۰		سرمایه

فعالیت موسسه از تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۱۲ شروع شده و رویدادهای زیر طی سال به شرح ذیل می باشد.

۸۹/۰۲/۱۲ - خرید ۱۵ تخته فرش به مبلغ هر واحد ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه

۸۹/۰۲/۱۴ - خرید ۱۰ تخته فرش به مبلغ هر واحد ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد
 ۸۹/۰۲/۱۶ - تعداد ۴ تخته فرش خریداری شده در تاریخ ۸۹/۰۲/۱۲ برگشت داده شد .
 ۸۹/۰۲/۳۰ - پرداخت حقوق کارکنان انبار به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت صدور چک نقدی
 ۸۹/۰۲/۳۱ - هزینه کارمزد بانک به مبلغ ۲۰/۰۰۰ ریال بابت خدمات اینترنتی که از حساب موسسه برداشت شده است

۸۹/۰۳/۱۵ - فروش ۱۰ تخته فرش به مبلغ هر واحد ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه به شرط (ن/۶۰ - ۱۰/۴)
 ۸۹/۰۳/۲۲ - پرداخت قبض آب و برق به مبلغ ۸۰۰/۰۰۰ ریال از طریق تلفن بانک
 ۸۹/۰۳/۲۴ - دریافت کل طلب از مشتری بابت فروش ۸۹/۰۳/۱۵
 ۸۹/۰۳/۳۱ - پرداخت مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال به شرکت بیمه بابت بیمه آتش سوزی به صورت نقد
 ۸۹/۰۴/۰۴ - پرداخت بدهی بابت خرید فرش در تاریخ ۸۹/۰۲/۱۲
 ۸۹/۰۵/۲۰ - خرید ۵ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۴۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه به شرط (ن / ۳۰ - ۱۰/۲)
 ۸۹/۰۵/۲۱ - فروش ۱۰ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد
 ۸۹/۰۵/۲۲ - تعداد ۱ تخته فرش فروش رفته در تاریخ ۸۹/۰۵/۲۱ برگشت شد
 ۸۹/۰۶/۲۰ - فروش ۲ تخته فرش به مبلغ هر واحد ۱/۶۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد
 ۸۹/۰۷/۰۵ - پرداخت بدهی بابت خرید ۸۹/۰۵/۲۰
 ۸۹/۰۷/۱۰ - پرداخت هزینه اجاره انبار به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال از طریق صدور چک نقدی
 ۸۹/۰۷/۳۰ - خرید ۶ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۶۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد
 ۸۹/۰۹/۲۰ - فروش ۵ تخته فرش به مبلغ ۱/۶۵۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه
 ۸۹/۰۹/۲۵ - به دلیل عدم مطابقت فرش فروخته شده به مشتری مبلغ ۹۰۰/۰۰۰ ریال تخفیف داده شد.
 تا پایان سال موسسه فعالیتی نداشت و سایر اطلاعات به شرح ذیل می باشد .
 الف . عمر مفید ساختمان ۱۰ سال و روش استهلاک مستقیم ، اثاثه با نرخ ۱۰٪ نزولی مستهلک می شود
 ب . سیستم موجودی کالادائمی و روش ارزشیابی FIFO می باشد
 مطلوب است ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه ، دفتر کل ، و بستن حساب های موقت و دائمی و تهیه صورت های مالی منتهی به ۸۹/۱۲/۲۹

پاسخ :

شرح	تعداد	فی	مبلغ کل
خرید	۱۵ - ۱۱ = ۴	۱/۰۰۰/۰۰۰	۱۵/۰۰۰/۰۰۰
خرید	۱۰ - ۱ = ۹	۱/۲۰۰/۰۰۰	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
برگشت از خرید اول	(۴)	۱/۰۰۰/۰۰۰	(۴/۰۰۰/۰۰۰)
فروش	(۱۰)	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	(۱۰/۰۰۰/۰۰۰)
خرید	۵	۱/۴۰۰/۰۰۰	۷/۰۰۰/۰۰۰
فروش	(۱۰)	۱/۲۰۰/۰۰۰ و ۱/۰۰۰/۰۰۰	(۱۱/۸۰۰/۰۰۰)
برگشت فروش	۱	۱/۲۰۰/۰۰۰	(۱/۲۰۰/۰۰۰)
فروش	(۲)	۱/۲۰۰/۰۰۰	(۲/۴۰۰/۰۰۰)
خرید	۶	۱/۶۰۰/۰۰۰	۹/۶۰۰/۰۰۰
فروش	(۵)	۱/۴۰۰/۰۰۰	(۷/۰۰۰/۰۰۰)
مانده	۶	۱/۶۰۰/۰۰۰	۹/۶۰۰/۰۰۰

دفتر روزنامه				
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱	۸۹/۰۱/۰۱	موجودی صندوق	۲۰۰۰۰۰۰۰	
		بانک	۸۰۰۰۰۰۰۰	
		حساب دریافتی	۸۰۰۰۰۰۰۰	
		زمین	۴۰۰۰۰۰۰۰	
		ساختمان	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	
		اثاثه	۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
		استهلاک انباشته ساختمان		۱۰۰۰۰۰۰۰۰
		استهلاک انباشته اثاثه		۲۰۰۰۰۰۰۰۰
		حساب پرداختی		۳۰۰۰۰۰۰۰۰
		سرمایه		۴۰۶۰۰۰۰۰۰۰
		بابت سند افتتاحیه		
۲	۸۹/۰۲/۱۲	موجودی کالا	۱۵۰۰۰۰۰۰۰	
		حسابهای پرداختی		۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰
		بابت خرید نسبه کالا		
۳	۸۹/۰۲/۱۵	موجودی کالا	۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
		صندوق		۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰

										بابت خرید کالا به صورت نقد			
						۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
										حسابهای پرداختی	✓	۸۹/۰۲/۱۶	۴
										موجودی کالا	✓		
۴	۰	۰	۰	۰	۰					بابت برگشت کالای خریداری شده			
										هرینه حقوق دستمزد	✓	۸۹/۰۲/۳۰	۵
						۵	۰	۰	۰	۰	۰		
										بانک	✓		
۵	۰	۰	۰	۰	۰					بابت حقوق کارکنان			
										هزینه کارمزد	✓	۸۹/۰۲/۳۱	۶
										بانک	✓		
										هزینه کارمزد بانک			
										حسابهای دریافتی	✓	۸۹/۰۳/۱۵	۷
						۱	۵	۰	۰	۰	۰		
۱	۵	۰	۰	۰	۰					فروش	✓		
										بابت فروش نسیه به شرط (ن/۶۰-۱۰/۴)			
										بهای تمام شده کالای فروش رفته	✓	۸۹/۰۳/۱۵	۸
										موجودی کالا	✓		
										بابت تعیین ب ت ک ف به روش FIFO			
۱	۰	۰	۰	۰	۰					هزینه آب و برق و سوخت	✓	۸۹/۰۳/۱۵	۹
										بانک	✓		
										بابت قبوض پرداخت شده			
										صندوق	✓	۸۹/۰۳/۲۴	۱۰
						۱	۴	۴	۰	۰	۰		
										تخفیفات نقدی فروش	✓		
										حسابهای دریافتی	✓		
۱	۵	۰	۰	۰	۰					بابت وصول طلب از مشتری			
										پیش پرداخت بیمه	✓	۸۹/۰۳/۳۱	۱۱
										صندوق	✓		
۳	۰	۰	۰	۰	۰					بابت بیمه			
										حسابهای پرداختی	✓	۸۹/۰۴/۰۴	۱۲
										صندوق	✓		
۱	۱	۰	۰	۰	۰					بابت پرداخت بدهی			
										موجودی کالا	✓	۸۹/۰۵/۲۰	۱۳
										حسابهای پرداختی	✓		
۷	۰	۰	۰	۰	۰					بابت خرید نسیه			
										صندوق	✓	۸۹/۰۵/۲۱	۱۴
										فروش	✓		
۱	۵	۰	۰	۰	۰					بابت فروش نقدی			
										بهای تمام شده کالای فروش رفته	✓	۸۹/۰۵/۲۱	۱۵
										موجودی کالا	✓		
۱	۱	۸	۰	۰	۰								

	۱	۸	۰	۰	۰	۰		استهلاک انباشته ائانه	✓									
								<u>بابت ثبت استهلاک ائانه</u>										
							۴	۱	۴	۵	۰	۰	۰	۰	فروش	✓	۸۹/۱۲/۲۹	۲۹
	۴	۱	۴	۵	۰	۰									خلاصه سود(زیان)	✓		
															<u>بابت نقل حساب فروش به سود(زیان)</u>			
							۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	خلاصه سود(زیان)	✓	۸۹/۱۲/۲۹	۳۰
	۳	۰	۰	۰	۰	۰									بهای تمام شده کالای فروش رفته	✓		
															<u>بابت نقل حساب فروش به سود(زیان)</u>			
							۹	۷	۵	۰	۰	۰	۰	۰	خلاصه سود(زیان)	✓	۸۹/۱۲/۲۹	۳۱
	۲	۲	۵	۰	۰	۰									هزینه بیمه	✓		
		۵	۰	۰	۰	۰									هزینه حقوق	✓		
	۲	۰	۰	۰	۰	۰									هزینه اجاره	✓		
	۸	۰	۰	۰	۰	۰									هزینه برق و سوخت	✓		
	۱	۱	۸	۰	۰	۰									هزینه استهلاک	✓		
		۲	۰	۰	۰	۰									هزینه کارمزد	✓		
	۶	۰	۰	۰	۰	۰									تخفیفات نقدی فروش	✓		
	۲	۴	۰	۰	۰	۰									برگشت از فروش	✓		
															<u>بابت بستن هزینه ها به خلاصه سود(زیان)</u>			
							۱	۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	خلاصه سود(زیان)	✓	۸۹/۱۲/۲۹	۳۲
	۱	۷	۰	۰	۰	۰									سرمایه	✓		
															<u>بابت بستن خلاصه سود به سرمایه</u>			
							۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	استهلاک انباشته ساختمان	✓		
							۳	۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	استهلاک انباشته ائانه	✓		
							۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	حسابهای پرداختی	✓		
							۴	۲	۳	۰	۰	۰	۰	۰	سرمایه	✓		
	۱	۵	۸	۵	۰	۰									صندوق	✓		
	۴	۶	۸	۰	۰	۰									بانک	✓		
		۸	۰	۰	۰	۰									حساب دریافتی	✓		
	۹	۶	۰	۰	۰	۰									موجودی کالا	✓		
		۷	۵	۰	۰	۰									پیش پرداخت	✓		
	۴	۰	۰	۰	۰	۰									زمین	✓		
	۱	۰	۰	۰	۰	۰									ساختمان	✓		
	۲	۰	۰	۰	۰	۰									ائانه	✓		
															<u>بابت بستن حساب های دائمی</u>			

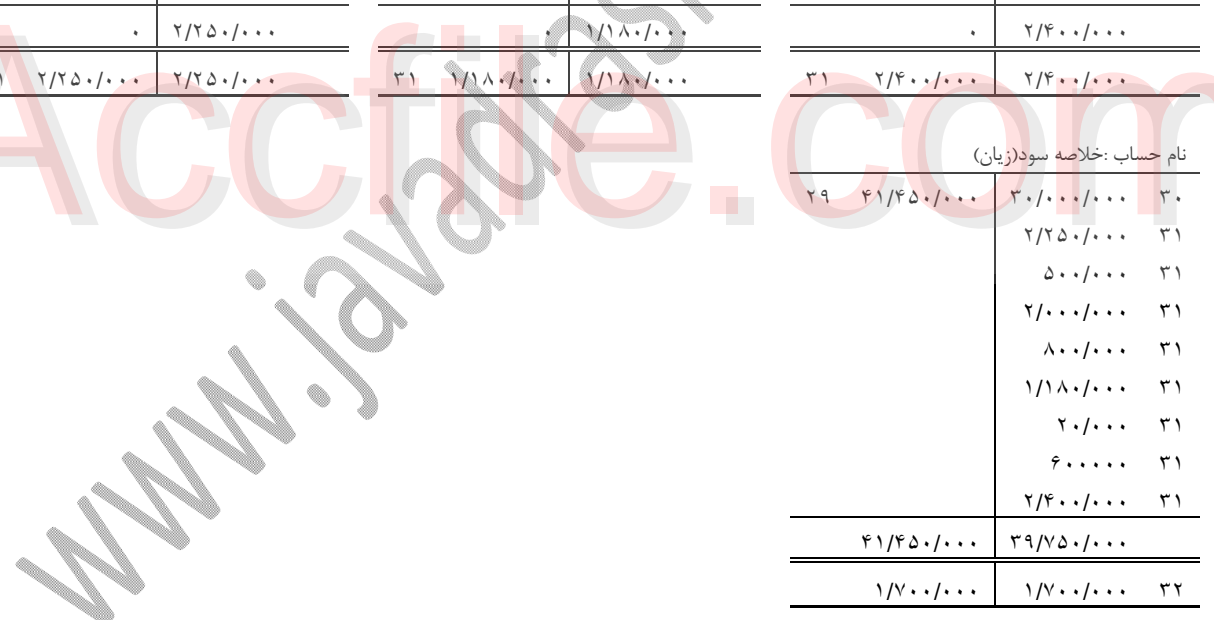
تراز آزمایشی						
مانده پس از تعدیلات قبل از بستن حساب موقت		تعدیلات پایان سال		مانده قبل از تعدیلات		نام حساب
بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	
	۱۵/۸۵۰/۰۰۰				۱۵/۸۵۰/۰۰۰	صندوق
	۴/۶۸۰/۰۰۰				۴/۶۸۰/۰۰۰	بانک
	۸۰۰/۰۰۰				۸۰۰/۰۰۰	حسابهای دریافتنی
	۹/۶۰۰/۰۰۰				۹/۶۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
	۷۵۰/۰۰۰	۲/۲۵۰/۰۰۰			۳/۰۰۰/۰۰۰	پیش پرداخت
	۴/۰۰۰/۰۰۰				۴/۰۰۰/۰۰۰	زمین
	۱۰/۰۰۰/۰۰۰				۱۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
۲/۰۰۰/۰۰۰		۱/۰۰۰/۰۰۰		۱/۰۰۰/۰۰۰		استهلاک انباشته ساختمان
	۲/۰۰۰/۰۰۰				۲/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه
۳۸۰/۰۰۰		۱۸۰/۰۰۰		۲۰۰/۰۰۰		استهلاک انباشته اثاثه
۳/۰۰۰/۰۰۰				۳/۰۰۰/۰۰۰		حسابهای پرداختنی
۴۰/۶۰۰/۰۰۰				۴۰/۶۰۰/۰۰۰		سرمایه
۴۱/۴۵۰/۰۰۰				۴۱/۴۵۰/۰۰۰		فروش
	۲/۴۰۰/۰۰۰				۲/۴۰۰/۰۰۰	برگشت از فروش
	۶۰۰/۰۰۰				۶۰۰/۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
	۳۰/۰۰۰/۰۰۰				۳۰/۰۰۰/۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته
	۵۰۰/۰۰۰				۵۰۰/۰۰۰	هزینه حقوق دستمزد
	۲۰/۰۰۰				۲۰/۰۰۰	هزینه کارمزد
	۸۰۰/۰۰۰				۸۰۰/۰۰۰	هزینه برق و سوخت
	۱/۱۸۰/۰۰۰		۱/۱۸۰/۰۰۰			هزینه استهلاک
	۲/۲۵۰/۰۰۰		۲/۲۵۰/۰۰۰			هزینه بیمه
	۲/۰۰۰/۰۰۰				۲/۰۰۰/۰۰۰	هزینه اجاره
۸۷/۴۳۰/۰۰۰	۸۷/۴۳۰/۰۰۰	۳/۴۳۰/۰۰۰	۳/۴۳۰/۰۰۰	۸۶/۲۵۰/۰۰۰	۸۶/۲۵۰/۰۰۰	جمع ستون

حساب های دائمی

حساب های موقت

حساب های موقت:

نام حساب : تخفیف نقدی فروش		نام حساب : کارمزد		نام حساب : هزینه حقوق دستمزد		نام حساب : ب ت گ ف		نام حساب : فروش	
	۶۰۰/۰۰۰ ۱۰		۲۰/۰۰۰ ۶		۵۰۰/۰۰۰ ۵	۱۷	۱/۲۰۰/۰۰۰	۸	۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ۷
								۱۶	۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ۱۴
								۱۹	۳/۲۰۰/۰۰۰ ۱۸
								۲۴	۸/۲۵۰/۰۰۰ ۲۳
	۰ ۶۰۰/۰۰۰		۰ ۲۰/۰۰۰		۰ ۵۰۰/۰۰۰		۱/۲۰۰/۰۰۰	۳۱/۲۰۰/۰۰۰	۴۱/۴۵۰/۰۰۰ ۰
۳۱	۶۰۰/۰۰۰ ۶۰۰/۰۰۰	۳۱	۲۰/۰۰۰ ۲۰/۰۰۰	۳۱	۵۰۰/۰۰۰ ۵۰۰/۰۰۰	۳۰	۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۴۱/۴۵۰/۰۰۰ ۴۱/۴۵۰/۰۰۰ ۲۹
نام حساب : هزینه اجاره		نام حساب : هزینه بیمه		نام حساب : هزینه استهلاک		نام حساب : برگشت از فروش		نام حساب : هزینه برق و سوخت	
	۲/۰۰۰/۰۰۰ ۲۱		۲/۲۵۰/۰۰۰ ۲۶		۱/۰۰۰/۰۰۰ ۲۷		۱/۵۰۰/۰۰۰ ۱۶		۸۰۰/۰۰۰ ۹
					۱۸۰/۰۰۰ ۲۸		۹۰۰/۰۰۰ ۲۵		
	۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰		۰ ۲/۲۵۰/۰۰۰		۰ ۱/۱۸۰/۰۰۰		۰ ۲/۴۰۰/۰۰۰		۰ ۸۰۰/۰۰۰
۳۱	۲/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰	۳۱	۲/۲۵۰/۰۰۰ ۲/۲۵۰/۰۰۰	۳۱	۱/۱۸۰/۰۰۰ ۱/۱۸۰/۰۰۰	۳۱	۲/۴۰۰/۰۰۰ ۲/۴۰۰/۰۰۰	۳۱	۸۰۰/۰۰۰ ۸۰۰/۰۰۰
نام حساب : خلاصه سود(زیان)									
	۲۹ ۴۱/۴۵۰/۰۰۰		۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ۳۰						
			۲/۲۵۰/۰۰۰ ۳۱						
			۵۰۰/۰۰۰ ۳۱						
			۲/۰۰۰/۰۰۰ ۳۱						
			۸۰۰/۰۰۰ ۳۱						
			۱/۱۸۰/۰۰۰ ۳۱						
			۲۰/۰۰۰ ۳۱						
			۶۰۰۰۰ ۳۱						
			۲/۴۰۰/۰۰۰ ۳۱						
	۴۱/۴۵۰/۰۰۰		۳۹/۷۵۰/۰۰۰						
	۱/۷۰۰/۰۰۰		۱/۷۰۰/۰۰۰ ۳۲						

موسسه بازرگانی سیلک			
ترازنامه			
منتهی به ۱۳۸۹/۱۲/۲۹			
۱۳۸۹/۱۲/۲۹	بدهی ها و سرمایه	۱۳۸۹/۱۲/۲۹	داراییها
	بدهی های جاری		داراییهای جاری :
۳/۰۰۰/۰۰۰	حسابهای پرداختی تجاری	۱۵/۸۵۰/۰۰۰	موجودی صندوق
.	اسناد پرداختی تجاری	۴/۶۸۰/۰۰۰	موجودی بانک
.	پیش دریافتها	۸۰۰/۰۰۰	حسابهای دریافتی تجاری
.	هزینه معوق	۹/۶۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
.	تسهیلات مالی دریافتی	۷۵۰/۰۰۰	پیش پرداختها
	بدهی های غیر جاری		جمع داراییهای جاری
.		۳۰/۶۸۰/۰۰۰	
۳/۰۰۰/۰۰۰	جمع کل بدهی ها		داراییهای غیر جاری :
		۴/۰۰۰/۰۰۰	زمین
۴۲/۳۰۰/۰۰۰	سرمایه	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
		(۲/۰۰۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته ساختمان
		۲/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه
		(۳۸۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته اثاثه
		۱۳/۶۲۰/۰۰۰	جمع داراییهای غیر جاری
۴۵/۳۰۰/۰۰۰	جمع کل بدهی و سرمایه	۴۵/۳۰۰/۰۰۰	جمع داراییها

موسسه بازرگانی سیلک	
صورت سود(زیان)	
در تاریخ ۲۹/۱۲/۱۳۸۹	
	فروش خالص
۴۱/۴۵۰/۰۰۰	درآمد فروش
(۶۰۰/۰۰۰)	تخفیفات نقدی فروش
(۲/۴۰۰/۰۰۰)	برگشت از فروش
۳۸/۴۵۰/۰۰۰	جمع فروش خالص
(۳۰/۰۰۰/۰۰۰)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۸/۴۵۰/۰۰۰	سود ناخالص
	هزینه های عملیاتی:
(۵۰۰/۰۰۰)	هزینه حقوق دستمزد
(۸۰۰/۰۰۰)	هزینه برق و سوخت
(۲/۲۵۰/۰۰۰)	هزینه بیمه
(۲/۰۰۰/۰۰۰)	هزینه اجاره
(۱/۱۸۰/۰۰۰)	هزینه استهلاک
(۶/۷۳۰/۰۰۰)	جمع هزینه های عملیاتی
	هزینه های مالی و اداری
(۲۰/۰۰۰)	هزینه کارمزد
(۲۰/۰۰۰)	جمع هزینه مالی و اداری
۱/۷۰۰/۰۰۰	سود خالص

ثبت رویداد مالی خرید و فروش کالا در دفتر روزنامه و کل در سیستم ادواری

در این روش هنگامی که ما کالائی را خریداری می کنیم به حساب "خرید کالا" اضافه می شود و باید مبلغ آن را در حساب خرید کالا اضافه نمائیم و چون حساب خرید یک حساب موقت با ماهیت بدهکار می باشد لذا مبلغ افزایش یافته (خرید کالا) در بدهکار حساب "خرید کالا" ثبت می شود. و در مقابل اگر خرید کالا به صورت نقد باشد حساب صندوق و اگر نسیه باشد حساب بدهی بستانکار می گردد.

در زمان فروش کالا مبلغ فروش به حساب فروش کالا ثبت شده و هر گونه تخفیف بعد از فروش (برگشت از فروش و تخفیفات و تخفیفات نقدی) باید هر کدام در یک حساب جداگانه به نام برگشت از فروش و تخفیفات و یا تخفیفات نقدی فروش ثبت گردد که این حساب ها یک نوع حساب کاهنده فروش بوده که ماهیت عکس ماهیت فروش دارند.

دقت داشت باشید که اگر کالای فروخته شده برگشت شد باید ثبت برگشت از فروش صورت گیرد

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۲۵ تعداد ۲۰ تخته فرش به قیمت هر تخته ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری نموده است. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش ادواری به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه						
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار	
	۸۹/۰۲/۲۵		خرید کالا	۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰		
			صندوق		۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	
			بابت خرید نقدی کالا			

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۲۵ تعداد ۲۰ تخته فرش به قیمت هر تخته ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه خریداری نموده است. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش ادواری به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه						
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار	
	۸۹/۰۲/۲۵		خرید کالا	۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰		
			حسابهای پرداختی		۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	
			بابت خرید نسیه کالا			

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۳۰ تعداد ۱۰ تخته فرش به قیمت هر تخته ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد به فروش رسانده است. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در سیستم ادواری به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۳۰		صندوق	۱۲۰۰۰۰۰۰۰								
			فروش		۱۲۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت فروش نقدی</u>									

در زمان فروش بر خلاف سیستم دائمی دیگر نیاز به محاسبه و ثبت بهای تمام شده کالای فروش رفته نیست. مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۳۰ تعداد ۱۰ تخته فرش به قیمت هر تخته ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه به فروش رسانده است. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در سیستم ادواری به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۳۰		حساب های دریافتی	۱۲۰۰۰۰۰۰۰								
			فروش		۱۲۰۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت فروش نقدی</u>									

همان طور که ملاحظه کردید در سیستم دائمی همزمان با ثبت فروش باید ثبت بهای تمام شده آن نیز در دفتر روزنامه منظور گردد. ولی در سیستم ادواری نیازی نیست زیرا در پایان سال مالی به صورت کاربرگ محاسبه می گردد تخفیفات خرید و فروش کالا ممکن است کالای خریداری شده و یا فروش رفته با تخفیف خریداری و یا فروش رود.

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۲۶ به دلیل عدم مطابقت با کالای درخواستی بابت هر تخته فرش ۲۰/۰۰۰ ریال تخفیف گرفت. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش ادواری به شرح ذیل می باشد.

در صورت خرید نقدی ثبت روزنامه به شرح ذیل می باشد :

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
	۸۹/۰۲/۳۰		صندوق	۴۰۰۰۰۰۰								
			برگشت از خرید و تخفیفات		۴۰۰۰۰۰۰							
			<u>بابت برگشت خرید تخفیفات</u>									

حساب برگشت از خرید و تخفیفات یک حساب کاهنده خرید بوده و ماهیت عکس ماهیت حساب خرید دارد لذا ماهیت آن بستانکار می باشد. به طور کلی حساب کاهنده هر حساب دارای ماهیت عکس با حساب اصلی دارد.

یا (در صورت خرید نسبه) ثبت روزنامه به شرح ذیل می باشد :

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۲/۳۰		حسابهای پرداختی	۴۰۰۰۰۰۰۰					
			برگشت از خرید و تخفیفات		۴۰۰۰۰۰۰۰				
			<u>بابت برگشت از خرید و تخفیفات</u>						

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۳۱ به دلیل عدم مطابقت با کالای درخواستی مشتری بابت هر تخته فرش ۲۰/۱۰۰۰ ریال تخفیف داد. ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش ادواری به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۲/۳۰		برگشت از فروش و تخفیفات	۲۰۰۰۰۰۰۰					
			صندوق / حساب دریافتی		۲۰۰۰۰۰۰۰				
			<u>بابت برگشت از فروش و تخفیفات</u>						

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۳۰ تعداد ۱۰ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت (ن ۶۰/ ۱۰/۲) [یعنی نسبه حد اکثر ۶۰ روز اگر ۱۰ روزه تسویه گردد ۲ درصد تخفیف] خریداری نمود این تخفیف از نوع تخفیفات نقدی می باشد که ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش ادواری به شرح ذیل می باشد.

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۲/۲۵		خرید کالا	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰					
			حسابهای پرداختی		۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰				
			<u>بابت خرید نسبه کالا (ن ۶۰/ ۱۰/۲)</u>						

حال اگر مبلغ خرید نسبه قبل از ۱۰ روز یعنی قبل از تاریخ ۸۹/۰۳/۰۴ تسویه گردد بدهی به مبلغ ۲٪ مشمول تخفیف شده و کمتر پرداخت می گردد لذا

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۳/۰۳		حسابهای پرداختی	۱۰۰۰۰۰۰۰					
			تخفیفات نقدی خرید		۲۰۰۰۰۰۰				
			صندوق		۹۸۰۰۰۰۰				
			بابت پرداخت خرید نسبه (ن ۱۰/۲۶۰)						

اما اگر مبلغ بدهی بعد از مهلت ۱۰ روز پرداخت گردد اصلا تخفیفی نداشته و باید کل بدهی پرداخت گردد لذا :

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۳/۲۵		حسابهای پرداختی	۱۰۰۰۰۰۰۰					
			صندوق		۱۰۰۰۰۰۰				
			بابت پرداخت خرید نسبه (ن ۱۰/۲۶۰)						

مثال. فرض کنید موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۱۵ تعداد ۵ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به صورت (ن ۶۰ / ۱۰/۲) [یعنی نسبه حد اکثر ۶۰ روز اگر ۱۰ روزه تسویه گردد ۲ درصد تخفیف] به فروش رسانده باشد این تخفیف از نوع تخفیفات نقدی می باشد که ثبت حسابداری آن در دفتر روزنامه در روش ادواری به شرح ذیل می باشد .

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۳/۱۵		حساب های دریافتی	۶۰۰۰۰۰۰					
			فروش		۶۰۰۰۰۰۰				
			بابت فروش نسبه (ن ۱۰/۲۶۰)						

حال اگر مبلغ فروش نسبه قبل از ۱۰ روز یعنی قبل از تاریخ ۸۹/۰۳/۲۵ تسویه گردد طلب به مبلغ ۲٪ مشمول تخفیف شده و کمتر دریافت می گردد لذا

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۳/۲۵		صندوق	۴۹۰۰۰۰۰۰					
			تخفیفات نقدی فروش	۱۰۰۰۰۰۰					
			حساب دریافتی		۵۰۰۰۰۰۰۰				
			بابت پرداخت خرید نسبه (ن ۱۰/۲۶۰)						

اما اگر مبلغ فروش نسبه بعد از ۱۰ روز یعنی بعد از تاریخ ۸۹/۰۳/۲۵ تسویه گردد طلب مشمول تخفیف نشده و کل طلب دریافت می گردد لذا

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۸۹/۰۴/۲۰		صندوق	۵۰۰۰۰۰۰۰					
			حساب دریافتی		۵۰۰۰۰۰۰۰				
			بابت پرداخت خرید نسبه (ن ۱۰/۲۶۰)						

مثال جامع حسابداری واحدهای تجاری بازرگانی در سیستم ادواری

در ابتدای سال ۱۳۸۹ مانده حساب های موسسه بازرگانی سیلک به شرح ذیل می باشد :

شرح	بدهکار	بستانکار
صندوق	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	
بانک	۸/۰۰۰/۰۰۰	
حساب های دریافتی	۸۰۰/۰۰۰	
زمین	۴/۰۰۰/۰۰۰	
ساختمان	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	
استهلاک انباشته ساختمان		۱/۰۰۰/۰۰۰
اثاثه	۲/۰۰۰/۰۰۰	
استهلاک انباشته اثاثه		۲۰۰/۰۰۰
حساب پرداختی		۳/۰۰۰/۰۰۰
سرمایه		۴۰/۶۰۰/۰۰۰

فعالیت موسسه از تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۱۲ شروع شده و رویدادهای زیر طی سال به شرح ذیل می باشد.

۸۹/۰۲/۱۲ - خرید ۱۵ تخته فرش به مبلغ هر واحد ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه

۸۹/۰۲/۱۴ - خرید ۱۰ تخته فرش به مبلغ هر واحد ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد

۸۹/۰۲/۱۶ - تعداد ۴ تخته فرش خریداری شده در تاریخ ۸۹/۰۲/۱۲ برگشت داده شد.

۸۹/۰۲/۳۰ - پرداخت حقوق کارکنان انبار به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت صدور چک نقدی

۸۹/۰۲/۳۱ - هزینه کارمزد بانک به مبلغ ۲۰/۰۰۰ ریال بابت خدمات اینترنتی که از حساب موسسه برداشت شده است

۸۹/۰۳/۱۵ - فروش ۱۰ تخته فرش به مبلغ هر واحد ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه به شرط (ن/۶۰ - ۱۰/۴)

۸۹/۰۳/۲۲ - پرداخت قبض آب و برق به مبلغ ۸۰۰/۰۰۰ ریال از طریق تلفن بانک

۸۹/۰۳/۲۴ - دریافت کل طلب از مشتری بابت فروش ۸۹/۰۳/۱۵

۸۹/۰۳/۳۱ - پرداخت مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال به شرکت بیمه بابت بیمه آتش سوزی به صورت نقد

۸۹/۰۴/۰۴ - پرداخت بدهی بابت خرید فرش در تاریخ ۸۹/۰۲/۱۲

۸۹/۰۵/۲۰ - خرید ۵ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۴۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه به شرط (ن / ۳۰ - ۱۰/۲)

۸۹/۰۵/۲۱ - فروش ۱۰ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد

۸۹/۰۵/۲۲ - تعداد ۱ تخته فرش فروش رفته در تاریخ ۸۹/۰۵/۲۱ برگشت شد

۸۹/۰۶/۲۰ - فروش ۲ تخته فرش به مبلغ هر واحد ۱/۶۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد

۸۹/۰۷/۰۵ - پرداخت بدهی بابت خرید ۸۹/۰۵/۲۰

۸۹/۰۷/۱۰ - پرداخت هزینه اجاره انبار به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال از طریق صدور چک نقدی

۸۹/۰۷/۳۰ - خرید ۶ تخته فرش به مبلغ هر تخته ۱/۶۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد

۸۹/۰۹/۲۰ - فروش ۵ تخته فرش به مبلغ ۱/۶۵۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه

۸۹/۰۹/۲۵ - به دلیل عدم مطابقت فرش فروخته شده به مشتری مبلغ ۹۰۰/۰۰۰ ریال تخفیف داده شد.

تا پایان سال موسسه فعالیتی نداشت و سایر اطلاعات به شرح ذیل می باشد.

الف. عمر مفید ساختمان ۱۰ سال و روش استهلاک مستقیم، اثاثه با نرخ ۱۰٪ نزولی مستهلک می شود

ب. سیستم موجودی کالا ادواری و روش ارزشیابی FIFO می باشد

مطلوب است ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه، دفتر کل، و بستن حساب های موقت و دائمی و تهیه صورت های مالی منتهی به ۸۹/۱۲/۲۹

پاسخ:

تراز آزمایشی						نام حساب
مانده پس از تعدیلات قبل از بستن حساب موقت		تعدیلات پایان سال		مانده قبل از تعدیلات		
بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	
	۱۵/۸۵۰/۰۰۰				۱۵/۸۵۰/۰۰۰	صندوق
	۴/۶۸۰/۰۰۰				۴/۶۸۰/۰۰۰	بانک
	۸۰۰/۰۰۰				۸۰۰/۰۰۰	حسابهای دریافتنی
	۰					موجودی کالا
	۷۵۰/۰۰۰	۲/۲۵۰/۰۰۰			۳/۰۰۰/۰۰۰	پیش پرداخت
	۴/۰۰۰/۰۰۰				۴/۰۰۰/۰۰۰	زمین
	۱۰/۰۰۰/۰۰۰				۱۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
۲/۰۰۰/۰۰۰		۱/۰۰۰/۰۰۰		۱/۰۰۰/۰۰۰		استهلاک انباشته ساختمان
	۲/۰۰۰/۰۰۰				۲/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه
۳۸۰/۰۰۰		۱۸۰/۰۰۰		۲۰۰/۰۰۰		استهلاک انباشته اثاثه
۳/۰۰۰/۰۰۰				۳/۰۰۰/۰۰۰		حسابهای پرداختنی
۴۰/۶۰۰/۰۰۰				۴۰/۶۰۰/۰۰۰		سرمایه
۴۱/۴۵۰/۰۰۰				۴۱/۴۵۰/۰۰۰		فروش
	۲/۴۰۰/۰۰۰				۲/۴۰۰/۰۰۰	برگشت از فروش
	۶۰۰/۰۰۰				۶۰۰/۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
	۴۳/۶۰۰/۰۰۰				۴۳/۶۰۰/۰۰۰	خرید کالا
۴/۰۰۰/۰۰۰				۴/۰۰۰/۰۰۰		برگشت از خرید و تخفیفات
	۵۰۰/۰۰۰				۵۰۰/۰۰۰	هزینه حقوق دستمزد
	۲۰/۰۰۰				۲۰/۰۰۰	هزینه کارمزد
	۸۰۰/۰۰۰				۸۰۰/۰۰۰	هزینه برق و سوخت
	۱/۱۸۰/۰۰۰		۱/۱۸۰/۰۰۰			هزینه استهلاک
	۲/۲۵۰/۰۰۰		۲/۲۵۰/۰۰۰			هزینه بیمه
	۲/۰۰۰/۰۰۰				۲/۰۰۰/۰۰۰	هزینه اجاره
۹۱/۴۳۰/۰۰۰	۹۱/۴۳۰/۰۰۰	۳/۴۳۰/۰۰۰	۳/۴۳۰/۰۰۰	۹۰/۲۵۰/۰۰۰	۹۰/۲۵۰/۰۰۰	جمع ستون

حساب های دائمی

حساب های موقت

کاربرگ محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره در سیستم ادواری

همان طور که می دانید بهای تمام شده کالای فروش رفته در سیستم ادواری در پایان دوره مالی به صورت تهیه کاربرگ محاسبه می گردد در صورتی که در سیستم دائمی باید در زمان فروش محاسبه و در حساب بهای تمام شده کالای فروش رفته ثبت شود.

۱	۲	۳	۲×۳	۵	۶	۳×۶	۲=۶	۴=۷	۱۰	۹=۱۰
تاریخ خرید	تعداد خرید	فی	مبلغ کل	تاریخ برگشت خرید	تعداد برگشت	مبلغ کل برگشت از خرید	تعداد مانده	مبلغ کل مانده	برگشت فروش و تخفیفات	مبلغ کل خالص
۸۹.۰۲.۱۲	۱۵	۱/۰۰۰/۰۰۰	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۸۹.۰۲.۱۶	۴	۴/۰۰۰/۰۰۰	۱۱	۱۱/۰۰۰/۰۰۰	۰	۱۱/۰۰۰/۰۰۰
۸۹.۰۲.۱۴	۱۰	۱/۲۰۰/۰۰۰	۱۲/۰۰۰/۰۰۰			۰	۱۰	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	۰	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
۸۹.۰۵.۲۰	۵	۱/۴۰۰/۰۰۰	۷/۰۰۰/۰۰۰			۰	۵	۷/۰۰۰/۰۰۰	۰	۷/۰۰۰/۰۰۰
۸۹.۰۷.۳۰	۶	۱/۶۰۰/۰۰۰	۹/۶۰۰/۰۰۰			۰	۶	۹/۶۰۰/۰۰۰	۰	۹/۶۰۰/۰۰۰
	۳۶				۴		۳۲	۳۹/۶۰۰/۰۰۰	۰	۳۹/۶۰۰/۰۰۰

تعداد کالای آماده برای فروش ۳۲ واحد به بهای تمام شده ۳۹/۶۰۰/۰۰۰ ریال
تعداد کالای فروش رفته طی دوره ۲۶ واحد
تعداد کالای پایان دوره ۶ واحد

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته به روش FIFO

۱۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰	۱۱
۱۲/۰۰۰/۰۰۰	۱/۲۰۰/۰۰۰	۱۰
۷/۰۰۰/۰۰۰	۱/۴۰۰/۰۰۰	۵
<u>۳۰/۰۰۰/۰۰۰</u>		<u>۲۶</u>

محاسبه موجودی کالا پایان دوره

$$۳۹/۶۰۰۰۰۰ - ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ = ۹/۶۰۰/۰۰۰$$

موسسه بازرگانی سیلک			
ترازنامه			
منتهی به ۱۳۸۹/۱۲/۲۹			
۱۳۸۹/۱۲/۲۹	بدهی ها و سرمایه	۱۳۸۹/۱۲/۲۹	داراییها
	بدهی های جاری		داراییهای جاری :
۳/۰۰۰/۰۰۰	حسابهای پرداختی تجاری	۱۵/۸۵۰/۰۰۰	موجودی صندوق
.	اسناد پرداختی تجاری	۴/۶۸۰/۰۰۰	موجودی بانک
.	پیش دریافتها	۸۰۰/۰۰۰	حسابهای دریافتی تجاری
.	هزینه معوق	۹/۶۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
.	تسهیلات مالی دریافتی	۷۵۰/۰۰۰	پیش پرداختها
	بدهی های غیر جاری		جمع داراییهای جاری
.		۳۰/۶۸۰/۰۰۰	
۳/۰۰۰/۰۰۰	جمع کل بدهی ها		داراییهای غیر جاری :
		۴/۰۰۰/۰۰۰	زمین
۴۲/۳۰۰/۰۰۰	سرمایه	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
		(۲/۰۰۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته ساختمان
		۲/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه
		(۳۸۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته اثاثه
		۱۳/۶۲۰/۰۰۰	جمع داراییهای غیر جاری
۴۵/۳۰۰/۰۰۰	جمع کل بدهی و سرمایه	۴۵/۳۰۰/۰۰۰	جمع داراییها

www.javadrashidpoor.ir

موسسه بازرگانی سیلک	
صورت سود(زیان)	
درتاریخ ۲۹/۱۲/۱۳۸۹	
	فروش خالص
۴۱/۴۵۰/۰۰۰	درآمد فروش
(۶۰۰/۰۰۰)	تخفیفات نقدی فروش
(۲/۴۰۰/۰۰۰)	برگشت از فروش
۳۸/۴۵۰/۰۰۰	جمع فروش خالص
۴۳/۶۰۰/۰۰۰	خرید کالا طی دوره
(۴/۰۰۰/۰۰۰)	برگشت از خرید و تخفیفات
۳۹/۶۰۰/۰۰۰	جمع خرید خالص
۰۰۰۰۰۰	موجودی کالای اول دوره
(۹/۶۰۰/۰۰۰)	موجودی کالای پایان دوره
(۳۰/۰۰۰/۰۰۰)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۸/۴۵۰/۰۰۰	سود ناخالص
	هزینه های عملیاتی :
(۵۰۰/۰۰۰)	هزینه حقوق دستمزد
(۸۰۰/۰۰۰)	هزینه برق و سوخت
(۲/۲۵۰/۰۰۰)	هزینه بیمه
(۲/۰۰۰/۰۰۰)	هزینه اجاره
(۱/۱۸۰/۰۰۰)	هزینه استهلاک
(۶/۷۳۰/۰۰۰)	جمع هزینه های عملیاتی
	هزینه های مالی و اداری
(۲۰/۰۰۰)	هزینه کارمزد
(۲۰/۰۰۰)	جمع هزینه های مالی و اداری
۱/۷۰۰/۰۰۰	سود خالص

مسائل تکمیلی حسابداری واحد های تجاری بازرگانی

۱. آقای کریمی مؤسسه بازرگانی الوند را در مهر ماه ۱۳۸۵ تأسیس نموده و رویدادهای مالی زیر در طی مهرماه انجام گرفته است

مطلوب است: انجام ثبت های رویدادهای مالی مهر ماه در دفتر روزنامه مؤسسه در سیستم انفرادی

۸۵/۷/۳ افتتاح حساب جاری نزد بانک ملی و واریز مبلغ ۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال جهت سرمایه اولیه مؤسسه توسط آقای کریمی
 ۸۵/۷/۵ انعقاد قرارداد با آقای طالبی و اجاره ملک تجاری ایشان جهت مکان شرکت به مدت یکسال با اجاره ماهانه
 ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۸۵/۷/۸ خرید تعدادی اثاثیه اداری به مبلغ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال که طی چک شماره ۱۱۲۵۰۱ از حساب جاری پرداخت گردید
 ۸۵/۷/۱۰ خرید ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال کالا از شرکت بهشهر به شرط (ن/۶۰-۳/۱۰)

۸۵/۷/۱۲ صدور چک شماره ۱۱۲۵۰۲ به مبلغ ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و واریز آن به حساب صندوق مؤسسه جهت پرداخت های
 جزئی مؤسسه

۸۵/۷/۱۵ پرداخت ۲۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد از حساب صندوق مؤسسه جهت هزینه حمل کالای خریداری شده
 ۸۵/۷/۱۶ فروش ۷۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال کالا به آقای محمدی به شرط (ن/۳۰-۱۰/۲)

۸۵/۷/۱۷ پرداخت قبض تلفن مؤسسه به مبلغ ۱۷۰/۰۰۰ ریال از حساب صندوق مؤسسه
 ۸۵/۷/۱۸ آقای محمدی معادل ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال کالای که در تاریخ ۸۵/۷/۱۶ از شرکت خریداری کرده بود دلیل معیوب بودن
 به شرکت برگشت داد

۸۵/۷/۱۹ پرداخت وجه کالای خریداری شده در تاریخ ۸۵/۷/۱۰ از شرکت بهشهر با صدور چک شماره ۱۱۲۵۰۳
 ۸۵/۷/۲۱ خرید یک دستگاه وانت بار به ارزش ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و صدور چک شماره ۱۱۲۵۰۴ به مبلغ ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و
 جهت مابقی یک فقره سفته ۶ ماهه صادر و به فروشنده تسلیم گردید

۸۵/۷/۲۲ فروش ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال از اثاثیه اداری مازاد مؤسسه به شرکت بازرگانی احمدی به صورت نقدی و واریز وجه آن
 به حساب صندوق مؤسسه

۸۵/۷/۲۳ دریافت مبلغ ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وام از بانک ملی.

۸۵/۷/۲۴ دریافت وجه کالای فروخته شده به آقای محمدی در تاریخ ۸۵/۷/۱۶

۸۵/۷/۲۹ صدور چک شماره ۱۱۲۵۰۵ به مبلغ ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال بابت حقوق مهرماه آقای سهندی بازاریاب مؤسسه

۲- مانده حسابهای دائمی موسسه بازرگانی کاسیان در تاریخ ۱۳۸۹/۰۱/۰۱ به شرح ذیل می باشد:

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
صندوق	۱۶/۰۰۰/۰۰۰	
بانک	۲۳/۰۰۰/۰۰۰	
موجودی کالا (۱۰ عدد کالا)	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	
ساختمان	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	
استهلاک انباشته ساختمان		۲/۰۰۰/۰۰۰
حساب های پرداختی		۸/۰۰۰/۰۰۰
سرمایه		۵۴/۰۰۰/۰۰۰

رویدادهای طی سال ۱۳۸۹ به شرح ذیل می باشد:

۸۹/۰۱/۱۵ - خرید ۴ عدد کالا به مبلغ هر واحد ۱/۱۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه مشروط (ن/۱۲۰ - ۱۰/۴)

۸۹/۰۱/۱۶ - برگشت ۱ عدد کالای خریداری شده بدلیل عدم مطابقت با درخواست

۸۹/۰۴/۲۵ - فروش ۶ عدد کالا به مبلغ واحد ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه مشروط (ن/۹۰ - ۱۰/۲)

۸۹/۰۴/۳۱ - پرداخت قبض آب و برق به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال از طریق تلفن بانک

۸۹/۰۵/۰۴ - کل وجه فروش نسیه در تاریخ ۹۰/۰۴/۲۵ توسط مشتری به حساب بانک واریز شد.

۸۹/۰۵/۳۱ - خرید ۲ عدد کالا به مبلغ هر واحد ۱/۱۵۰/۰۰۰ ریال به صورت چک نقدی

۸۹/۰۵/۳۱ - پرداخت بدهی بابت خرید ۸۹/۰۱/۱۵ به صورت نقدی

۸۹/۰۹/۲۰ - فروش ۵ عدد کالا به مبلغ هر واحد ۱/۵۵۰/۰۰۰ ریال به صورت نسیه

۸۹/۰۹/۲۵ - بابت فروش ۸۹/۰۹/۲۰ مبلغ ۴۰۰/۰۰۰ ریال تخفیف اعطا گردید

۸۹/۰۹/۳۰ - پرداخت مبلغ ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال بابت بیمه دارائی ها به صورت چک نقدی

۸۹/۱۰/۰۵ - بانک مبلغ ۳۰/۰۰۰ ریال بابت کارمزد از حساب موسسه برداشت نمود.

۸۹/۱۰/۱۰ - آقای کاشانی مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال جهت مصارف شخصی از بانک برداشت نمود

۸۹/۱۱/۲۰ - پرداخت هزینه حقوق پرسنل به مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد.

۸۹/۱۱/۳۰ - دریافت مبلغ ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت اجاره انبار برای یک سال به صورت نقد

سایر اطلاعات:

الف. روش استهلاک ساختمان نزولی با نرخ ۱۰ درصد

ب. سیستم موجودی کالا دائمی و روش ارزشیابی FIFO

ج. در پایان سال مبلغ برآوردی قبوض آب و برق مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال می باشد که هنوز صورت حساب

دریافت نشده است

مطلوب است:

- ثبت دفتر روزنامه و کل و تعدیلات پایان سال (هزینه استهلاک، پیش پرداخت، پیش دریافت، هزینه معوق)
- بستن حساب های موقت، واسط

۳- با توجه به اطلاعات زیر به سوالات پاسخ دهید:

- موجودی کالای اول دوره ۱/۰۰۰ واحد به بهای هر واحد ۵۰۰ ریال
- خرید اول ۳۰۰ واحد به بهای هر واحد ۵۰۵ ریال
- فروش اول ۸۰۰ واحد به مبلغ هر واحد ۵۳۰ ریال
- خرید دوم ۱/۶۰۰ واحد به بهای هر واحد ۵۱۰ ریال
- فروش دوم ۱/۱۰۰ واحد به بهای هر واحد ۵۴۰ ریال

الف. تعداد و بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

ب. تعداد و بهای تمام شده کالای فروش رفته به روش FIFO در سیستم ادواری

ج. تعداد و بهای تمام شده کالای فروش رفته به روش LIFO در سیستم ادواری

د. تعداد و بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره به روش FIFO در سیستم ادواری

ه. تعداد و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش LIFO در سیستم ادواری

و. سود ناویژه پایان دوره

ز. ثبت های روزنامه خرید و فروش ها به روش LIFO در سیستم دائمی

۴- موسسه بازرگانی سیلک در تاریخ ۱۳۹۰/۰۵/۰۱ کالائی به مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نسبه مشروط (ن/۶۰ - ۱۰/۴) به شرکت آلفا فروخت دو روز بعد به دلیل عدم مطابقت کالا با درخواست مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال تخفیف به شرکت آلفا اعطا گردید و کل مبلغ در تاریخ ۱۳۹۰/۰۵/۰۹ وصول گردید مطلوب است:

الف. ثبت روزنامه و کل رویدادهای فوق در دفاتر موسسه بازرگانی سیلک

ب. ثبت روزنامه و کل رویدادهای فوق در دفاتر شرکت آلفا

مقدمه

همان طور که در مباحث قبلی بیان شد یکی از اقلام دارائی های هر واحد تجاری حساب ها و اسناد دریافتنی (مطالبات) می باشند که ناشی از ارائه خدمات یا فروش کالا و ... به صورت نسیه می باشد .

حسابهای دریافتنی

حسابهای دریافتنی آن دسته از مطالبات است که در اثر ارائه خدمات و یا کالا به مشتریان به صورت نسیه بوده که در قبال آن هیچ سند و یا مدرکی از مشتری دریافت نشده و فقط به پشتوانه اعتبار مشتری اکتفا نموده ایم .

مثال : فروش کالا توسط موسسه بازرگانی سیلک به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال به آقای محسنی به صورت نسیه مشروط (ن/۶۰ - ۱۰/۴) در سیستم ادواری :

دفتر روزنامه									
بستانکار		بدهکار		شرح		تاریخ	دفتر کل	شماره روزنامه	
			۲۰۰۰۰۰۰۰		حساب های دریافتنی				
۲۰۰۰۰۰۰۰					فروش کالا				
					بابت فروش نسیه (ن/۶۰ - ۱۰/۴)				

در بحث حسابهای دریافتنی کالا و خدمات به مشتری فقط با توجه به پشتوانه اعتبار وی و بدون دریافت سند و مدرک اعطا می گردد . لذا حسابهای دریافتنی از نظر امکان وصول یا عدم وصول به ۳ دسته تقسیم می شود :

الف (قابل وصول : حتما وصول می شوند و امکان عدم وصول آنها صفر است .

ب (غیر قابل وصول : امکان وصول آنها تقریبا صفر و ناممکن است .

ج (مشکوک الوصول : در وصول یا عدم وصول آنها تردید وجود دارد

حسابداری حساب های دریافتنی غیر قابل وصول و یا مشکوک الوصول

الف . روش حذف مستقیم : در این روش در هر زمان در طی سال که اطمینان حاصل شود بخشی از حسابهای دریافتنی غیر قابل وصول است به عبارت دیگر سوخت شده تلقی شود. با یک ثبت روزنامه آن را به هزینه تبدیل می کنیم

مثال . فرض کنید موسسه سیلک متوجه شد که بخشی از حسابهای دریافتنی به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال قابل وصول نمی باشد اگر روش حذف مستقیم باشد :

می شود .

مثال : مجموع فروش های سالانه موسسه ای ۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است که ۵۰ درصد آن نقدومابقی نسبه است . این موسسه همه ساله معادل ۳ درصد فروش های نسبه خود رابه عنوان مطالبات مشکوک الوصول ذخیره درنظر می گیرد.

$$۸۰/۰۰۰/۰۰۰ \times ۵۰\% = ۴۰/۰۰۰/۰۰۰$$

$$۴۰/۰۰۰/۰۰۰ \times ۳\% = ۱/۲۰۰/۰۰۰$$

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
	۱۳۹۲/۰۹		هزینه مطالبات سوخت شده	۱ ۲ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰					
			ذخیره مطالبات		۱ ۲ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰				
			<u>بابت مطالبات سوخت شده</u>						

حسابهای دریافتی در ترازنامه باید به صورت خالص بازیاقتنی یعنی حسابهای دریافتی منهای ذخیره مطالبات مشکوک الوصول منعکس شود .

دقت داشته باشید در روش ترازنامه ای (درصدی از حسابهای دریافتی) باید مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول برابر با درصد تعیین شده باشد و اگر این حساب مانده ای داشت فقط باید آن مانده را به مبلغ تعیین شده برسانیم ولی در روش سود زبانی (درصدی از فروش نسبه) ما مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول را درنظر نگرفته و هر چقدر تعیین شد آن را به ذخیره اضافه می کنیم .

اسناد دریافتنی (سفته)

اسناد دریافتنی آن دسته از مطالبات است که در اثر ارائه خدمات و یا کالا به مشتریان از آنها اسنادی مانند سفته^۵ و برات^۶ و... که در آن تاریخ تسویه (سر رسید) تعیین گردیده است دریافت می گردد .

چک^۷ دریافتی از مشتریان به عنوان اسناد دریافتنی نباید منظور گردد زیرا طبق ماده ۱۳ قانون چک " صدور چک به صورت تضمین ، تامین اعتبار یا مشروط ، وعده دار یا سفید امضاء ممنوع می باشد " و ماده ۳۱۱ قانون تجارت " در چک باید تاریخ و محل صدور قید شده و به امضاء صادر کننده برسد و پرداخت وجه نباید وعده دار باشد " لذا صدور چک باید به روز ونقد باشد . بعضی از حسابداران چک های وعده دار دریافتی را در حساب اسناد دریافتنی طبقه بندی می کنند که از نظر اصول حسابداری و قانون تجارت ایراد دارد .

۵ سفته (به فتح سین) یا فته طلب (سند طلب) از نظر لغوی چیزی است که کسی بر حسب آن از دیگری به رسم عاریت یا قرض بگیرد و در شهری دیگر یا مدتی بعد، آن را مسترد دارد سفته یا فته طلب سندی است که به موجب آن امضا کننده تعهد می کند مبلغی در موعد معین و یا هر وقت که حامل یا شخصی که سفته را در اختیار دارد، پولش را طلب کند بپردازد

۶ واژه برات تغییر یافته از واژه عربی "براءة" به معنای بریء الذمه شدن از دین است که در منابع عربی کاربرد دارد، برات نوشته ای است که بر اساس آن شخصی به شخص دیگری امر می کند مبلغی در وجه یا حواله کرد شخص ثالثی در موعد معینی بپردازد. کسی که برات را صادر می کند، برات کش یا محیل و کسی که برات را باید بپردازد برات گیر یا محال علیه و کسی که مبلغ برات را دریافت می کند، دارنده برات یا محال له می نامند. برات گیر می تواند پرداخت مبلغ برات را قبول کند یا از پذیرش آن امتناع (نکول) کند.

۷ لغت "چک" لغتی پارسی است و از این زبان به زبان های دیگر وارد شده است. و به معنی برگه تاریخ دار و دارای ارزش مالی است، بر اساس قانون تجارت چک نوشته ای است که به موجب آن صادر کننده می تواند تمام یا قسمتی از پول خود را که در نزد بانک دارد باز پس گیرد یا به شخص دیگری واگذار نماید

سفته ممکن است علاوه بر مبلغ اصل طلب دارای بهره ای بابت مدت زمان تا تاریخ سر رسید باشد که این بهره به صورت درصدی از مبلغ اصل طلب تعیین می شود. به اصل طلب که در سفته درج شده مبلغ اسمی سفته می گویند بنابراین سفته ممکن است در تاریخ سر رسید فقط به اندازه مبلغ اسمی و یا مبلغ اسمی به علاوه بهره مدت نیز دریافت شود. به ندرت اتفاق می افتد که سفته فقط به مبلغ اسمی دریافت شود. در ارتباط با سفته ما با سه تاریخ سر و کار داریم:

۱. تاریخ دریافت سفته
۲. تاریخ تنزیل سفته
۳. تاریخ سر رسید سفته

تنزیل اسناد دریافتنی

تنزیل یعنی اینکه سفته ای قبل از تاریخ سر رسید توسط دارنده سفته به بانک واگذار و وجه آن پس از کسر مبلغی به عنوان هزینه تنزیل از فرد یا موسسه مزبور دریافت شود. هزینه تنزیل به شرح زیر قابل محاسبه می باشد:

هزینه تنزیل = مبلغ واقعی سفته × نرخ تنزیل × مدت تنزیل

منظور از مدت تنزیل، فاصله زمانی بین تاریخ تنزیل تا تاریخ سر رسید است.

وقتی سفته را نزد بانک تنزیل می کنیم، بانک مبلغی را بعنوان هزینه تنزیل از حساب ما برداشت نموده و طی یک اعلامیه بدهکار به ما اطلاع می دهد. مسلماً وقتی هم که به حساب ما پول واریز شود طی یک اعلامیه بستانکار به ما اطلاع می دهد. در ارتباط با ثبت تنزیل سفته در دفاتر، نظر به اینکه وقتی سفته ای نزد بانک تنزیل می شود، تا هنگام پرداخت وجه سفته توسط صادر کننده سفته به بانک، یک بدهی احتمالی برای تنزیل کننده به بانک ایجاد می شود، بنابراین تا تاریخ سر رسید نباید حساب اسناد دریافتنی حذف شود. لذا مبلغ سفته تنزیل شده نزد بانک در این فاصله زمانی به عنوان یک بدهی احتمالی تحت عنوان اسناد دریافتنی تنزیل شده ثبت خواهد شد. و ثبت حسابداری آن در زمان تنزیل:

دفتر روزنامه				
مبلغ	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
		وجوه نقد		
		اسناد دریافتنی تنزیل شده		
		بابت تنزیل اسناد		

در زمان سر رسید اسناد دریافتنی تنزیل شده دو حالت وجود دارد:

الف- وصول سفته تنزیل شده

در این حالت؛ حساب اسناد دریافتنی تنزیل شده در تاریخ سر رسید سفته و هنگامی که وجه سفته تنزیل شده توسط صادر کننده سفته به بانک پرداخت شد، بدهکار و در مقابل حساب اسناد دریافتنی، بستانکار می شود.

دفتر روزنامه					
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار
			اسناد دریافتنی تنزیل شده		
			اسناد دریافتنی		
			<u>بابت وصول اسناد تنزیل شده</u>		

اسناد دریافتنی تنزیلی معمولاً به عنوان یک حساب دارایی کاهنده در ترازنامه از مانده اسناد دریافتنی کسر می شود.

ب_ نکول اسنادی که قبلاً تنزیل شده است

در صورتیکه سفته تنزیل شده ای در تاریخ سررسید توسط صادر کننده آن نکول شود (پرداخت نگردد)، لازم است اصل و بهره سفته توسط تنزیل کننده به بانک یا موسسه ای که عمل تنزیل را انجام داده پرداخت گردد. لذا به هنگام نکول چنین اسنادی، از یکسو به میزان مبلغ پرداخت شده، حساب صادر کننده سفته (حسابهای دریافتنی) در دفاتر تنزیل کننده بدهکار شده و از سوی دیگر حسابهای مربوط به اسناد دریافتنی و اسناد دریافتنی تنزیل شده به لحاظ پرداخت وجه سفته تنزیل شده به بانک بسته می شود. اگر بانک به دلیل نکول سفته تنزیلی، علاوه بر مبلغ اصل و فرع سفته، مبلغی نیز به عنوان کارمزد و اخواست از تنزیل کننده سفته دریافت و یا از حساب جاری وی برداشت نماید، لازم است مبلغ کارمزد پرداختی به بدهکار حسابهای دریافتنی منظور شود. (مطالبات از صادر کننده سفته) پس هنگام نکول سفته ای که قبلاً نزد بانک تنزیل شده باشد دو ثبت زیر در دفاتر گیرنده سفته صادر می شود:

کارمزد + مبلغ واقعی سفته = مبلغ برداشتی بانک

دفتر روزنامه					
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار
			حساب های دریافتنی		
			بانک		
			<u>بابت نکول اسناد</u>		
			اسناد دریافتنی تنزیل شده		
			اسناد دریافتنی		
			<u>بابت نکول اسناد</u>		

مثال: موسسه خدماتی سیلک خدماتی به مبلغ ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال به آقای محمدی ارائه و یک سفته سه ماهه ای در تاریخ ۸۹/۸/۱ دریافت می کند. ۱ ماه بعد (۸۹/۹/۱) سفته مذکور با نرخ ۱۵٪ تنزیل می شود. مطلوبست ثبت عملیات مربوط به:

الف- ارائه خدمات و دریافت سفته

ب- تنزیل سفته نزد بانک

ج- نکول سفته در سررسید بانک مبلغ ۲۵۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه و اخواست از حساب جاری

موسسه سیلک برداشت نمود.

د- وصول وجه سفته در تاریخ سررسید

پاسخ: الف-

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			اسناد دریافتنی	۸ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			درآمد		۸ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰							
			<u>بابت درآمد ارائه خدمات</u>									

ب- مدت تنزیل = ۲ ماه می باشد

$$2/12 \times 15\% \times 8,000,000 = 200,000$$

مبلغ دریافتی بابت تنزیل = هزینه تنزیل - مبلغ واقعی

$$8,000,000 - 200,000 = 7,800,000$$

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			بانک	۷ ۸ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			هزینه تنزیل	۲ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			اسناد دریافتنی تنزیل شده		۸ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰							
			<u>بابت تنزیل اسناد</u>									

ج- نکول سفته در سررسید بانک مبلغ ۲۵۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه واخواست از حساب جاری شرکت برداشت نمود.

$$8,000,000 + 250,000 = 8,250,000$$

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			حساب های دریافتنی	۸ ۲ ۵ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			بانک		۸ ۲ ۵ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰							
			<u>بابت نکول اسناد</u>									
			اسناد دریافتنی تنزیل شده	۸ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			اسناد دریافتنی		۸ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰							
			<u>بابت نکول اسناد</u>									

د- وصول وجه سفته در تاریخ سررسید

دفتر روزنامه												
بستانکار			بدهکار			شرح			دفتراکل	تاریخ	شماره روزنامه	
					۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	اسناد دریافتنی تنزیل شده
					۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	اسناد دریافتنی
												<u>بابت وصول اسناد تنزیل شده</u>

www.javadrashidpoor.ir

Accfile.com

مفروضات حسابداری

اصول پذیرفته شده حسابداری بر چهار فرض محیطی استوار است :

۱. فرض تفکیک شخصیت

۲. فرض دوره مالی

۳. فرض تداوم فعالیت

۴. فرض واحد اندازه گیری

- ۱- فرض تفکیک شخصیت : فرض تفکیک شخصیت یکی از اساسی ترین مفروضات حسابداری می باشد . زیرا این فرض بین واحد تجاری و مالکیت آن مرزی قائل می شود . برای مقاصد حسابداری ، و گزارشگری مالی هر مؤسسه یک شخصیت حقوقی مستقل فرض شده که می تواند دارایی تحصیل نموده ، بدهی و هزینه تعهد و درآمد نیز تحصیل نماید . بر مبنای این فرض ، مطالبات و دیون شخصی صاحبان واحد تجاری به اشخاص ثالث ، جزء منابع و تعهدات واحد تجاری محسوب نمی گردد اگر چه در شرکتهای تضامنی و مؤسسات انفرادی با اینکه شخصیت شرکت یا مؤسسه ، مستقل از شخصیت مالک یا مالکان آن می باشد اما از نظر قانونی این تفکیک وجود ندارد و بستانکاران اینگونه مؤسسات می توانند طلب خود را از داراییهای مؤسسه یا اموال شخصی صاحبان سرمایه وصول نمایند .
 - ۲- فرض تداوم فعالیت : در حسابداری فرض بر این است که یک واحد تجاری برای مدت طولانی به فعالیت خود ادامه می دهد . به عبارت دیگر ، فرض بر این است که واحد تجاری ، در آینده قایل پیش بینی به عملیات خود ادامه می دهد . فرض تداوم فعالیت ، توسط کمیته استانداردهای حسابداری مالی ، بشرح زیر تعریف شده است : ((فرض بر این است که هر واحد تجاری دارای تداوم فعالیت است ، یعنی عملیات آن در آینده قابل پیش بینی ادامه دارد . به بیان دیگر ، فرض می شود که نه قصد بر این است که واحد تجاری منحل یا عملیات آن بنحو قابل ملاحظه کاهش داده شود و نه ضرورت این کار احساس می شود .))
 - ۳- فرض دوره مالی : همان طور که در بالا اشاره شد ، نتایج واقعی عملیات یک واحد تجاری را تنها در زمان تصفیه ، یعنی خاتمه عملیات آن می توان تعیین کرد . از طرف دیگر ، بستانکاران ، اعتبار دهندگان و اشخاص ذینفع نمی توانند تا تاریخ انحلال ، از نتایج آن بی خبر باشند . از این رو عمرواحد تجاری به دوره های زمانی مساوی تقسیم می شود که هر دوره اصطلاحاً ((دوره مالی)) گویند . دوره مالی ممکن است سه ماهه ، شش ماهه یا یکساله باشد . هر دوره مالی را که دوازده ماه طول بکشد اصطلاحاً ((سال مالی)) گویند .
- باید توجه داشت که سال مالی ممکن است مطابق با شمسی (از اول فروردین تا پایان اسفند) ، یا غیر از آن باشد . البته بهتر است سال مالی بگونه ای انتخاب شود که پایان آن مصادف با زمانی باشد که حجم عملیات شرکت ، در پایین ترین سطح خود قرار دارد . یکی از نتایج پذیرش فرض دوره مالی ، بوجود آوردن ویژگی قابلیت مقایسه صورتهای مالی می باشد زیرا بدین ترتیب می توان نتایج یک دوره مالی را با نتایج دوره های قبل و یا با نتایج شرکتهای مشابه در آن صنعت مقایسه نمود و بدین طریق ارزیابی های لازم را انجام داد .

۴- فرض واحد پولی : برای اندازه گیری هر ویژگی یا کیفیت ، در نگاه اول به یک مقیاس اندازه گیر نیاز می باشد . مثلا واحد اندازه گیری طول : متر، وزن : کیلو گرم ، انسان : نفر ، زلزله : ریشتر و... می باشد . در حسابداری نیز ((پول)) به عنوان واحد اندازه گیری مبادلات فرض شده است . مثلا اگر واحد تجاری ۵۰ دستگاه ماشین خریداری نماید ، قیمت این ماشین ها در دفاتر ثبت می شود و این بدان معناست که این مبادله با پول اندازه گیری شده است . به هر حال پول یک واحد مشترک برای اندازه گیری مبادلات اقتصادی که در پیت مبادلات و تهیه صورتهای مالی مورد استفاده قرار می گیرد . کلیه مبادلاتی که توسط حسابداران در دفاتر یا صورتهای مالی منعکس می گردد ، معرف حجم یا مقدار نمی باشد بلکه تنها بهای آن را نشان می دهند . بطور کلی وقایعی که با پول اندازه گیری نمی شوند و فاقد جنبه مالی می باشند در دفاتر و صورتحسابها منعکس نمی گردند .

اصول حسابداری

علاوه بر مفروضات محیطی در حسابداری ، برای ثبت و گزارشگری مالی ، به رهنمود ها و دستورالعمل های روشن تر و مشخص تری نیاز می باشد ، این دستورالعمل ها به اصول حسابداری مرسوم می باشند در مقایسه با مفروضات حسابداری ، بیشتر جنبه اجرایی و کاربردی دارند . چهار چوب اولیه و زیربنایی حسابداری ابتدا به وسیله مفروضات شکل می گیرد و سپس به وسیله اصول حسابداری عملی می گردد . در این اینجا مفاهیم زیر به عنوان اصول حسابداری قرار می گیرد :

۱. اصل بهای تمام شده

۲. اصل تحقق درآمد

۳. اصل تطابق

۴. اصل افشاء کامل

۵. اصل اهمیت (اصول محدود کننده)

۶. اصل محافظه کاری (اصول محدود کننده)

اصل بهای تمام شده

طبق اصل بهای تمام شده ، مبادلات حسابداری در تاریخ وقوع به بهای تمام شده در دفاتر ثبت می گردند . منظور از بهای تمام شده هر دارایی ، ارزش مبادله ای نقدی آن در تاریخ تحصیل است . پرداختهای اضافی به علت خرید های نسبه و مدت دار جزء بهای تمام شده محسوب نمی گردند . به مرور زمان که ارزش داراییها تغییر می کند ، این تغییر ارزش ، در بهای تمام شده دارایی بی اثر می باشد . مثلا اگر یک دستگاه ساختمان به قیمت ۵ میلیون ریال خریداری گردد ، این ساختمان باید به مبلغ ۵ میلیون ریال در دفاتر ثبت گردد . چنانچه سالهای آتی ارزش این ساختمان به ۷ میلیون ریال برسد ، افزایش قیمت این ساختمان در دفاتر ثبت نمی شود . نمونه دیگر بکارگیری اصل بهای تمام شده این است که دارایی های خریداری شده به قیمت مبادله ای زمان تحصیل ، یعنی قیمت متعارف آن در دفاتر ثبت می گردند . (قیمت پیشنهادی فروشنده و یا برچسب قیمت دارایی ملاک ثبت در دفاتر نیست .)

اصل تحقق

اصل تحقق درآمد ، زمان شناسایی درآمد و ثبت آن در حسابها و صورتهای مالی تعیین می نماید . مطابق این اصل ، درآمد زمانی شناسایی می گردد که دو شرط زیر برقرار باشد :

الف) مبادله یا داد و ستدی صورت گرفته باشد.

ب) فرایند کسب سود، کامل شده باشد.

تکمیل فرایند کسب سود شامل تکمیل فروش یا انجام خدمات، انتقال مالکیت از فروشنده به خریدار، دریافت وجه نقد و یا اطمینان از دریافت وجه دریافتی است. اگر چه درآمد عبارت است از افزایش ناخالص در داراییها یا کاهش ناخالص در بدهیها، که طبق اصول پذیرفته شده حسابداری شناسایی و اندازه گیری می شود.

در آمد ممکن است از راههای مختلفی تحصیل گردد ولی در هر حال ارزش آن برابر ارزش بازار منابع مصرف شده یا خدمات انجام شده می باشد. اصل تحقق درآمد ملزم می نماید که هر گونه تخفیف، باید به عنوان تعدیل در مبلغ درآمد تحصیل شده منظور گردد. به عنوان مثال، چنانچه به منظور تسهیل فروش و بازاریابی، یا به هردلیل دیگر، تخفیفاتی برای خریداران منظور گردد، مبلغ تخفیفات باید از فروش ناخالص کسر گردد تا درآمد فروش بنحو صحیح اندازه گیری شود. طبق اصل تحقق درآمد، درآمد ناشی از فروش کالا باید در زمان فروش و مطابق ((روش فروش)) شناسایی گردد. زیرا در تاریخ فروش، فرایند کسب سود، کامل می گردد.

شرایط تکمیل فرایند کسب سود، شامل دریافت نقد یا اطمینان از دریافت آن در آینده و تعیین هزینه های مرتبط با فروش به طور قابل اطمینان می باشد. شرط اول (دریافت یا اطمینان از دریافت در آینده)، مبنایی برای شناسایی منافع آتی مبادلات را فراهم می آورد و شرط دوم (تعیین دقیق هزینه های مرتبط با درآمد)، میزان درآمد قابل شناسایی را مشخص می سازد. طبق اصل تحقق درآمد، درآمد ناشی از خدمات بر اساس میزان انجام خدمات شناسایی می گردد. زیرا میزان انجام خدمات، مبنایی جهت تشخیص تکمیل فرایند کسب سود است. در پاره ای از اوقات ممکن است بعضا درآمد، بدون در نظر گرفتن اصل تحقق درآمد شناسایی و به حساب گرفته شود. مثلا در قراردادهای پیمانی، درآمد ممکن است همزمان با پیشرفت کار شناسایی گردد. این طریق شناسایی درآمد که استثناء از قاعده کلی تحقق درآمد است به ((روش درصد پیشرفت کار)) مرسوم می باشد. علاوه بر این، در موارد دیگر نظیر تولید برخی فلزات گرانبها یا محصولات کشاورزی که بازار تضمین شده برای آنها وجود دارد، درآمد ممکن است پس از تولید و قبل از فروش شناسایی گردد. البته وجود قینت تضمین شده، یقین و اطمینان از فروش حتمی از جمله دلایلی است که در حمایت از استثناء از اصل تحقق درآمد ایراد می گردد. مطابق اصل تحقق درآمد، مبالغ پیش دریافت مشتری را نباید به عنوان درآمد دوره محسوب گردد. زیرا فرایند کسب سود در مورد این مبادله هنوز تکمیل نشده است.

اصل تطابق

بر اساس اصل تطابق، هزینه های انجام شده جهت ایجاد درآمد، باید به حساب دوره ای که درآمد در آن تحصیل گردیده منظور گردد. به عبارت دیگر سود هر دوره متفاوت بین درآمد های تحصیل شده و هزینه های تحمیل شده برای کسب درآمد همان دوره می باشد. مطابق این اصل، بسیاری از هزینه های انجام شده در دوره جاری، بدلیل داشتن منافع آتی به عنوان دارایی در دفاتر و صورت های مالی ثبت و گزارش می شوند. مثلا اگر فروش دوره جاری ۲ میلیون ریال و پیش پرداخت بابت خرید کالا در سال آینده معادل پانصد هزار ریال و بهای تمام شده کالای فروش رفته ۱۲۰۰۰۰۰ ریال باشد، باید هزینه هایی که منجر به درآمد شده اند (بهای تمام شده کالای فروش رفته) از درآمد دوره (مبلغ فروش) کسر گردند، اما مبالغی که بابت خرید کالا در سالهای آتی پرداخت شده است باید از

درآمد همان دوره (سال آتی) کسر گردد. زیرا این هزینه هیچ ارتباطی با درآمد دوره جاری ندارد. بدین ترتیب می توان هزینه ها را بهای تمام شده داراییهای مصرف شده جهت تحصیل درآمد تعریف نمود. به عبارت دیگر، هزینه، بهای مرتبط با درآمد دوره مالی است و این ارتباط غالباً به طور مستقیم و گاهی نیز به شکل غیر مستقیم بین هزینه و دوره مالی وجود دارد.

اگر چه هزینه ها به انحاء مختلف قابل شناسایی هستند، اما توجه به مبانی زیر جهت تمایز ماهیت آنها ضروری است:

الف) ارتباط علت و معلولی: تحصیل برخی درآمدها بدون تحمل یکسری هزینه ها، امکان پذیر نمی باشد. به عبارت دیگر، تحصیل درآمد و تحمیل هزینه، به طور مستقیم ارتباط علت و معلولی دارند. نمونه ای از این هزینه ها به عنوان هزینه دوره، بهای تمام شده کالای فروش رفته، هزینه کمیسیون فروش و هزینه حمل و تحویل کالا می باشد. بدین ترتیب

ملاحظه می شود که زمانی فروش صورت می گیرد (درآمد تحصیل می شود)، که بهایی بابت کالای فروخته شده پرداخت گردد (هزینه ای تحمیل شود).

ب) سر شکن کردن منطقی و سیستماتیک: چنانچه بین درآمد و هزینه رابطه علت و معلولی وجود نداشته باشد، دارایی متقابل آن هزینه را می توان بین دوره هایی که بخشی از منافع بخاطر آن دارایی ایجاد می شود به طور منطقی و سیستماتیک سرشکن نمود. به عبارت دیگر، انقضای بخشی از بهای داراییها طی دوره ای که از این داراییها استفاده می شود، به عنوان هزینه دوره شناسایی می گردد. به عنوان نمونه تخصیص هزینه استهلاک داراییهای ثابت، هزینه بهره وامها، هزینه اجاره و هزینه بیمه، از جمله هزینه هایی است که به طور منطقی و سیستماتیک شناسایی و به دوره ای خاص ارتباط داده می شوند.

ج) شناخت بلادرنگ (تسریع در شناخت): برخی از هزینه ها را نه می توان مستقیماً به درآمد دوره ارتباط داد و نه می توان آنها را به طور سیستماتیک بین دوره های مختلف سرشکن نمود، زیرا نه رابطه علت و معلولی با درآمد دوره دارند و نه انتفاع آتی برای آنها متصور است. در این حالت می توان در شناخت بلادرنگ آن به عنوان هزینه دوره تسریع نمود. برای مثال هزینه های ناشی از دعاوی حقوقی، حقوق مدیران، اغلب هزینه های اداری و فروش، از جمله هزینه هایی است که بدلیل عدم رابطه علت و معلولی با درآمد دوره و عدم منافع آتی آن، بلا درنگ به عنوان هزینه دوره، شناسایی می گردند.

اصل افشاء

اصل افشاء کامل ایجاب می کند که کلیه رویدادها و وقایع مالی با اهمیت مربوط به واحد تجاری، به طور مناسب و کامل، افشاء گردد. این اصل که بر کلیه جوانب گزارشگری مالی تاثیر دارد، واحد تجاری را ملزم به تهیه اطلاعات مورد نیاز برای بستانکاران و اعتباردهندگان می نماید. این اطلاعات می تواند در متن صورتهای مالی یا یاداشتهای همراه این صورتهای افشاء گردند.

البته باید توجه داشت که اصل افشاء کامل هرگز به این معنا نیست که هر چیزی باید افشاء گردد بلکه در افشاء اطلاعات، اولاً باید هزینه تهیه و افشاء و ثانیاً مربوط بودن آن، مورد توجه قرار گیرد. به طور کلی هرگونه اطلاعاتی که بر تصمیم گیری استفاده کنندگان صورتهای مالی مؤثر باشد (منجر به تغییر در تصمیم گیری گردد)، باید افشاء گردد مگر اینکه هزینه تهیه و گزارش این اطلاعات، بیشتر از منافع حاصل از بکارگیری آنها باشد.

اهمیت

هنگامی که مبلغ اقلام و رویدادها در مقایسه با هزینه اعمال صحیح ترین روشهای حسابداری با اهمیت نیست و نتایج حاصل از بکارگیری دقیق قاعد و رویدادهای حسابداری نمی تواند بر قضاوت استفاده کنندگان تاثیر بگذارد، اصول

حسابداری به طور دقیق رعایت نمی شود. مثلاً یک خط کش باید به عنوان دارایی در دفاتر واحد تجاری ثبت و در طی عمر مفید آن مستهلک گردد، اما در عمل، هزینه چنین تخصیصی معمولاً بیش از بهای تمام شده خط کش مذکور خواهد شد و لذا اعمال صحیح ترین روش حسابداری اقتصادی نمی باشد. از آنجا که اهمیت یک امر نسبی است مستلزم اعمال قضاوت حرفه ای می باشد. مثلاً راس شرکتی که سرمایه آن بالغ بر صد میلیون ریال باشد، رقم ۵۰۰۰۰ ریال ممکن است بی اهمیت تلقی گردد در صورتی که همین رقم برای شرکتی که سرمایه آن یک میلیون ریال است مبلغی با اهمیت به شمار می رود.

باید توجه داشت که اهمیت هرگز به معنای نادیده گرفتن اقلام فاقد اهمیت نمی باشد. بلکه همه رویدادها صرف نظر از اهمیت آنها، باید مد نظر قرار گیرند.

اصل محافظه کاری

در مواردی که برای اندازه گیری یک رویداد، روشها و رویه های متفاوتی که همگی منطقی با اصول پذیرفته شده حسابداری است وجود داشته باشد، احتیاط ایجاب می کند که روش یا رویه ای انتخاب شود که تاثیر افزایشی کمتری بر سود دوره و جمع داراییها داشته باشد. اما برای شناخت هزینه یا بدهیها، روش مورد استفاده باید از میان مبالغ متفاوت بیشترین مبلغ را انتخاب نماید. از طرف دیگر باید توجه داشت که در تهیه صورتهای مالی، محافظه کاری بیش از حد نیز جایز نمی باشد.

از جمله موارد رعایت محافظه کاری، بکارگیری قاعده اقل بهای تمام شده یا قیمت بازار، در ارزیابی موجودیها و پرمایه گذاریها می باشد.

کیفیت گزارشگری مالی

هدف از تهیه صورت های مالی گزارش اطلاعات دسته بندی شده مالی به استفاده کنندگان داخلی و خارجی جهت تصمیم گیری برای آینده و بررسی گذشته می باشد لذا گزارش هایی برای استفاده کنندگان مفید خواهد بود که دارای ویژگی های زیر باشند:

همان طور که بیان شد گزارش ها باید برای استفاده کنندگان مفید و سودمند باشد

□ به این نکته دقت داشته باشید که همیشه منافع (سودمندی) گزارش های مالی باید از مخارج (مخارج تهیه گزارش ها) آن بیشتر باشد <= فزونی منافع بر مخارج

گزارش های مالی که دو ویژگی قابلیت اتکا و مربوط بودن را دارا باشند برای استفاده کنندگان مفید و سودمند خواهد بود.

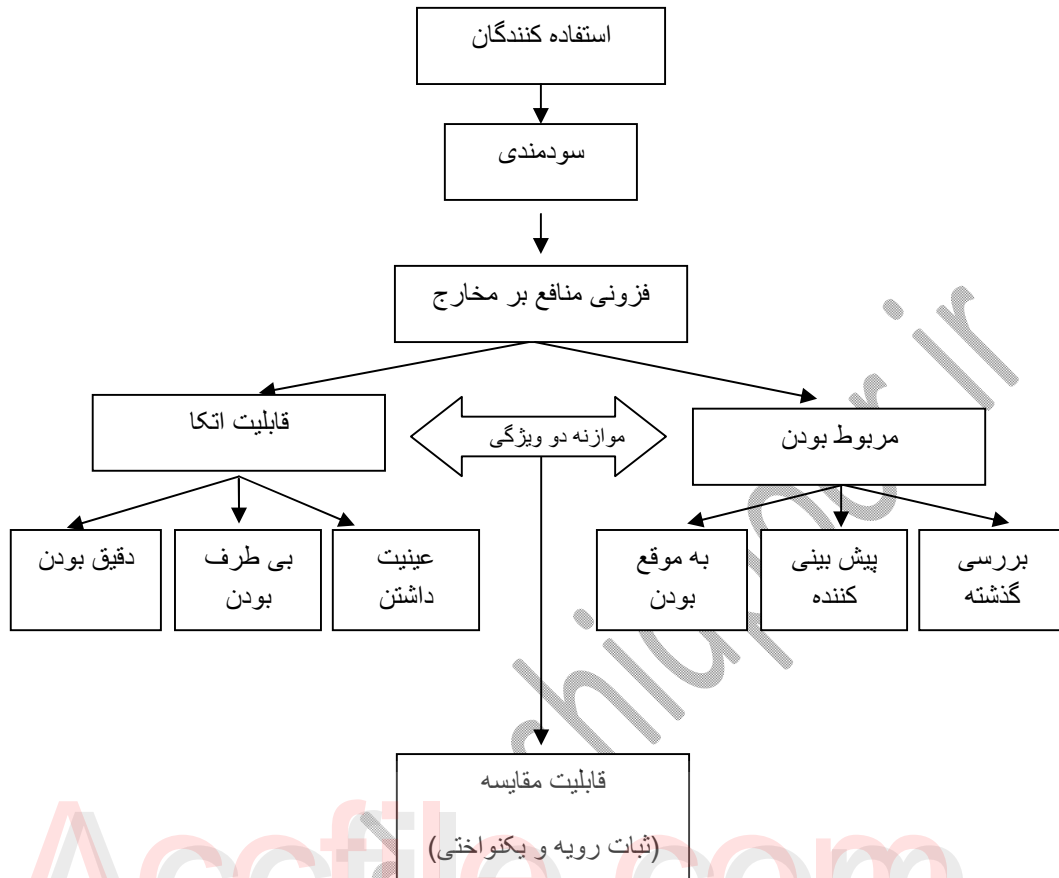
قابلیت اتکا یعنی گزارش های مالی دقیق باشند، صادقانه و بی طرف باشد و عینیت (مستند و قابلیت بررسی مجدد) داشته باشد

مربوط بودن یعنی گزارش های مالی باید بتواند عملکرد گذشته را بررسی کند، آینده را پیش بینی کند و هم چنین به موقع باشند

در تهیه گزارش های مالی باید بین قابلیت مقایسه و مربوط بودن موازنه ایجاد شود در واقع نباید یکی نسبت به دیگری ارجحیت داشته باشد. استفاده کنندگان به قابلیت مربوط بودن بیشتر تاکید دارند و در مقابل حسابرسان به قابلیت اتکا و مستند بودن

و در نهایت باید در تهیه گزارش های مالی ثبات رویه و یکنواختی رعایت گردد. ثبات رویه یعنی اینکه یک واحد تجاری باید روش های حسابداری یکسانی را در سال های مختلف مالی رعایت کند به عنوان مثال نباید در یک سال

از روش لایفو و در سال بعد فایفو استفاده کند. یکنواختی مربوط به استانداردهای حسابداری می شود که تمام شرکتهای یک صنعت از اصول و رویه های یکنواختی باید استفاده کنند تا قابلیت مقایسه وجود داشته باشد.

ضمیمه مطالب - حسابداری اعتبارات اسنادی (Letter of Credit)

فرض کنید شرکت آلفا تصمیم به خرید مواد اولیه نخ کنف از بنگلادش به مبلغ ۲۰۰/۰۰۰ دلار دارد، برای تسویه حساب مبلغ مواد اولیه توسط خریدار چند راه وجود دارد. (فرض کنید قیمت دلار ۱۱/۰۰۰ ریال باشد)

۱- پرداخت مبلغ بعد از دریافت مواد اولیه (Open account trade)

این روش در عرف بازرگانی خارجی کشورمان با عنوان روش امانی از آن یاد می‌گردد. این روش پرداخت که در تجارت خارجی در مقایسه با سایر روش‌ها صددرصد به نفع خریدار است روشی است که در آن فروشنده به خریدار اعتماد و اطمینان کامل دارد و از لحاظ وصول وجه نگرانی ندارد. لذا فروشنده مواد اولیه را برای خریدار ارسال می‌دارد تا خریدار در ترخیص مواد اولیه از گمرک با مشکلی مواجه نشود. خریدار پس از ترخیص مواد اولیه، ارز را به ترتیبی که فروشنده تعیین نموده واریز خواهد کرد. بدین ترتیب خریدار فرصت کافی برای ارسال وجه به فروشنده را خواهد داشت

۲- پرداخت مبلغ قبل از دریافت مواد اولیه (پیش پرداخت Full Advance Payment)

پیش پرداخت در تجارت خارجی دقیقاً نقطه مقابل روش امانی است. این روش صددرصد به نفع فروشنده است و چنانچه در قراردادهای تجاری از آن استفاده گردد ریسک خریدار بسیار بالا و ریسک فروشنده از نقطه نظر وصول وجه صفر می‌باشد. این روش که خریدار وجه مواد اولیه را در حال به منظور تحویل مواد اولیه در آینده پرداخت می‌کند در عرف تجارت کشورمان به روش بدون انتقال ارز نیز مشهور می‌باشد. بدیهی است اطلاق بدون انتقال ارز در این خصوص یک غلط مصطلح است. برای اینکه در این روش ریسک خریدار پوشش داده شود پیشنهاد می‌گردد پرداخت وجه به فروشنده منوط و موقوف به دریافت ضمانت‌نامه بانکی معتبر بدون قید و شرط شود.

اما در معاملات بین خریدار و فروشنده که در دو کشور مختلف وجود دارند و شناختی در مورد وضعیت اعتباری یکدیگر ندارند تسویه و حوه مطابق روشهای فوق دارای ریسک بالا بوده و چنین رویدادهای به ندرت اتفاق می‌افتد. اما روش سوم وجود دارد که این مشکلات را مرتفع می‌سازد و آن روش "Letter of credit" یا "L C" نامیده می‌شود که از نظر لغوی یعنی اعتبار نامه و در حسابداری و مالی به آن اعتبار اسنادی می‌گویند.

۳- اعتبارات اسنادی (Letter of credit) / (L C)

اعتبار اسنادی تکنیک رد و بدل نمودن پول کالاها یا خدمات براساس اسناد توسط بانک است. دو بازرگان در دو کشور دور از یکدیگر در مناطق آزاد و مناطق ویژه که آشنایی با وضع و حال یکدیگر ندارند با واسطه دو بانک یکی بانک طرف واردکننده (بانک گشایش کننده اعتبار)، دیگری بانک کشور صادرکننده (کارگزار) وارد معامله می‌شوند و بانک‌های مذکور حسن جریان معامله یعنی پرداخت بهای کالاهای خریداری شده و نیز ترتیب حمل صحیح آنها را از کشور مبدأ به کشور مقصد تضمین می‌کنند.

در واقع بانک گشایش کننده اعتبار در کشور خریدار وجود دارد و پرداخت وجه را تضمین می‌کند و بانک کارگزار در کشور فروشنده وجود دارد و ارسال صحیح و دقیق کالا را طبق اسناد و مدارک تضمین می‌کند.

مزایای اعتبارات اسنادی:

۱- اطمینان فروشنده از اینکه پس از ارائه اسناد حمل وجه اعتبار را مطابق شرایط اعتبار از بانک کارگزار یا تایید کننده دریافت میکند.

۲- امکان کنترل تاریخ حمل و تحویل نهایی کالا.

۳- تحویل اسناد حمل مطابق با مفاد موافقت اولیه تحت شرایط قرارداد میان طرفین

۴- اطمینان از اینکه پرداخت وجه اعتبار به فروشنده فقط بعد از انتقال و فک مالکیت کالا از وی صورت میگیرد .

۵- امکان کسب تسهیلات بیشتر برای فروشنده در مقابل اعتبار گشایش یافته برای تهیه کالای سفارش شده
اعتبارات اسنادی مزبور می تواند به صورت نقد (دیداری) یا مدت دار (نسیه) انجام شود.

و اما روش ایجاد اعتبارات اسنادی و حسابداری آن

۱- ارائه پیش فاکتور (performa) توسط خریدار به بانک و پرداخت ۱۰ تا ۱۰۰ درصد مبلغ پیش فاکتور به صورت نقدی به عنوان سپرده جهت ودیعه ثبت سفارش و صدور سند سپرده (البته پس از بررسی در صورت مجاز بودن ورود کالا) و به ازاء ۱۲۰٪ مابقی مبلغ پیش فاکتور باید تضمین هایی نظیر وثائق بانکی، ملک و یا مسدود کردن سپرده ارائه دهند

$$20/000 \times 11/000 = 2200/000/000$$

$$2200/000/000 \times 10\% = 220/000/000$$

$$2200/000/000 - 220/000/000 = 1980/000/000 \times 120\% = 2376/000/000$$

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
			سپرده - سپرده ودیعه ثبت سفارش وجوه نقد - بانکها بابت ودیعه ۱۰٪ ثبت سفارش	۲۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰				

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
			حساب انتظامی - وثیقه تضمین اعتبار طرف حساب انتظامی - وثیقه تضمین اعتبار بابت ۱۲۰٪ مابقی تضمین اعتبار	۲۳۷۶۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۳۷۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰				

۲- با در دست داشتن پیش فاکتور و سند سپرده ودیعه ثبت سفارش به وزارت بازرگانی مراجعه نموده و سفارش خود را به ثبت رسانده و گواهی ثبت سفارش که دارای شماره ۸ رقمی ثبت سفارش می باشد را دریافت می کنیم .

۳- با توجه به پیش فاکتور مواد اولیه را بیمه باربری نموده بیمه نامه صادر شده را دریافت می کند و به همراه تعهد نامه ارزی که توسط خریدار تهیه می گردد و کارت بازرگانی به بانک (گشایش کننده اعتبار اسنادی) مراجعه می کند

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
			هزینه باربری و...	۱۰۰۰۰۰۰۰					
			وجوه نقد- بانکها		۱۰۰۰۰۰۰۰				
			<u>بابت بیمه نامه باربری</u>						

۴- خریدار تمام مدارک موجود را (پیش فاکتور، سند ودیعه ثبت سفارش، گواهی ثبت سفارش در وزارت بازرگانی، بیمه نامه، تعهد نامه ارزی و کارت بازرگانی) به بانک جهت ایجاد اعتبار اسنادی ارائه می کند.

۵- بانک با دریافت ۴۰ ریال بابت هر واحد ارزی بابت حق ثبت سفارش دریافت می کند و مدارک را به بانک مرکزی جهت دریافت مجوز اعتبار اسنادی ارسال می کند

$$۲۰۰/۰۰۰ \times ۴۰ = ۸/۰۰۰/۰۰۰$$

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
			هزینه ثبت سفارش	۸۰۰۰۰۰۰۰					
			وجوه نقد- بانکها		۸۰۰۰۰۰۰۰				
			<u>بابت ثبت سفارش توسط بانک گشایش کننده</u>						

۶- پس از دریافت تاییدیه بانک مرکزی ۲درهزار بابت کارمزد گشایش اعتبار برای ۳ ماه اول و به ازاء هر ماه اضافه نیم در هزار دریافت می کند با انجام گشایش اعتبار از طرف بانک، شماره مخصوصی به اعتبار اسنادی تعلق می گیرد که خریدار نیز از طرف دیگر در دفاتر خود حساب اعتبار اسنادی با شماره مذکور افتتاح و عملیات حسابداری را در آن ثبت می نماید

$$۲/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ \times ۰/۰۰۲ = ۴/۴۰۰/۰۰۰$$

دفتر روزنامه									
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار				
			سفارشات و اعتبارات اسنادی - شماره...	۴۴۰۰۰۰۰۰					
			وجوه نقد- بانکها		۴۴۰۰۰۰۰۰				
			<u>بابت کارمزد گشایش اعتبار جهت ...</u>						

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			سفارشات و اعتبارات اسنادی - شماره...	۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰								
			هزینه بیمه باربری		۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			هزینه ثبت سفارش		۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			بابت انتقال هزینه ها به اعتبارات اسنادی									

۷- بانک تمام مبلغ پیش فاکتور را به عنوان سپرده دریافت می کند (فرض کنید در این زمان نرخ دلار ۱۲/۰۰۰ ریال باشد)

$$۲۰۰/۰۰۰ \times ۱۲/۰۰۰ = ۲/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰$$

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			سپرده - سپرده اعتبار	۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰								
			وجه نقد- بانکها		۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			بابت سپرده اعتبار به صورت پرداخت نقدی									

اگر خریدار قصد داشته باشد مبلغ سپرده را از طریق وام ارزی تامین کند بهره وام جزء هزینه بهره بوده و جزء بهای تمام شده ماشین آلات نیست.

دفتر روزنامه													
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار								
			سپرده - سپرده اعتبار			X	X	X	X				
			هزینه های مالی - هزینه بهره بانکی			X	X	X	X				
			حسابهای پرداختی-تسهیلات ارزی			X	X	X	X				
			بابت سپرده تسهیلات ارزی به صورت تسهیلات										

۸- بانک به کارگزار یا فروشنده ایجاد اعتبار را اعلام و فروشنده بار را جهت ارسال به خریدار به شرکت حمل و نقل تحویل میدهد

فروشنده زمانی که از گشایش اعتبار مطلع شد نسبت به ارسال کالا به خریدار بر اساس شرایط اعتبار اقدام میکند و اسناد حمل کالا را که شامل صورتحساب فروش کالا و برات اسنادی مدارک و لیست بسته بندی و بارنامه و گواهی بازرسی است به کارگزار تحویل می دهد و کارگزار زمانی وجه را به فروشنده پرداخت می کند که مدارک فوق با شرایط اعتبار مطابقت داشته باشد بنابراین اسناد را به بانک گشایش کننده اعتبار ارسال کرده تقاضای تامین وجه

پرداختی به فروشنده را می نماید اسناد از طریق پست در دو نوبت به فاصله زمانی چند روز بصورت جداگانه به بانک گشایش کننده اعتبار ارسال می شود تا در صورت مفقود شدن یک نسخه ، نسخه دیگری به بانک برسد .

۹- با دریافت اسناد از کارگزار بانک گشایش کننده اعتبار نسبت به تامین وجه اعتبار اقدام کرده و رسیدن اسناد را به اطلاع خریدار می رساند و از او می خواهد تا هر چه زودتر تسویه حساب نهایی اعتبار از محل سپرده انجام گیرد

بانک مبلغ اعتبار را به شکل زیر از محل سپرده و از خریدار دریافت می کند البته در صورتی که سپرده کمتر از کل اعتبار باشد تفاوت را از خریدار دریافت مینماید

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			سفارشات و اعتبارات اسنادی - شماره ۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰								
			سپرده سپرده اعتبار		۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			① وجه نقد - بانکها		X X X X							
			بابت تسویه حساب اعتبار از محل سپرده									

① در صورتی که سپرده کمتر از کل اعتبار باشد تفاوت را خریدار پرداخت می کند .

۱۰- بابت هزینه تاخیر ۱۰ درصد مبلغ پروفرما از تاریخ پرداخت وجه توسط کارگزار به فروشنده تا تاریخ دریافت اسناد حمل کالا توسط بانک به نرخ صادراتی از محل سپرده توسط بانک برداشت می شود . (همچنین هزینه های تلفن و تلگراف به کارگزار در مواردی چون تایید اعتبار یا تغییر شرایط اعتبار

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			سفارشات و اعتبارات اسنادی - شماره ۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰								
			سپرده سپرده اعتبار		۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰							
			② وجه نقد - بانکها		X X X X							
			بابت هزینه پست / تلگراف و جریمه و برداشت شده توسط بانک									

② در صورتی که سپرده کمتر از کل اعتبار باشد تفاوت را خریدار پرداخت می کند .

۱۱- بعد از اینکه تسویه حساب نهایی صورت پذیرفت ، بانک اسناد حمل را پشت نویسی و تایید نموده و برای ترخیص کالا از گمرک ، به خریدار تحویل می دهد

۱۲- خریدار اسناد حمل تایید شده را به گمرک ارائه و اظهار نامه گمرکی یا جواز سبز گمرکی که توسط گمرک صادر می شود یک نسخه به خریدار کالا تحویل داده می شود

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			سفارشات و اعتبارات اسنادی - شماره ۰۰۰	۳ ۵ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			وجوه نقد- بانکها		۳ ۵ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰							
			بابت هزینه کشتیرانی، حمل و گمرک و ترخیص									

۱۳- خریدار طبق تعهدی که به بانک سپرده اصل جواز سبز گمرکی و فتوکپی آنرا به بانک ارائه می دهد
 ۱۴- بانک پس از بررسی جواز و بایگانی یک نسخه فتوکپی، ودیعه و تضمین ثبت سفارش را به واردکننده مسترد می کند

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			وجوه نقد- بانکها	۲ ۲ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			سپرده - سپرده ودیعه ثبت سفارش		۲ ۲ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰							
			بابت مسترد نمودن ودیعه ثبت سفارش									

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			طرف حساب انتظامی - وثیقه تضمین اعتبار	۲ ۳ ۷ ۶ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			حساب انتظامی - وثیقه تضمین اعتبار		۲ ۳ ۷ ۶ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰							
			بابت آزاد سازی تضمین اعتبار									

۱۵- پس از تحویل کالا و پایان عملیات اعتبار اسنادی، حساب کالا (یا حساب خرید کالا) یا حساب دارایی مربوطه بدهکار و حساب اعتبار اسنادی بستانکار می شود و با این ثبت حساب " سفارشات و اعتبارات اسنادی در راه اعتبارات اسنادی شماره..." بسته خواهد شد.

$$۱۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۸/۰۰۰/۰۰۰ + ۴/۴۰۰/۰۰۰ + ۲/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۱/۰۰۰/۰۰۰ + ۳/۵۰۰/۰۰۰ = ۲/۴۲۶/۹۰۰/۰۰۰$$

دفتر روزنامه												
شماره روزنامه	تاریخ	دفتر کل	شرح	بدهکار	بستانکار							
			خرید مواد اولیه - نخ کنف شماره ...	۲ ۴ ۲ ۶ ۹ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰								
			سفارشات و اعتبارات اسنادی - شماره ۰۰۰۰		۲ ۴ ۲ ۶ ۹ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰							
			بابت بستن حساب اعتبارات اسنادی شماره .. به حساب خرید مواد اولیه									

پایان

موفق و پیروز باشید

Accfile.com